

Dergisi

ŞALOM

TÜRKAN ŞORAY
İLE BUGÜNDE
RASTLAŞMAK

Armut dibine düşermiş...

**SÜHEYL
BEHZAT
UYGUR**

İNTERNET BİR SİRK,
AMA KEŞKE HER
**PALYAÇO
GÜLDÜRSE!**

**DUVARLARA HAYAT
VEREN RESSAM**
Diego Rivera

**BEKİ
İKALA ERİKLİ**
*Melekler
ona fısıldıyor*

BÜYÜLÜ ŞEHİR
Venedik

HOLOKOST
özel **DOSYASI**

NİSAN-MAYIS 2013 SAYI:22 8TL

RACHEL WEISZ
Kötülüğün prensesi

VAKKO

MODA VAKKO'DUR
75 YILDIR...

Editörden...

İyisi ile kötüsü ile kış aylarını geride bıraktık. Baharla birlikte Şalom Dergi'nin Nisan sayısı sizlere ulaştı. Bu ay söyleşi konularımız tiyatro sanatçısı *Nejat Uygur*'un tiyatrocusu oğulları; *Süheyl* ve *Behzat Uygur*. Tiyatronun yanı sıra program sunuculuğu, gazetecilik, sinema oyunculuğu gibi farklı alanlarda başarılı olan Uygur kardeşlerin söyleşisini keyifle okuyacağınızı biliyorum. Diğer bir söyleşi konuğumuz olan *Beki İkala Erikli* ile melekler âlemine bir yolculuğa ne dersiniz? Hayatı filme de çekilen yirminci yüzyılın sürrealist ressamı *Frida Kahlo* pek sık gündeme gelir. Bu kez Frida'nın hayatının aşkı, duvarlara hayat veren Meksikalı ünlü ressam *Diego Rivera*'yı tanıyacağız bu sayımızda. Bu dergide tanıtacağımız diğer bir ilginç portre *Joseph Pulitzer*... ABD'de gazetecilikte devrim yaratan ve günümüzde adına çok saygın bir

ödülün tahsis edildiği Pulitzer'in medyada giderek yükselen bir grafik çizen yaşam öyküsünün ilginizi çekeceğini umuyorum.

"*Türkân Şoray'la bugünde rastlaşmak*" adlı yazı, "*Sinemam ve Ben*" adlı kitabından yola çıkarak Türk sinemasının en önemli oyuncularından *Türkân Şoray*'ın uzun kariyerini başlangıcından günümüze özetliyor. "*Unuttuğumuz Şarkılar*" ise 60'lı, 70'li yılların moda şarkılarını anımsatırken o dönemin gençliğinin giyimine, zevklerine kısaca yaşam tarzına ışık tutan nostaljik bir yazı.

Nazilerin altı milyon Yahudi'yi yok ettiği, insanlık tarihinin en büyük soykırımı olan Holokost, dünyanın her yerinde bu yıl 8 Nisan günü anılıyor. Bu konuda üç yazıya yer verdik bu ayki derгимizde. Biri Köln kentini Holokost ile yüzleşmeye çağıran, bugüne dek varlığından haberdar olmadığımız Nasyonal Sosyalizm El-De Evi hakkında bir araştırma. Diğeri Holokost'a ilişkin bir bilgilendirme yazısı. Üçüncü yazımız da "*o günlerde insan olduklarını unutmayanlar da vardı*" dedirten, yüzlerce Yahudi'yi mutlak bir ölümden kurtarmış Müslüman Arnavutlar üzerine bir inceleme yazısı.

Şalom Dergi'nin henüz ilk yayınlanan sayılarında, telefon veya e-posta yoluyla bana ulaşmış dergide yazmak isteyenler olmuştu. Bu şekilde tanıştığımız yazarlarımız var dergide. Onlardan biri gazeteci, yazar, sinemacı vasıfları ile çok yönlü bir kişi olan *Sabri Kalıç*... *Andy Warhol* ve *Woody Allen* üzerine incelemeleri ile dergiye katkıda bulundu. Ziyaretimize geldi, tanıştık, ileriye yönelik planlar yaptık birlikte. *Sabri*'nin mizah yazıları yazmasına karar verdik beraberce. Sonra, sık sık ararken, aramaz oldu. Telefonlara, e-postalara yanıt vermedi. Ona bir türlü ulaşamadım ama çok da merak ettim.

Sosyal paylaşım siteleri sayesinde yıllardır izlerini kaybettiğimiz arkadaşlarımızı buluyor, yeniden ilişki kurabiliyoruz. Ne yazık ki benim için öyle olmadı, o sitede *Sabri Kalıç*'i ebediyen yitirdiğimizi öğrendim. Dostları onu anıyor, üzüntülerini dile getiriyorlardı. Ani bir kalp kriziydi sebep. 1966 doğumluymuş *Sabri Kalıç*... Mekânı cennet olsun... Tüm okurlara sağlıklı günler diliyorum.

Nelly BAROKAS

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın
A.Ş. adına sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İşık Sivil Karakoç

Editör ve Yan Yayınlar Koordinatörü

Nelly Barokas

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,
Tuna Saylağ, Aylin Yengin

İdari Koordinatör

Anet Pase

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6

Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salom.com.tr

Basıldığı Yer

Dünya Yayıncılık A.Ş.

"Globus" Dünya Basınevi
100. Yıl Mh. 34440 Bağcılar - İST.

T: (0212) 440 24 24

Yayın Türü:

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR

YAPI KREDİ PRIVATE BANKING

SINIRSIZ AYRICALIKLAR DÜNYASI

Yapı Kredi Private Banking yalnızca varlıklarınıza değil, hayatınıza da yeni değerler katıyor. Sınırsız ayrıcalıklar dünyasına sizi de bekliyoruz.

YATIRIM DANIŞMANLIĞI • ÖZEL PORTFÖY YÖNETİMİ • VERGİ DANIŞMANLIĞI
SANAT DANIŞMANLIĞI • MİRAS DANIŞMANLIĞI • GAYRİMENKUL DANIŞMANLIĞI
FİLANTROPİ DANIŞMANLIĞI • EMEKLİLİK DANIŞMANLIĞI

444 0 446 | ykprivate.com.tr

PRIVATE
BANKING
YapıKredi

içindekiler

34

104

76

SÖYLEŞİLER

• SÜHEYL VE BEHZAT UYGUR

Evet, büyük bir sanatçının çocukları olarak dünyaya geldiler ama sonradan kendi kanatlarıyla öyle bir uçmaya başladılar ki, kimse onları durduramadı.

76-86

• BEKİ İKALA ERİKLİ İLE MELEKLER ALEMİNE YOLCULUK

Gözlerini kapat, derin nefes al, Tanrı'dan veya meleklerinden yardım iste. Bunu içinde hisset ve rahatla...

34-40

KİM, NEREDE?... 8-16 KÖTÜLÜĞÜN PRENSESİ

RACHEL WEİSZ

Rachel Weisz; "Kötü kız olmayı gerçekten istedim. Kötü bir karakter, acımasız, yalancı, azimli, ihtirash, kız kardeşinin kalbini kırıyor..."

'THE GREAT GATSBY' CANNES AÇILIŞI'NDA

AYIN PORTRESİ

24-32 JOSEPH PULITZER

GAZETECİLİKTE DEVRİM YARATAN ADAM

Ülkesinin sayılı gazete patronları arasında yer aldı ve günümüze kadar önemini koruyan bir ödüle adını verdi. Gazetecilikle iç içe olan bir sülalenin atasıdır kendisi.

YAŞAMDAN

102-103 İNSANSIZ İNSAN

Kendisi tarafından kandırılan insanlar elbette doğrunun değil yanlışın, gerçeğin değil rüyanın peşinden koşacaklar.

MODA

120-124 İLHAM VEREN STİL İPUÇLARI

GEZİ

104-110 VENEDİK BÜYÜLÜ ŞEHİR

Venedik'i ziyaret etmek için bahanem çok: İtalyanca ve sanat tarihi kursları, Şubat ayındaki karnaval ve yaz aylarındaki sanat, müzik ve tiyatro bienalleri...

NOSTALJİ

94-100 BİR TEBESSÜMLE HATIRLANAN YILLAR UNUTTUĞUMUZ ŞARKILAR

18

8

66

NİTELİK+KİTAPLIK

74-75 "...OLİMPOS'TAN
BODRUM'A DOĞRU..."

SİNEMA

112-118

DANİMARKA SİNEMASI

Dogme sonrası ürün veren sinemacı kuşağını tanıyacağız.

AKTÜEL

18-22 TÜRKÂN ŞORAY'LA
BUGÜNDE RAŞTLAŞMAK

Zülfü Livaneli'ye göre Türk sinema tarihinin en büyük yıldızı Türkân Şoray.

SANAT

66-72 DUVARLARA HAYAT
VEREN RESSAM
DİEGO RİVERA

Tüm hırslarına, sayısız aldatmalarına, şiddetli kavgalarına rağmen Frida Kahlo ile Diego Rivera asla birbirlerinden kopamadılar.

TEKNOLOJİ

88-90
İNTERNET BİR SİRK
AMA KEŞKE HER
PALYAÇO GÜLDÜRSE!

SANAT AJANDASI

126-130
BAHARLA BİRLİKTE
MÜZİĞİN
KEYFİNE
VARIN...

126

112

HOLOKOST

• ANIYORUZ Kİ,
UNUTMAYALIM...

19 Nisan 1943 Almanlar tarafından Varşova Gettosunun duvarları arasına sıkıştırılan yüzbinlerce Yahudi'nin, kendileri için yazılmış kaderlerine isyan ettikleri gündür.

42-46

• BİR ŞEHİR, BİR DÖNEM, BİR
YÜZLEŞME

Köln, Nasyonal Sosyalizm, El-De Evi...

56-64

• BESA VE, BENZERLERİ
OLMAYAN ARNAVUT
KURTARICILAR

Besa, Arnavutların kanun adını taşıyan yasalarından sadece biridir ama "altın kural" olarak anılır. Karşılıklılık esasına dayanan etik bir koddur.

48-55

Refaeli'den imza kampanyası

İsraili süpermodel Bar Refaeli, ABD Başkanı Barack Obama'nın İsrail ziyareti öncesinde casus Jonathan Pollard'ın serbest bırakılması için imza kampanyası başlattı. Zion Baruch, Eli Yatzpan, Shlomo Vishinsky gibi ünlü sanatçıların da başını çektiği kampanya 200 bin imzaya ulaştı. Bugün ciddi sağlık sorunları yaşayan 58 yaşındaki Jonathan Pollard, casusluk yaptığı iddiası ile ABD tarafından tutuklanmış, 1985'te ömür boyu hapse mahkûm olmuştu.

İRAN'DAN OSCAR'LI

'ARGO'YA DAVA

İran Hükümeti bu yıl Oscar ödülünü kazanan Argo filmi nedeniyle Hollywood'a dava açmaya hazırlanıyor. İran bu filmin İran hakkında gerçek dışı bir tablo çizdiğini iddia ediyor. İran'a bu konuda Fransız hukukçu Isabelle Coutant-Peyre danışmanlık yapıyor. Isabelle Coutant-Peyre bir dönem dünyanın en ünlü teröristi olarak bilinen Çakal Carlos ile cezaevinde İslami kurallara göre evlenen kişi. Associated Press Haber Ajansı, Isabelle Coutant-Peyre'nin, yetkililerle bu davanın nasıl götürülmesi gerektiği ile ilgili olarak konuşmak üzere İran'a gittiğini duyurdu. Argo'nun En İyi Film dalında Oscar Ödülünü kazanmasının ardından İran, filmin kazandığına ilişkin duyuruyu first lady Michelle Obama'nın yapmasını eleştirdi. Fars News'da yer alan bir haberde; "Bir first lady'nin Siyonist bir şirket olan Warner Bros tarafından üretilmiş Argo gibi İran karşıtı bir filmi anons etmesi Oscar tarihinde görülmemiştir" ifadesi yer aldı.

Los Angeles'e Yahudi belediye başkanı

Wendy Greuel

Eric Garcetti

Los Angeles Belediye Başkanı seçimleri 5 Mart tarihinde gerçekleşti. Ancak çok sayıdaki adayların hiç biri gerekli çoğunluğu elde edemedi. Seçimin önde gelen Demokrat Partili iki adayı Eric Garcetti ile Wendy Greuel'den hangisinin belediye başkanı olacağı 21 Mayıs'ta gerçekleşecek seçimlerde kesinlik kazanacak. Bu adayların hangisi seçilirse seçilsin Los Angeles ilk kez Yahudi bir belediye başkanına sahip olacak. Ve tabii ki o kişi önümüzdeki yıl Oscar törenine ev sahipliği yapacak.

Ön seçimlerde oyların yüzde 33'ünü alan Eric Garcetti anne tarafından Yahudi. Yüzde 29'luk oy oranı toplayan Wendy Greuel ise bir Yahudi ile evli. DreamWorks Studios'un etkin isimleri David Geffen, Steven Spielberg ve Jeffrey Katzenberg'in bir zamanlar bu kuruluşta çalışmış Wendy Greuel'i destekleyeceği tahmin ediliyor. Buna karşılık eğlence dünyasından müzisyen, komedi yazarları ve sanatçıların oylarını Eric Garcetti lehinde kullanacakları söyleniyor.

Isabelle Coutant-Peyre

Amerika'ya gitmeden,
Amerika'dan alışveriş yapmanız...
Bizce mümkün.

ClubFinans hakkında
bilgi ve başvuru için
CLUB yazın
5152'ye SMS atın,
danışmanlarımız
sizi arasın.

ClubFinans'lılara müjde! Amerika'dan
istediğiniz ürünleri online satın alın,
Global Mağazam adresinize teslim etsin.

Bu ayrıcalıktan yararlanabilmek için
www.globalmagazam.com'a ücretsiz
olarak üye olabilirsiniz.

CLUBFINANS

‘Uluslararası Dürüst’ 11 aile

İSRAİL DEVLET BAŞKANI ŞİMON PERES İLE BELÇİKA PRENSİ, HOLOKOST'TA YAHUDİ YAŞAMI KURTARMIŞ 11 BELÇİKALI AİLEYE ULUSLARARASI DÜRÜST ÖDÜLÜNÜ VERDİLER.

Mart ayının ilk günlerinde gerçekleşen onurlandırma töreninde Peres ailelere yönelik yaptığı konuşmada; "İsrail Devleti ve Yahudi ulusu adına sizlere teşekkür ediyorum. Uluslararası Dürüstler dünyaya ışık saçtılar, Holokost vahşeti karşısında dürüstlük ve cesareti

temsil ettiler" dedi. Brüksel'de gerçekleşen törene Holokost kurtulanları, Uluslararası Dürüstlerin torunları, Yahudi kuruluşlarının temsilcileri, milletvekilleri, bakanlar ve dini temsilciler katıldılar.

PRAG'LI ÖĞRENCİLERİN NOBEL KOMİTESİNE BAŞVURUSU

Prag'lı öğrenciler Holokost'ta yüzlerce Yahudi çocuğu mutlak bir ölümden kurtaran İngiliz kahramanın ödüllendirilmesi için Nobel komitesine başvurdu. Bugün 103 yaşında olan Sir Nicholas Winton'un Nobel ödülüne layık görülmesi için öğrenciler 173 bin imza topladı. Öğrenciler başvurularını yaparken; Nicholas Winton'un İngiliz Schindler olarak adlandırılmasının yeterli olmadığını, Schindler's List tanımı gibi Winton's List tanımının da yaygınlaşması gerektiğini vurguladılar.

Sir Nicholas Winton Çekoslovakya'dan düzenlediği altı tren seferi ile 669 çocuğu Nazilerin ölüm çarkından kurtarmıştı. İngiltere'ye getirdiği çocukları ailelerin yanına yerleştirerek geleceğe umutla bakmalarını sağlamıştı.

Sinemada Lübnan, İsrail, Filistin ortaklığı

Ziad Doueiri (ortada)

Tel Aviv'in merkezindeki bir hastanede Doktor Amin Jaafari dışarda bir patlama sesi duyar. Bu bir bombalı intihar saldırısıdır. Olay yerine ulaştığında doktor, çok sevgili eşi Siham'ın da ölümler arasında olduğunu görür.

"The Attack" adlı filmin İsrail yapımı olduğu düşünülebilir. Oysa Cezayirli yazar Mohammed Moulessehoul'un (Yasmina Khadra adı altında yazıyor) eserinden yola çıkarak çekilen filmin senaryosu ve yönetmenliği Lübnanlı sinemacı Ziad Doueiri'ye ait. Aslında

"The Attack", İsrail, Filistin ve Lübnan'ın sinematografik alanda ilk işbirliğinin ürünü. Geçtiğimiz yıl gösterime giren "The Attack" olumlu eleştiriler aldı ve katıldığı film festivallerinde özel ödüller kazandı. Lübnanlı yönetmen Ziad Doueiri on bir ay boyunca çekimlerini Tel Aviv'de yaptığı filmde İsraili ve Filistinli oyunculara rol verdi. Ziad Doueiri; "1982 ve 2006 savaşları süresince İsrail'den nefret etmişim, fakat kendimi sorgulayıp, gerçekleri öğrenmeye başlayınca tamamen değiştim" şeklinde bir ifade kullandı.

Sir Nicholas Winton

Fazladan 6000 çekim noktasıyla hizmetinizdeyiz.

TURKCELL

Hayat paylaşınca güzel

2G ve 3G kapsama alanı yeryüzü şekline, coğrafi şartlara ve binaların konumuna bağlı olarak değişebilir. Turkcell, Türkiye geneline yayılmış yaklaşık 33.000 baz istasyonu ile hizmet vermektedir. Aralık 2012 sonu baz istasyonu sayıları esas alınmıştır. Kapsama oranları düzenli olarak BTK Spektrum İzleme ve Denetleme Daire Başkanlığı'na bildirilmektedir.

Barrymore ile Sandler yeniden rol arkadaşı

Drew Barrymore romantik bir komedide rol almak üzere Adam Sandler ile yeni bir işbirliğine imza attı. "Blended" adını taşıyan film ilk buluşmaları başarısız olan bir kadın ile bir erkeğin daha önceki evliliklerinden olan çocukları ile birlikte bir aile kurmalarına odaklanıyor. Şubat ayında kesinlik kazanan projenin yönetmenliğini Frank Coraci, yapımcılığını da Mike Karz üstlenecek. Drew Barrymore ile Adam Sandler, 1998'de "The Wedding Singer" ile 2004'te "50 First Dates" gibi çok başarılı iki komedide birlikte rol almışlardı.

"The Great Gatsby" Cannes açılışında

15 Mayıs'ta başlayacak Cannes Uluslararası Film Festivali'nin açılış Baz Luhrmann'ın "The Great Gatsby" filmi ile olacak.

F. Scott Fitzgerald'ın bir romanından uyarlanan "The Great Gatsby"de Leonardo DiCaprio, Tobey Maguire, Carey Mulligan, Joel Edgerton, Jason Clarke ve Isla Fisher rol aldılar. Bu filmin 66. Cannes Film Festivali'nin açılış filmi olmasına karar verilmesinde bazı küçük

ayrıntılar etkin oldu. 2001 yılında yine aynı yönetmenin, Baz Luhrmann'ın filmi "Moulin Rouge" açılış filmi olmuştu. Ayrıca F. Scott Fitzgerald "The Great Gatsby" adlı romanını eşi Zelda Fitzgerald ile Fransa'nın güneyinde kiraladığı rezidansta tamamlamıştı.

CRISTOPH WALTZ KIZINI İSRAİL'DE EVLENDİRDİ

İki kez Oscar ödülü kazanan Alman aktör Christoph Waltz, kızının düğününe katılmak üzere Mart ayında İsrail'e gitti. Bilindiği gibi Waltz bu yıl Quentin Tarantino'nun "Django Unchained" filmindeki rolü ile Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar ödülünü kazandı. Viyana doğumlu Christoph Waltz'ın Yahudi bir psikiyatrist olan eski eşinden ikisi kız, biri erkek üç çocuğu var. Ortodoks bir Yahudi olan oğlu din adamı yetişmek üzere 'yeşiva'da (dini eğitim veren kurum) eğitim görüyor. İsrail'de yaşayan kızı Miriam ise geçtiğimiz günlerde Kudüs'te evlendi. Kızının düğününde hazır bulunmak üzere Kudüs'e giden Waltz, İsrail Kanal 10'un "Good Evening with Guy Pines" adlı programına konuk oldu. Alman asıllı kostüm tasarımcısı Judith Holste ile evli olan Christoph Waltz, yeni eşi ile yaşamını Berlin ve Los Angeles'te sürdürüyor.

Zarif ve şık...

Eviniz, yaşam stilinizi yansıtır.

BS creation, kusursuz malzemelerle zevkinize uygun renk ve formlarda tasarladığı ürünleriyle kendinizden bir parça bulabileceğiniz şık koleksiyonlara imza atıyor.

Ayrıca sizler için unutulmaz olacak günlerinize özel söz & nişan sunumları hazırlıyor.

BS creation

www.bs-creation.com
Bağdat Cad. Köşk Sok. No:5/9 Erenköy
Tel: (0216) 385 60 06

Kötülüğün prensesi Rachel Weisz

Rachel Weisz ülkemizde de vizyona giren 'Oz the Great and Powerful' (Muhteşem ve Kudretli Oz) adlı filmde kötü kız rolünü canlandırdı. Sami Raimi'nin yönetmenliğini yaptığı filmde James Franco (büyücü), Mila Kunis (Theodora), Rachel Weisz (Evanora), Michelle Williams (Glinda) rolünü canlandırdılar. Filmdeki rolü hakkında konuşan Rachel Weisz; "Kötü kız olmayı gerçekten istedim. Kötü bir karakter, acımasız, yalancı, azimli, ihtiraslı, kız kardeşinin kalbini kırıyor... Fakat diktatör olduğu kadar o derece komik" dedi. Weisz film çekimlerinin oldukça eğlenceli geçtiğini, rol arkadaşı Mila Kunis ile iyi vakit geçirdiğini anlattı.

SAMİ ROHR EDEBİYAT ÖDÜLÜ FİNALİSTLERİ BELİRLENDİ

Üç ülkeden beş yazar 2013 Sami Rohr Yahudi Edebiyatı Ödülü'ne aday gösterildi. Mart ayı başında seçici kurul yaptığı açıklamada; Shani Boianjiu'yu "The People Of Forever Are Not Afraid"; Ben Lerner'i "Leaving Atocha Station"; Stuart Nadler'i "The Book of Life"; Asaf Schurr'u "Motti," Francesca Segal'i "The Innocents" adlı eserleri ile aday gösterdi. 100 bin dolarlık ödülün sahibi nisan ayı sonunda açıklanacak. Yardımsever işadamı Sami Rohr adına tahsis edilen edebiyat yarışması 2007 yılından beri gerçekleştiriliyor.

Rita; "Dualarım İran için"

İran doğumlu İsraili şarkıcı Rita, BM Genel Kurulu'nda seslendirdiği Farsça, İbranice ve İngilizce şarkılarla dünya büyükelçileri ve eşlerini mest etti.

İsrail'in Birleşmiş Milletlerdeki daimi Büyükelçisi Ron Prosor'un özel çabaları ve sponsorların desteği ile gerçekleşen konserin bir diğer önemi ise verilen mesaj oldu. BM Genel Sekreteri Ban ki Moon'un da izlediği konserde İran TV'sinin de kayıt yaptığı gözden kaçmadı. Konser öncesindeki hazırlıklar sürecinde, henüz sahneye çıkmadan Rita Facebook sayfasına; "Sanırım tarih yazacağız" ifadesini

ve konser öncesi heyecanı yansıtan görüntüleri ekledi. 51 yaşındaki Tahran doğumlu sanatçı 8 yaşında iken ailesi ile birlikte İsrail'e göç etti. 'My Joys' adlı son albümü İran'da da ilgi görmesi üzerine uluslararası medya bu eseri barış yönünde küçük bir umut ışığı olarak algıladı. Rita BM'deki konser sırasında; "Ben siyaset lisanından hiç anlamam ama her ne kadar uzak olsa da dualarım İran'ın iyiliği için olacak" dedi.

Shani
Boianjiu

THE
UPPER
CRUST
PIZZERIA
| I S T A N B U L

"It's not your average pizza."

Dünya bir süre bekleyebilir...

Şehrin en lezzetli gurme pizzası için

Çırağan (0212) 227 5 227 Bebek (0212) 265 0 266

facebook.com/theuppercrustr ■ twitter.com/theuppercrustr

Barbra Streisand, Peres için söyleyecek

ABD'li efsanevi şarkıcı Barbra Streisand bu yaz, haziran ayında İsrail Devlet Başkanı Şimon Peres'in 90. doğum gününde bir konser verecek. Bu vesile ile İsrail'e gidecek olan Streisand 18 Haziran'da Kudüs Uluslararası Kongre Merkezi'nde gerçekleşecek Başkanlar Konferansı'na da katılacak. İki yıldır İsrail'den aldığı konser davetlerine olumlu yanıt vermeyen Barbra Streisand, Peres'in doğum gününde sahne almayı hemen kabul etti. Nisan ayında 71 yaşını dolduracak olan Yahudi sanatçı Barbra Streisand daha önceleri de İsrail'i ziyaret etmiş olmasına rağmen, haziran ayındaki konseri bu ülkedeki ilk konseri olacak.

Steven Spielberg bu kez Hindistan- Pakistan sınırında

Ünlü Yönetmen Steven Spielberg, DreamWorks ile Hindistan (India's Reliance Entertainment) ortak yapımı bir film tasarladığını açıkladı. Hindistan seyahati sırasında Spielberg Times of India gazetesine bir söyleşi verdi. Bu söyleşide Hindistan-Pakistan sınırında, Kashmir bölgesinde çekimleri yapacak bir projenin müjdesini verdi.

"Senaryoyu tamamladık. Filmde oynayacak kişiler ve çekimlerin yapılacağı mekânlar henüz tespit edilmedi" diyen Steven Spielberg eşi Kate Capshaw ile birlikte Hintli işadama Anil Ambani'nin konuğu oldu. Spielberg ailesi bu vesile ile DreamWorks'un Hintli bir ortağı olan Anil Ambani ile 'Lincoln' filmi'nin başarısını da kutladı.

VİYANA FİLMARMONİDEN ÖZELEŞTİRİ

Viyana Filarmoni Orkestrası, Nazi dönemindeki geçmişini mercek altına alınca, 13 Yahudi müzisyenin sırf Yahudi oldukları için kovuldukları gerçeği ortaya çıktı. Tarihçilerin yaptığı araştırmalar sonrasında ortaya çıkan bu gerçek Viyana Filarmoni'nin web sitesinde yayınlandı. Orkestra yönetimi, ocak ayında üç tarihçiyi görevlendirmiş, İkinci Dünya Savaşı yıllarındaki geçmişinin araştırılmasını talep etmişti. Tarihçiler, orkestradan uzaklaştırılan 13 Yahudi müzisyenin beşinin kamplarda öldürüldüğünü, diğerlerinin gönderildikleri kamplardan döndüklerini, orkestranın 123 aktif üyesinden 60'nın Nazi Partisi üyesi olduklarını belirledi.

İSTENMEYEN TÜYLER SORUN OLMASIN...

Epilasyonda SMOOTH COOL (IPL) farkını yaşayın...

FDA onaylı Smooth Cool IPL sisteminin, üstün teknolojik özellikleri ile istenmeyen tüylerinizden güvenle kurtulabilirsiniz. Özel cilt analizi ve gelişmiş soğutma sistemi ile hızlı, acısız, kalıcı ve güvenilir bir şekilde kısa sürede sonuçlarını görebilirsiniz.

- Yüksek Pik Gücü Teknolojisi ile **HIZLI**

- ATC-Otomatik Isı Kontrol Sistemi ile **GÜVENİLİR**

- SCH-Sıfır Altı Soğutma Özelliği ile **ACISIZ**

-Gelişmiş Cilt Analiz Sistemi ile 6 Seanslık Kürlerle **KALICI**

Değerli Şalom Dergisi Üyeleri,
SİZE ÖZEL İNDİRİM VE KAMPANYALARIMIZ
için bizi arayınız.

Laviniya[®]
Güzellik

17.YIL

Aytar Cad. Duru Apt. No:12/8 - Etiler
0212 284 83 24 - 269 28 41 / www.lavinia.com.tr

Türkân Şoray'la bugünde rastlaşmak

Zülfü Livaneli'ye göre Türk sinema tarihinin en büyük yıldızı Türkân Şoray. 200'ün üzerinde filmi olan Şoray'ın büyüklüğünü sinema eleştirmeni Atilla Dorsay da vurgulamakta:

“En fazla film çeviren ve bu kadar uzun bir süre sinemada var olabilen bir oyuncu olarak dünya sinemasında bir başka örnek yok.”

Türkân Şoray 15 yaşında atıldığı beyaz perdedeki yaşamını, 'Sinemam ve Ben' adlı kitabında anlatıyor. Kasım 2012'de NTV Yayınları'ndan çıkan otobiyografi, akıcı, samimi bir dille kaleme alınmış. Eser, zengin görsel içerikle desteklenmiş ve sanatçının bakış açısından Türk sineması hakkında okura bir kültür kazandırıyor. Ediz Hun, Hülya Koçyiğit, Lütfi Akad, Ülkü Erakalın, Cüneyt Arkın, Kartal Tibet, Müjdat Gezen, Tarık Akan, Kadir İnanır, İrfan Ünal, Safa Önal, Yaşar Kemal, Atıf Yılmaz, Selim İleri, Yusuf Kurçenli, Uğur Yücel ve daha birçok ünlü isimle zenginleşmiş bir yaşamdır onunkisi.

Kısa bölümler halinde tasarlanmış kitapta, Türkân Şoray çocukluk günlerinden girişi yapıyor. 7 yaşında Eyüp'teki evlerinden gördüğü yazlık sinemayı, okula gittiği dönemde resme, müziğe, dansa karşı yoğun ilgisini aktarıyor. Ekonomik problemlere karşılık, çocukların dünyayı daha renkli algıladığını bir kez daha hissettiriyor. Kendisi güzel bir gençtir de. Öyle ki Muhterem Nur'un setini ziyaret etmesiyle, filmde çalışanların dikkatini çekmiştir. Yine ailesinin oturduğu apartmandaki komşuları oyuncu Emel Yıldız'la karşılaşması bir kader gibidir. Annesi, onu öğretmen olmak üzere yatılı okula gönderecekken, kendisine gelen çekim tekliflerine olumlu yanıt verir.

Böylece Türker İnanoğlu'nun yönettiği ilk filmi 'Köyde Bir Kız Sevdim' çekilir. 15-16 yaşlarındaki genç Türkân o günlere ait duygularını şu cümlelerle değerlendirir: "Hiçbir sorumluluk hissetmiyordum. Başarılı veya başarısız olmak gibi hiçbir endişen, korkum, hissim, hedefim yoktu." Ne var ki yaklaşık 1 aylık zaman zarfında öğrencilikten oyunculuğa hızlı bir geçiş yapar ve 'şöhret olma hayalleri' belirir. Bu süreçte Fecri Ebcioğlu'ndan müzik dersleri alır. Türkân Şoray, sinema kariyerindense müziğe de kayabilirdi; ama kaderde beyaz perde vardı. Hulki Saner'in desteği ile 'Zorlu Damat' filmi çekilir. Bu filmde kendisinden Ayhan Işık'la öpüşmesi istenir. Bu ilk deneyimi, "Sahne çekilirken tabi, robot gibi tepkisiz durdum herhalde" cümlesiyle değerlendirir Şoray. Aradan yıllar geçmesine rağmen o döneme ait izler bulanıktır.

Düğün Gecesi - Türkân Şoray, Zeki Müren ile başrolde

Vesikalı Yarım

Selvi Boylum, Al Yazmalı

Sisli Hatıralar

Otobüs Yolcuları

Sinema aşkı ve Yeşilçam

Disiplini bir çalışma anlayışını benimseyen Türk Sineması'nın Sultanı, seyircisinin sevgisine büyük bir bağlılık üzerine kurar geleceğini. Sinema en büyük aşktır. Bu öylesine bir aşktır ki, Türkân Şoray, film çeviremediği bir dünyada yaşamayacağını yazar. Dönem 1960'lılardır ve adres, İstanbul Beyoğlu'nda bir sokaktır. Burada film yazhanelerinin çoğu bulunmaktadır; sokağın adı Yeşilçam'dır. Yeşilçam'daki çalışmaların yeri ayrıdır.

"Bu filmler inanarak, yüreğimizi koyarak, samimiyetle yaptığımız filmler... Dostluk, iyilik, dayanışma, masumiyet gibi toplumda kaybolmaya yüz tutan değerleri barındıran filmler... Belki bugün hâlâ bu filmlerin sevilerek izleniyor olması da bu yüzdendir." Yeşilçam yapıtlarıyla büyümeyen nesil yok gibi ülkemizde. Yapısı basit, akışı tahmin edilebilir bu filmlerin kanımca en önemli yönü duyguların açık, anlatımların dolaysız olmasıdır. Sadelikle gelen bu zarafette, Türkan Şoray'ı izledik, izliyoruz. Şoray bu projelerdeki duruşu için, "Seyircim beni hangi rollerde görmek isterse buna uymalıydım. Onları hayal kırıklığına uğratmaktan hep korktum ve seve seve birbirine benzeyen bu rolleri oynadım" der. Bu noktada kapsamlı ve derin bir analiz için örneğine rastlayamıyoruz. 'Seyircinin beklentisi' biraz abartılmış gibi. Elbette sinema izleyicisinin bir beklentisi vardır; ama bir sanatçıdan söz ederken, sanatçının topluma etkisini, toplumu ileriye taşıyacak atılımlarını göz ardı edemeyiz. Seyirciyi hayal kırıklığına uğratabilecek neler yaşanabilirdi, diye sorulabilir. Yanıtlar elbette geçmişi değiştiremez; ama geleceğe katkıda bulunabilir. Türkan Şoray, büyük olasılıkla seyircisi kadar, kendisini de hoşnut kılma gayretindeydi. Bu noktada kitapta aktarılan 'Şoray Kanunlarını' toplumdan ziyade, bireysel bazda samimi buluyorum. Oyuncunun film anlaşmalarındaki maddeleri okuru gülümsetecek nitelikte. Bu maddelerin en ünlüsü de, "Filmde öpüşme ve açık sahne olmayacaktır." Birey özeli, tartışmasız kendini bağlar; ama sanat ile özeli çatıştığı yerde, 'toplumsal beklentiler' ne yazık ki tatminkâr bir değerlendirme değil.

Acı tatlı nice anı...

Yeşilçam ve setlerde süren bir yaşam, acı tatlı anılarla dolu. Yeşilçam'da dublaj, 'Nayır, nolamaz' repliğinin hikâyesi, Şoray'ın köye gelin olmak üzere çağrılması, sette tezek yutmak, attan düşüp ölüm döşeğinden dönmek, bir lokantanın vitrininin önündeki çekimler sırasında lokanta sahibince kovulmak, Rusya'daki film çekimleri sırasında Nazım Hikmet'in evini ziyaret oldukça ilginç öyküler... Bu anılardan biri de Zeki Müren'le. 1966 yılında 'Düğün Gecesi' filmi çekilmektedir. Bu esnada Müren ile Şoray arasında bir çekişme doğar. Kimin

daha fazla ücret alacağı ve hangisinin isminin afişte başa yazılacağı tartışma konusudur. Zira Zeki Müren'in de katı kuralları ve prensipleri vardır. Çözümü yapımcılar bulur ve iki önemli sanatçının ismi, afişte çapraz yazılır. İki sanatçı da vergi rekor-menidir.

Türkan Şoray bir 'arayıp döneminden' geçtiğinden de bahseder. Böylelikle aşk acısı çeken, ezilen kadından başka ayakta duran kadın rolleri de oynanır. 'Ana' bu rollerin en önemlilerindedir.

Otobiyografide önemle bir yer tutan bir diğer yapıtsa 'Vesikalı Yarım'dır. Şoray'ın, İzzet Günay ile başrolleri paylaştığı bu filmi izlerken, "Çok önce rastlaşacaktık Halil"

repliği benim de yüreğime işlemiştir.

Film, bu yıl 32. İstanbul Film Festivali'nde 'özel' gösterimle sinemaseverlerle yeniden buluşuyor.

"Yeşilçam filmleri inanarak, yüreğimizi koyarak, samimiyetle yaptığımız filmler... Dostluk, iyilik, dayanışma, masumiyet gibi toplumda kaybolmaya yüz tutan değerleri barındıran filmler... Belki bugün hâlâ bu filmlerin sevilerek izleniyor olması da bu yüzdendir."

Sinema tarihinde kaderde attan düşmek ve boyun travması geçirmek de vardır. Böylelikle Türkan Şoray ölümden döner. O günlerin yaşanmışlıkları buruktur. İyileştiğinde ise, 1972 yılında 'Dönüş' filmi ile yönetmen bir Türkân vardır. Nice zorluklar aşarak çekilen bu çalışmayı Moskova Film Festivali'nde 14 bin kişi izlemiştir. 'Dönüş' ayrıca Belçika Kadın Yönetmenler Film Festivali ve Tahran Film Festivali'nde de ses getirmiştir.

Yurtdışı anılarını zenginleştiren bir başka proje de Cengiz Aytmatov'un 'Selvi Boylum Al Yazmalım' adlı yapıtıdır. Kırgızistan günleri, başarının meyvelerindedir.

Her ne kadar filmleri sevilerek izlen- se de Yeşilçam sinemasının özgür olmadığına ve sansür altında kaldığına değinen Türkân Şoray, 5 Kasım 1977 Ankara'ya protesto yürüyüşünü ve diğer sorumluluk çalışmalarına kitabında yer vermekte. Kendisi 1988'de kurulan Sinema Oyuncuları Derneği başkanlığına seçilmişti. Dernek etkinlikleri çerçevesinde sinema sanatçıları için bir huzurevi projesi gerçekleştirilemedi. 90'lıların ilk yarısında Türk sinemasının geçtiği zorlu dönemi Şoray, yine mesleki hassasiyeti çerçevesinde irdeliyor.

Bireysel ve toplumsal değişimler

Seneler başarılar ve zorluklar kadar, değişimi de getiriyor. "Bir sanatçı olarak kendimi yenilemek zorundaydım. Eski kuralları sürdürmeye kalkmam çağdışı kalmam demektir" diyen Türkân Şoray, 'Mine' filmi ile kadınlığı cinsel yönüyle de ifade ediyor. Bu noktada koşullandırmaları olmayan ve soyunduğu rolle sevicecek bir Müjde Ar'ı örnek gösteriyor. Burada bir kez daha seyircinin tutumu ön plana çıkarılıyor. Seyircinin beğenisinin, kadına bakışının değiştiği ifade edilse de, bu de-ği-

şimde samimiyeti görebilmek zor. Toplumun talep ettiği ve topluma arz edilen çalışmalarında bir sınır ayırımı yapmak doğru görünmediği kadar, faktörleri saptayıp değerlendirmek de, bir başka kitaba konu olabilir. Zira Şoray'ın kendisi de 2007 yılında çektiği son filmi 'Suna' için şu satırları kaydediyor: "Böyle bir gerçek var; nitelikli, sanatsal içerikli, ödül almış filmler büyük kitlelere ulaşmıyor."

Kısacası sanatçının bireysel, özel tutumu kadar, sanatın toplumla etkileşiminde, 'cinsellik' sadece alt başlıklardan bir tanesi... Bir yanda yıkılması sancılı tabular varken, toplumun kadına bakışı, kadın kimliğini tüm yönleriyle içselleştirmesi, günümüzde hâlen güncelliğini koruyan çok önemli bir konu.

Beyazperdenin yanında televizyonun da yaşamlarımıza girmesiyle birlikte, Türkan Şoray 'Cemile', 'Tatlı Hayat', 'İkinci Bahar' dizilerinde de rol aldı. Televizyon projelerine kısaca değinen oyuncunun gönüllerde taht kurmuş en önemli çalışmalarından biri 'İkinci Bahar'dır. Bu dizi için Sosyal Antropolog Doç. Tayfun Atay'ın yorumunu aktarmak isterim. "Dizi kaybolan değerleri, nostalji havasında sunmadı. Tersine bugünkü modern hayat

inde dahi bunları yeşertmenin mümkün olduğu umudunu aşıladı." Bu umudu çoğaltmaya ihtiyacımız var!

Türkân Şoray, kitabın genelinde sinema serüvenini anlatmaya sadık kalmış. Kardeşi Nazan Şoray'ın da eğitimini yarıda bırakıp, ablasının yolunu izlemesi ve Cihan Önal ile evliliğine kısıtlı, daha çok sinema çalışmaları çerçevesinde değiniyor. Kitabında belirttiği üzere, sanatçının gelecek dönemde yeni filmi, Osman Şahin'in 'Mor Cepken' adlı öyküsünden hazırladığı senaryo olabilir.

4 Altın Portakal ve 23 yıl üst üste layık görüldüğü Altın Kelebek dâhil sayısız ödül kazanan Türkân Şoray, 200'ü aşkın filmiyle Türk sinema tarihine ismini altın harflerle yazdırdı. 'Sinemam ve Ben' adlı kitabı okumakla birlikte, Şoray'ın filmlerini daha kendimize yakın ve içten duygularla izleyebileceğimize inanıyorum. ■

Qubbe
Bahçe

Kırmızı düğünlerinizin yeni mekanı...

Bar mitzvah & Bat mitzvah - Düğün - Nişan
ve tüm özel günlerinize
Qubbe Bahçe'den lüks dokunuşlar.

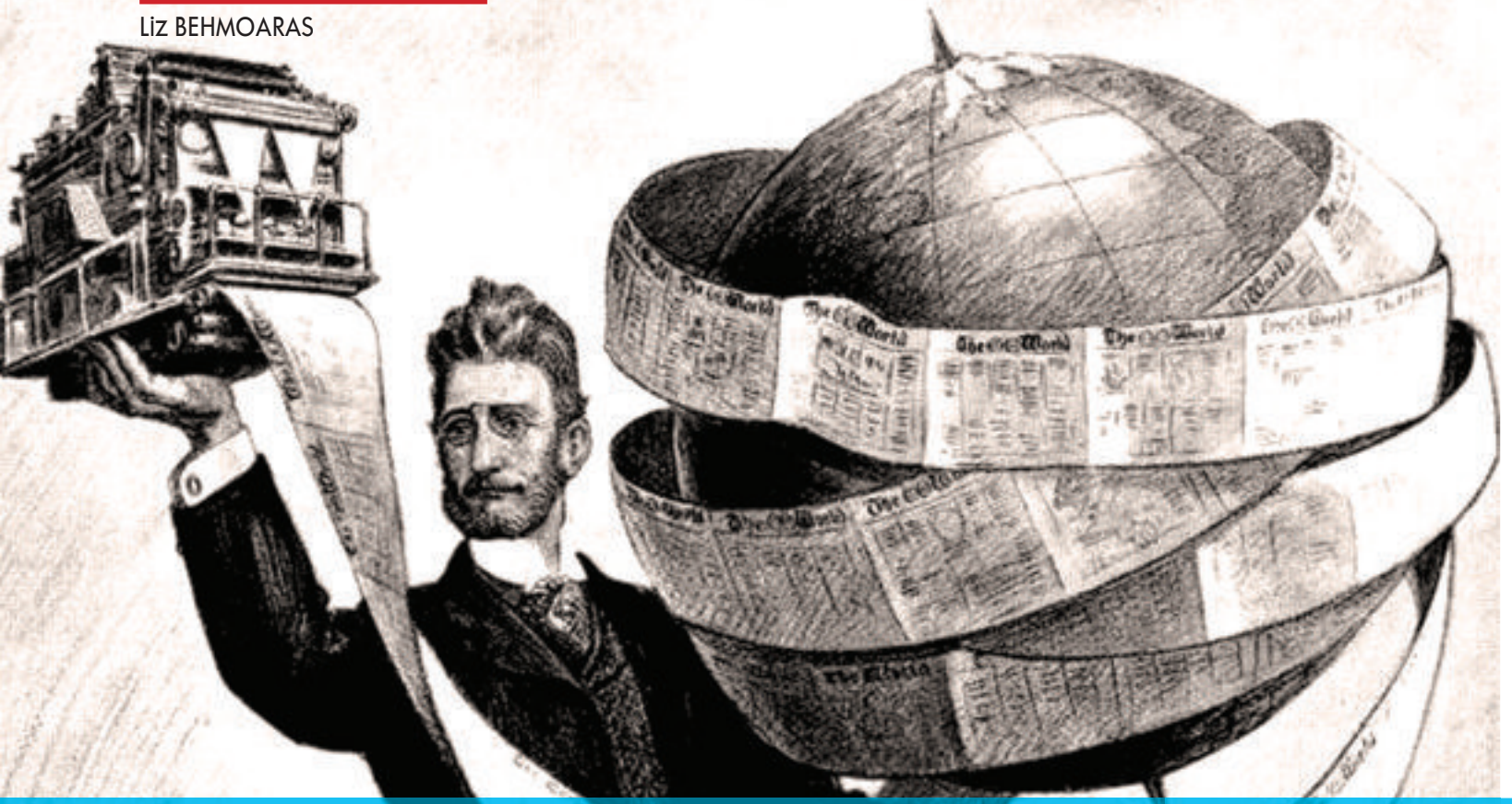
0553 294 47 28 - 0533 497 98 49 & 0212 226 18 95

twitter.com/qubbeistanbul | [instagram.com/qubbeistanbul](https://www.instagram.com/qubbeistanbul)

www.qubbebahce.com

AYIN PORTRESİ

LİZ BEHMOARAS

JOSEPH PULITZER

M

Macaristan'ın küçük bir köyünde Yahudi bir babanın ilk oğlu olarak dünyaya geldi. En büyük hayali Avusturya Macaristan ordusunda asker olmaktı. Kendini Amerika Birleşik Devletlerinde gazetecilik yaparken

buldu. Dahası modern gazeteciliğin ilkelerini icat etti. Zaman içinde ülkesinin sayılı gazete patronları arasında yer aldı ve günümüze kadar önemini koruyan bir ödüle adını verdi. Gazetecilikle iç içe olan bir sülalenin atasıdır kendisi.

**Söz konusu kişi,
Joseph Pulitzer'dir!**

GAZETECİLİKTE DEVİRİM YARATAN ADAM...

Amerika'ya yüzerek ulaşan genç Macar göçmeni

“Çok uzun boylu ve zapzayıftı, ışıktaki sürekli kırışırdığı kızarmış küçük gözleri, ilerde karikatüristlere ilham kaynağı olacak kocaman ve eğri bir burnu, çıkık, sivri bir çenesi vardı”

19. yüzyılın başında, hemen her an savaş halinde olan bir Avrupa'da dahi, asker olarak istenmemişti. Oysa genç Joseph Pulitzer'in hayata atıldığı dönemde, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu yükselen milliyetçi akımlarla giderek sarsılmakta ve güç kaybetmektedir; Fransa ise, Prusya ile her an çıkabilecek bir savaşın tehdidi yüzünden, tepesinde Demokles'in kılıcıyla yaşamaktadır. Ayrıca Cezayir ve uzak Meksika ülkesi ile savaş halindedir.

Bu durumda, hemen bütün Avrupa ordularının ölümüne yollanacak askere ihtiyaç duydukları aşikâr! Buna rağmen

aylar boyunca, genç Joseph'in talepleri her defasında, “Senin gibi bir fasulye sığığını ne yapalım! Daha kırk fırın ekmek yemen lazım!” ya da “Henüz ağzın süt kokuyor, annenizin dizinin dibine dön” türünden alaycı ifadelerle geri çevrilir.

Oysa Pulitzer'in tam da uzaklaşmak istediği, annesinin dizinin dibine...

Joseph Pulitzer, tahıl tüccarı Macar Yahudi'si Fülöp Pulitzer adlı bir babanın ve Katolik Alman, koyu dindar bir annenin oğlu olarak, Macaristan'ın Mako adında küçük bir köyünde 10 Nisan 1847 yılında dünyaya gelir. Yeni yetmeliğinde kendini ne anne ne de baba tarafına ait hisseder genç Joseph. Aslında bir yol ayrımındadır ve herhangi bir yolu seçmekte serbest görür kendini...

“Ben mutlaka bir millete ait olacaksam, o kâşiflerin, habercilerin, fatihlerin milletidir. Onlar için dünya fethe edilmesi gereken bir yerdir. Tek sorunları nereden başlayacaklarıdır” diyecektir ilerde...

“Ben mutlaka bir millete ait olacaksam, o kâşiflerin, habercilerin, fatihlerin milletidir. Onlar için dünya fethedilmesi gereken bir yerdir. Tek sorunları nereden başlayacaklarıdır.”

Şimdilik en büyük ve tek hayali orduya asker olarak alınmaktadır. Savaşçı bir ruha sahip olduğundan değil, herhangi bir dava uğruna silaha sarılma isteğinden ise hiç değil... Ancak gayet iyi bilmektedir ki, yaşadığı dönemde, beş kuruş parasız bir genç için uzaklara gitmenin, gezip tozup memleket görmenin en iyi yolu asker olmaktan geçer. Dolayısıyla, Avrupa orduları kendisini kabul etmeyince, ta o zamandan kendini belli eden sarsılmaz inatıyla, o aralar İç Savaş'la çalkalanmakta olan Amerika Birleşik Devletleri'nin Birlik ordusuna yazılır. Bunun için Okyanus'u geçip Amerika'ya kadar gitmesine gerek yoktur. Amerika'dan gelen “toplayıcılar” Birlik ordusuna asker arayışı içinde Avrupa'yı boydan boya gezmektedirler. Joseph ile onların birbirlerini bulması fazla uzun sürmez.

Böylece genç adamımız, Birlik ordusunun müstakbel bir askeri sıfatıyla, Yeni Dünya'ya yolculuk yapmakta olan bir gemiye biner. Ancak o geminin Boston'a yanaşmasını bekleme sabrını bile gösteremeden, kısa bir mesafeden kendini denize atar ve sahile kadar yüzer. Kendisine ilerde neden böyle davrandığı sorulduğunda, “Lincoln hükümetinin vaat etmiş olduğu 300 doları ‘toplayıcı’ya bırakmaktansa, cebime indirebilmek için” diye bir açıklama getirir.

Pulitzer New York'a vardığında yıl 1864'tür. Şansına Kuzey ile Güney eyaletleri arasındaki iç savaş, orduya katılmasından kısa bir süre sonra son bulur.

Savaş bitip ordudan ayrıldığında, New-York gibi bir kentte tutunamayacağını anlayan Pulitzer, Missouri

bölgesinde Saint Louis kentine yerleşir. Orada ilk zamanlar ufak tefek, geçici işlerle ekmeğini kazanmaya çalışır. Sırasıyla katırcı, liman işçisi, arabacı, teslimatçı, tezgâhtar olur... Hatta garsonluk da yapar. Ancak bu son işten, kendisine saygıda kusur etmiş bir müşterinin başından aşağı soslu et yemeğini döktüğü için, iki gün içinde kovulur. Daha sonraları noterliğe soyunur. Ama ne yazık ki noterlik bürosu de

hep boş kalır. Zira ülkesinde Macarcanın yanı sıra Almanca ve Fransızca dillerinde oldukça sağlam bir eğitim almış olan Joseph'in hiçbir konuda uzmanlığı yoktur ve yaşamaya karar verdiği ülkenin dilinde hala zorlanmaktadır.

Bu arada ender boş zamanlarını geçireceği bir sığınak bulur kendine: *Mercantile Library* adında bir kitapevi. Sahibi kendisi gibi Macar asıllı, az bir süre sonra samimi arkadaşı olacak Ugo Brachvogel adında biridir.

Pulitzer orayı ikinci adresi haline getirecektir. Sabah Ugo kitapevini açmaya geldiğinde arkadaşı Joseph, basamaklara oturmuş onu beklemektedir. Hangi işte çalışıyor olursa olsun, öğle molasını yemekle değil, bir elmayla yetinip kitap okumaya ayırır. Keza akşam, elindeki kitabı ancak gözleri kapandığında bırakır.

Bu sayede Pulitzer yeni ülkesinin ekonomisini, siyasi durumunu, tarihini, örf ve adetlerini adeta hatmeder.

“Yahudi Joey” ya da “Alman Joey”

“Fasulye sırtığı”, Saint Louis şehrinde, kitap “oburluğu”, çalışkanlığı, satranç oyununda ustalığı ve eski tarz Avrupai nezaketiyle giderek dikkat çekmeye başlar. “Yahudi Joey” ya da “Alman Joey” adlarıyla tanınır.

Gazeteci olması ise bir tesadüf eseridir. İlgiyle okuduğu ve bütün gelip geçici işlerini ilanları sayesinde bulduğu, “*Westliche Post*” başlıklı Almanca gazetesinin sahipleri, her yere koşacak ve haberleri “çarpıcı” bir şekilde aktaracak olan muhabir aramaktadırlar. Joseph bu işe adaydır. Bir ek iş olarak muhabirlik yapmaya başladığında, henüz 21 yaşındadır. Bir haber hakkında yazmış olduğu makale çok beğenilir. Hemen ardından Missouri bölgesinin parlamento oturumunu izlemeye yollanır ve çok başarılı bir röportaj gerçekleştirir.

Dönemin “yozlaşmış ve şiddet dolu” Amerika'sında, skandal niteliği taşıyan haberler hiç eksik olmaz! Genç Joseph bunların borazanlığını yapa yapa, kısa zamanda şehrin vazgeçilmez simaları arasında yerini alır.

“Kısa bir süre içinde yeni muhabir her işe koşmaya, her konuda fikir yürütmeye başlar, bütün makaleleri

kendi düzeltir, sürekli yeni röportaj konuları önerir... Hiçbir yorgunluk belirtisi göstermeden günde 16 saate kadar çalışabilirdi. Şehirde herhangi bir olay vuku buldu mu hemen o dakika, dağınık saçları, arkasında bir cadı pelerini gibi dalgalanan, doğru dürüst giymeye vakit bulamadığı uzun siyah paltosu ve yana kaymış kravatıyla, Pulitzer'in tuhaf görüntüsü belirirdi..."

Yaydığı enerji gerçekten şaşırtıcıydı.

Bir meslektaşını kendisini şöyle anlatır:

"'Yahudi Joey' in bir elinde bir kâğıt tomarı, diğerinde bir kalem vardı.

Kendini 'Westliche Post' muhabiri olarak tanıtır oradakilere sayısız sorular yöneltmeye başladı. İşe yeni başlayan biri için bu aşırı merakı zaman zaman sinir bozucu bulmama rağmen, çalışma tarzıyla ve olayları gün ışığına çıkarma yöntemiyle, karşımda anasının karnından muhabir doğmuş birinin bulunduğu da farkındaydım."

Bir ara politikaya da merak duyar. Hatta henüz 23 yaşında Cumhuriyetçilerin milletvekilliğine seçilir, fakat kısa sürede bu uğraşı bırakıp tek tutkusu gazeteciliğe döner ve bu alanda başarıdan başarıya koşmaya devam eder. Sonunda iflas halinde olan "St Louis Dispatch" gazetesini satın alarak, 1878'de kendi kendinin patronu olur. Bir süre sonra "The Post" adında bir başka gazete ile birleşerek "The Snt Louis Post-Dispatch" gazetesini kurar.

"The Post-Dispatch, herhangi bir partinin değil,

"The Post-Dispatch, herhangi bir partinin değil, halkın hizmetinde bulunacaktır. Yönetimi desteklemek için değil, onu eleştirmek için var olacaktır. Sahtekârlar ve dolandırıcılara karşı çetin bir mücadele yürütecektir."

halkın hizmetinde bulunacaktır" diye yazar yeni gazetesinin ilk başyazısında. "Yönetimi desteklemek için değil, onu eleştirmek için var olacaktır. Sahtekârlar ve dolandırıcılara karşı çetin bir mücadele yürütecektir."

Bu sözler, bu tutum, skandal basın kavramının doğuşuna yol açmaktadır.

Gazetenin satışı kısa sürede tavan yapar. Okuru ilgilendirebilecek hiçbir konu es geçilmez: Rüşvet, gizli kumarhaneler, vergi kaçaklığı... Pulitzer politika ve mafya ortamlarını o denli çok kurcalar ki o ortamlara ait olanlar, birkaç kez ellerinde silahlarla gazetenin bürolarını basarlar. Fakat bu tehditler, dahası bazen karşı karşıya kaldığı hayati tehlike genç Pulitzer'i asla yıldırmaz. Ona göre basının başlıca işlevi ve de varoluş nedeni, toplumda tüm olup bitenleri okura eksiksiz ve olduğu gibi, hiç çekinmeden aktarmaktır.

"Kısa bir süre içinde yeni muhabir her işe koşmaya, her konuda fikir yürütmeye başlar, bütün makaleleri kendi düzeltir, yeni röportaj konuları önerir... Hiçbir yorgunluk belirtisi göstermeden günde 16 saate kadar çalışabilirdi. Şehirde herhangi bir olay vuku buldu mu hemen o dakika, dağınık saçları, arkasında bir cadı pelerini gibi dalgalanan doğru dürüst giymeye vakit bulamadığı uzun siyah paltosu ve yana kaymış kravatıyla, Pulitzer'in tuhaf görüntüsü belirirdi..."⁴

Joseph Pulitzer'in eşi Kate

"Doğruluk, doğruluk, doğruluk"

36 yaşına geldiğinde Pulitzer hatırı sayılır bir servetin başındadır. Kate adında, iyi bir aile kızıyla evlenmiş ve dört çocuk babası olmuştur. Ancak fiziksel olarak çok yıpranmış bir durumdadır. Özellikle akciğer ve göz sorunlarıyla mücadele eder. Ona göre bunların sorunlarıyla kâh yetersiz işiktir, kâh çok küçük karakterler, kâh şehrin nem yüklü havası... Doktorlar aşırı yorgunluktan söz edip dinlenmesi için uzun bir Avrupa yolculuğuna çıkmasını önerirler. Pulitzer bu yolculuğun dönüşünde New York'a uğrar. New York basını o dönemde tıpkı şehri gibi kaynayan bir kazandır. Onlarca dilde çıkan onlarca gazete, göç ettikleri ülke hakkında bilgi edinmek isteyen eski kıtadan gelenler tarafından, peynir ekmek gibi satın alınmaktadır. "The

World and Courier and Enquirer" adında dinsel nitelikli bir gazete dikkatini çeker. Onu satın alıp *The World*, adını *New York World* yapar. Muhabirlerine ilk iş olarak New York şehrinin en yoksul semti olan Bowery'yı boydan boya dolaşmalarını, orada yaşayan insanlarla konuşmalarını, şikâyetlerini, dertlerini dinlemelerini, evlerini, dükkânlarını, gündelik yaşamlarını incelemelerini emreder. Bu yeni gazete için de yayın çizgisi değişmeyecektir: "Amacımız ucuz, akıllı, demokrasi idealini yücelten, parasal güçlerin değil de insanların hizmetinde olan bir gazete yapmak!"

Bu çizgiye yeni bir unsur eklenir: Araştırmacı gazetecilik. "Araştırmanız, anketiniz ne kadar riskliyse, ne kadar tehlikeli bir konuya değiniyorsanız, okura sunduğunuz bilgiler o derece güvenilir olmalı; doğru olup olmadıklarını, defalarca, bıkmadan usanmadan kontrol etmelisiniz" diye tekrarlayıp durur çalışanlarına.

Bu ilkeyi çalışanlarına hatırlatmak amacıyla, *World*'un bürolarının duvarlarına kocaman harflerle: "DOĞRULUK, DOĞRULUK, DOĞRULUK" yazılı panolar yerleştirir.

Ancak Pulitzer'in bir başka takıntısı vardır: Mümkün olduğunca kalabalık kitlelere hitap edebilmek. Yani tabiri caizse, "Çok satmak!"

Çok satmak için, okura haberleri en iyi şekilde aktarmak yeterli değildir. Onu ayrıca oyalamak, pratik bilgiler edinmesini sağlamak gereklidir. Kendisine bilgi dolu, düzeyli, birikimli ama sıkıcı yazılar getirildiğinde elinin tersiyle iter, "Boş koltuklar karşısında konferans vermenin ne anlamı var!" der. Bu mantıkla bir yandan sansasyon haberler basıp polis anketlerine ve sosyete haberlerine yer verirken öte yandan da "kadınlar", "işe yarayan bilgiler" "sağlık" gibi başlıklar taşıyan sayfalar açar ve böylece Amerikan gazeteciliğine bir kez daha bir ilke imza atmış olur. Ona göre bir gazete "önce fark edilmeli, sonra satın alınmalı ve neticesinde okunmalıdır."

Görsele de geniş yer tanır. Yazılar, çizim ve fotoğraflar sayesinde daha cazip daha ilgi çekici hale getirilir.

Bir ilk daha başlatıp, gençler için çizgi romanlar yayınlar.

Çizgi romanlı bu gazetelere "yellow pres" (sarı ba-

“ **New York'un, Özgürlük heykelini kısmen Pulitzer'e borçlu olduğu rahatlıkla söylenebilir.** ”

sın) adı verilir. Zira çizgi romanların sarı baskısı yan sayfaları da sarıya boyamaktadır.

Ancak Pulitzer'i, sadece, okuru kendini çekme için her şeyi göze alan bir medya patronu olarak görmek doğru olmaz. Kendisi, kamuya hizmet niteliğinde büyük toplumsal anketlerin de öncüsüdür: Hapishaneler, kumarhaneler, içki bağımlılığı, çocuk ölümleri vs... gibi hassas konularda araştırmalar yaptırıp yayınlatır.

Gazetenin aracılığıyla çeşitli kampanyalar da başlatır: Örneğin Özgürlük Heykelinin kaidesi için para toplar. New York'un, Özgürlük Heykelini kısmen Pulitzer'e borçlu olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Dünyanın her bir ucuna muhabir yollamakla uluslararası olaylara o zamana kadar görülmemiş boyutlar kazandırır.

Sürekli yeni yetenekler peşindedir. Biner kişiye yakın çalıştıran *World* ve *Post-Dispatch*'te ekiplelerini durmadan yeniler. Dolayısıyla, en üsttekinden en alttakine herkes işini her an kaybedebileceği korkusuyla diken üstündedir.

Bir ara ilgi duymuş olduğu politikaya daha farklı bir amaçla yeniden girer o dönemde.

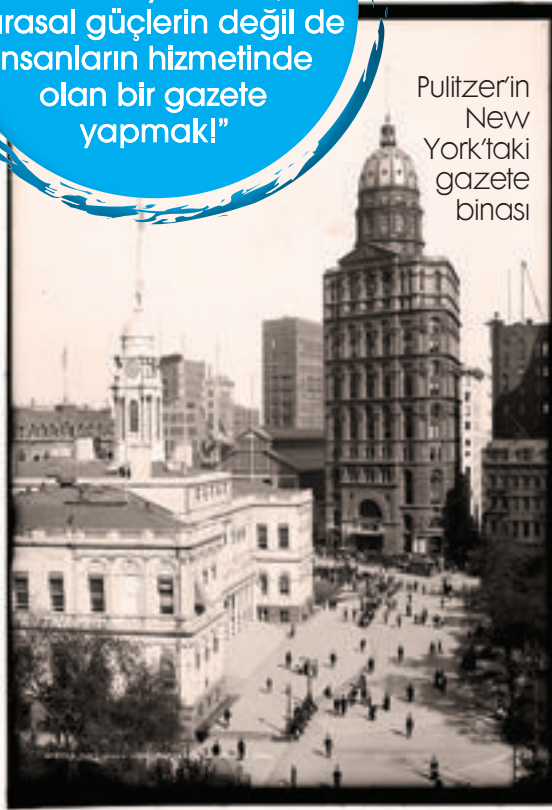
Bu kez amacı, medya

patronu olarak ulusal arenada kendi etkisini ve gücünü sınamaktır.

1884 yılındaki Cumhurbaşkanı seçiminde pek karizmatik olmayan, kazanma şansları zayıf, Demokratların adayı Glover Cleveland'ı destekler. Cleveland'ın seçimleri kıl payıyla kazanmasında *World* gazetesinin payı çok büyüktür.

Böylece, Amerika sahillerine bir zamanlar yüzerek ulaşan Macar göçmeni Pulitzer, sadece 37 yaşındayken, ABD Cumhurbaşkanı'na nerdeyse "seçirmiş" olmakla övünebilir.

"Amacımız ucuz, akıllı, demokrasi idealini yücelten, parasal güçlerin değil de insanların hizmetinde olan bir gazete yapmak!"

“Pulitzer, geminin güvertesinden Boğaz’ın çalkantılı sularına baktığı bir sırada aniden irkılmışti. Sekreteri yanındaydı. Aralarında şöyle bir konuşma geçti: ‘Hava nasıl da kararverdi böyle!’, ‘Karanlık değil ki’ dedi sekreter. Pulitzer , ‘Benim için her şey artık karanlık’ diye cevapladı”.

“Benim için artık her şey karanlık”

World’un patronu gazetesinin müthiş başarısının bedelini sağlığıyla ödemektedir. Görme kaybının ilk belirtilerini 1890’da bir İstanbul gezisi sırasında yaşayacaktır. “Pulitzer, geminin güvertesinden Boğaz’ın çalkantılı sularına baktığı bir sırada aniden irkılmışti. Sekreteri yanındaydı. Aralarında şöyle bir konuşma geçti: ‘Hava nasıl da kararverdi böyle!’, ‘Karanlık değil ki’ dedi sekreter. Pulitzer , ‘benim için artık her şey karanlık’ diye cevapladı”.

Henüz 43 yaşındadır. Körlük hiçbir tedaviye cevap vermeksizin giderek ilerler. Artık hayatının sonuna kadar görüşü, şimşeklerle bölünen belli belirsiz şekillerden, gölgelerden oluşacaktır. Bu kişisel dramı nasıl kabullendiği meçhuldür. Bu acı durumda hep yaptığını yapar. Çalışır. Gazetelerinin yönetimi konusunda gereken tüm yeni önlemleri alır. Kendini emekliye ayırdığını ilan ederek *World*’un başına sürekliliği kontrol ettiği bir yönetim kurulu getirir. Özenle seçilen yeni ekipler her zamanki gibi düzenli olarak yenilenir. Yayın kuruluna anketlerini, röportajlarını istedikleri gibi yürütme serbestliğini tanısa da onları mesaj ve önerilere boğar. Kırıcı notları her sabah basın toplantılarında okunup tüm çalışanları korkudan titretir. Talepleri her zamankinden de çoktur.

“Yirminci asrın başında, Amerikalı medya patronları politikaya sonuna kadar bulaşıp kamuoyunu etkileme güçlerini, Washington üzerine bir baskı yöntemi olarak kullanmaktadırlar. Pulitzer bu konuda da başı çekmektedir.”

Sağlık sorunlarından daha başka sorunlarla uğraşmak zorundadır sürekli olarak. San Francisco’nun efsanevi gündelik gazetesi *The Observer*’in başındaki adam, Orson Wells’e *Citizen Kane* için ilham kaynağı olan Randolph Hearst en büyük rakibi haline gelir. İki büyük medya patronu özellikle barış ve savaş alanında kavgaya tutuşacaklar.

1895 yılında Venezuela’yı İngiliz Guyana’sını karşı karşıya getiren çatışmada Hearst ABD’nin savaşa girişini destekler. Pulitzer ise Yeni Dünya’nın emperyalist isteklerini eleştirir. Gazetesi aracılığıyla İngiliz politikacı ve aydınlara seslenerek, barış için kampanya başlatır. Bir kez daha kazanan *World*’un sahibi olacaktır.

ABD yönetimi ise araya girmemeye müdahale etmemeye özen gösterir.

Görünen o ki yirminci asrın başında, Amerikalı medya patronları politikaya sonuna kadar bulaşıp kamuoyunu etkileme güçlerini, Washington üzerine bir baskı yöntemi olarak kullanmaktadırlar. Pulitzer bu konuda da başı çekmektedir.

Bu çılgın iş temposu elbette büyük bedel ödettiyecektir Joseph Pulitzer’e ve sadece sağlık konusunda değil...

Pulitzer’in Liberty adlı özel yatı

Aile İlişkileri: Başarısız olduğu tek alan!

Karısı ve çocuklarıyla ilişkilerinde senaryo genellikle hep aynıdır:

Dünya haberleri ve *World*'un yönetiminden fırsat buldukça, sağlığı el verdiğinde, sağlığını düzeltmek için başvurduğu uzun –ve çoğu zaman faydasız- tedavilerden zamanı kaldığında, Joseph'in hatırına, karısından ve altı çocuktan oluşan bir ailesi olduğu aniden gelirir.

O zaman da ailesine duyduğu sanılan kayıtsızlık, yine onunla ilgili müthiş kaygılara dönüşür. Bunca zaman ihmal edilmiş aile fertlerinden istediği karşılığı göremeyince de bu kez öfkelenir, haksız yere karısı Kate'in harcamalarıyla uğraşmaya-oysa savurgan olan kendisidir- çocuklarının tembelliğinden ve başarısızlıklarından şikâyet etmeye başlar... Zira üç oğlu Ralph, Joseph Junior ve Herbert, babalarının ünü altında ezilmekte, hiçbir alanda başarı göstermemekte zengin ve şımarık delikanlılar olarak, günlerini gün etmektedirler. Ne var ki sitemler hiçbir işe yaramaz. Sadece Pulitzer ile ailesinin diğer fertleri arasında uçurumu daha da derinleştirir.

Kısır döngü böylece sürer gider.

Ancak 1897'de, Joseph ellinci yıldönümünü kutladığında, aile sıradan parasal kavgalardan çok daha önemli bir dramla karşı karşıyadır. 17 yaşındaki en büyük kızları Lucille tifoya yakalanıp yatağa düşer. Çocuklar arasında en güzeli, en akıllısı ve babasına en yakın olanıdır. Babasının başucuna toplamış olduğu en

“ Dünya haberleri ve World'un yönetiminden fırsat buldukça, sağlığı el verdiğinde, sağlığını düzeltmek için başvurduğu uzun –ve çoğu zaman faydasız-tedavilerden zamanı kaldığında, karısından ve altı çocuktan oluşan bir ailesi olduğu, Joseph'in hatırına aniden gelirir (...)
Karısının artık kendisini sevmemesinden, çocuklarına yeterince zaman ayıramamaktan yakınır, onları mektuplara boğar, kendini acındırmaya çalışır.

ünlü hekimlerin çabalarına rağmen, bir yılbaşı gecesi, New York şehri *World*'un okurlarına armağan ettiği havai fişeklerle aydınlanır, insanlar sevinç çığlıkları atarken, Lucille hayata veda eder. Babası bir ay boyunca ortalıktan yok olduktan sonra, New York'a geri

Joseph Pulitzer

döndüğünde sağlık sorunlarına rağmen işine yine dört elle sarılır. En iyi ilacı, tek tesellisi budur.

Bayan Pulitzer ise ikinci kızının ölümünden sonra-ilkini iki yaşındayken kaybetmişti- kocasının sürekli seyahatlerinden, aşırı bir duygusallıktan ürktücü bir öfkeye ani geçişlerinden, her an değişen tepki ve davranışlarından bıkmış halde, hayatını tek başına sürdürmeye karar verir. Bu Joseph'in pek umurunda değildir. Karısından ziyade kendisine sürekli eşlik edecek olan sekreterleri çok daha önemlidir kendisi için. Sonuçta, zavallı sekreterler, bütün şartlara uysalar da tıpkı gazetenin ekipleri gibi, her an işlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar...

Kendilerinden akıllı, nazik, esprili, neşeli olmaları beklenir; sırasında susmayı bilmeleri sırasında ekonomi, siyaset, sanat, edebiyat gibi konularda rahatça konuşup Pulitzer'e gerekirse kafa tutabilmeleri lazım. ... Bütün bu hasletlerin yanı sıra da asla ve asla yemek yerken boğulma tehlikesi geçirme pahasına dahi ses çıkarmamaları, çatal bıçaklarını her hangi bir tıngırtıyı önleyecek şekilde kullanabilmeleri şart koşulur... Zira Pulitzer'in bir başka sorunu da seslere aşırı duyarlılığıdır. Her şarta uygun olsalar da tıpkı gazetenin ekipleri gibi her an işlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar...

Zirvedeyken son mücadele: Roosevelt dava açıyor

61 yaşına geldiğinde Joseph Pulitzer, yaşamı boyunca vermiş olduğu çetin mücadelelerin, maddi manevi açıdan yıpratmış olduğu bir adamdır. Son ve en önemli kavgası, Cumhurbaşkanı Roosevelt'e karşı olanıdır. 1909 yılında Pulitzer gazetesinde Panama Kanalının Amerika tarafından yeniden satın alınışının karanlık şartlarını ortaya çıkaran bir kampanya başlatır. Medya patronlarının gücünden ve dolaylı baskısından bıkmış olan dönemin Cumhurbaşkanı Theodore Roosevelt ise ona hakaret davası açar. Dava, Pulitzer'in ölümüne bir yıl kala aklanmasıyla son bulsa da kendisini ciddi şekilde sarsmıştır.

Ertesi yıl 1911'de Charleston yakınlarında son üç yılının büyük bir bölümünü geçirdiği *Liberty* adlı özel yatında bir kalp krizi sonucunda, altmış yedi yaşında hayata veda eder.

Kendisine bir Fransız kralının yaşam öyküsünü okumakta olan sekreterine, kralın son saatlerini anlatan bölüme gelince, Almanca şu sözleri fıslıdır:

"Leise, ganz leise, ganz leise..." (Yavaş, çok yavaş, çok yavaş...)

Bunlar genelde, kendisine kitap okuyan sekretere, uykuya dalacağını hissettiği zaman söylediği sözlerdi.

New York World Gazetesi

Edebiyatta en ünlü Pulitzer Ödüllü eserler

Edith Wharton: "The Age of Innocence" (Masumiyet Çağı) 1921

Margaret Mitchell: "Gone With the Wind" (Rüzgâr gibi Geçti) 1937

John Steinbeck: "The Grapes of Wrath" (Gazap Üzümleri) 1940

Tennessee Williams: "A Streetcar Named Desire" (Arzu Tramvayı) 1947 ve "Cat on a Hot Tin Roof" (Kızgın Damdaki Kedi) 1954.

Ernest Hemingway: "The Old Man and the Sea" (Yaşlı Adam ve Deniz) 1953

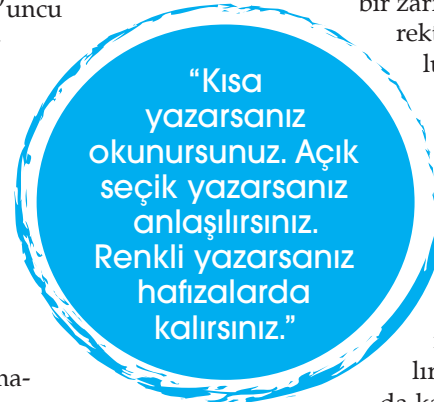

Pulitzer'in Mirası: Bir okul, ödüller ve birkaç öneri

Joseph Pulitzer, Amerikan yaşamında basın rolünün temellerini atan adamdır. XIX.'uncu yüzyıl sonunun kanun tanımaz Amerika'sında, basını karşıt-güçlerin en işe yarayanı olarak kabul ettirmeyi başardı. Gazetecilik mesleğinde devrim yaparak, haberciliğin çok büyük paralar kazandırabileceğini kanıtladı. Ayrıca bir medya patronunun, ciddi araştırma yöntemleriyle, kendi idealleri doğrultusunda ülkesinin sosyal ve ekonomik manzarasını büyük çapta etkilemesinin mümkün olabileceğini, profesyonel yaşamının hemen her aşamasında sergiledi.

Gazetecilik mesleğini yücelten Pulitzer, gazetecileri en nitelikli şekilde yetiştirmenin çarelerini arayarak, Columbia Üniversitesine 1903 tarihinde yapmış olduğu 2 milyon dolarlık bağışla 1912 yılında açılacak ilk gazetecilik okulunun temellerini atmış oldu. Okulun açılış konuşmasında sarf ettiği sözler çok anlamlıdır.

“Columbia Üniversitesine yaptığı bağış, eğitim, edebiyat, tiyatro ve gazetecilik alanlarındaki Amerikan başarısına sunulacak bir ödül de kapsıyordu. İlk Pulitzer ödülleri 1917’de verildi ve alanları giderek daha çok genişletildi. 1922’den itibaren çizgi roman, karikatür, tarih, şiir, fotoğrafçılık ve müzik’ten... 1999’da on line gazeteciliğe kadar...”

“Cumhuriyetimiz ve basını ya birlikte zirveye tırmanacak ya birlikte uçuruma yuvarlanacaklardır... Bir hükümetin ahlaki ancak nitelikli ve çıkar gözetmeyen bir basın sayesinde korunabilir.”

Columbia Üniversitesine yaptığı bağış, eğitim, edebiyat, tiyatro ve gazetecilik alanlarında Amerikan başarısına sunulacak bir ödül de kapsıyordu. İlk Pulitzer ödülleri 1917’de verildi ve alanları giderek daha çok genişletildi: 1922’den itibaren çizgi roman, karikatür, tarih, şiir, fotoğrafçılık ve müzikten... 1999’da on line gazeteciliğe kadar...

Ödüller her yılın Nisan ayında, 5.000 dolarlık bir zarfla birlikte Columbia Üniversitesi rektörü tarafından kazananlara sunulur. Amerikan basın dünyasında en prestijli ödül olarak kabul edilir.

Joseph Pulitzer gazetelerinde çalışanlarına yüzlerce not ve mektup da bırakmıştır ayrıca. Bu basın efsanesinin tüm tavsiyelerinden sanırım en önemlisi bu alttakidir:

“Kısa yazarsanız okunursunuz. Açık seçik yazarsanız anlaşılırsınız. Renkli yazarsanız hafızalarda kalırsınız.” ■

KAYNAKÇA

Jacques Bertoin: Joseph Pulitzer, Modern Gazeteciliği Yaratan Adam, Remzi Kitabevi

Don. C. Seitz; Joseph Pulitzer: His Life and Letters

FRESH FEET

AYAK SAĞLIĞI MERKEZİ

El-ayak bakımı, kişisel sağlığı ve estetiği ilgilendirdiği kadar, kişinin yaşam kalitesini yükseltmesi açısından, önem verilmesi gereken bir durumdur. Özellikle, kronik hastalıklardan muzdarip kişilerin ayak-tırnak bakımına özen göstermeleri gerekmektedir. (Şeker, kalp, damar, rahatsızlıkları vb.) Merkezimizde uygulanan el ve ayak bakımları ve diğer hizmetler Pazar günü hariç 09:30-18:30 arası randevu ile organize edilir. Hediye kartlarımız, paket programlarımız ve diğer sorularınız için 0212 219 42 55 no'lu telefonumuzu arayabilirsiniz.

Medikal Ayak Bakımı

- Batık Tırnak
- Nasır
- Siğil
- Mantarlı Tırnak
- Kalınlaşmış Tırnak
- Diyabetli Ayak Bakımı
- Ortez Uygulamaları

Medikal El Bakımı

Reflexoloji Masajı

Vücut ve Yüz Bakımı

Podiatri Desteği

Masaj

Soğuk Parafin Bakımı

Vali Konağı Caddesi. Prof. Müfide Küley Sok. Şirin Apartmanı
No:30 Kat:2 D.4 Nişantaşı / İSTANBUL info@freshfeet.com.tr

(0212) 219 42 55

www.freshfeet.com.tr

BEKİ İKALA ERİKLİ İLE MELEKLER ÂLEMİNE BİR YOLCULUK

Beki İkala Erikli ile önceden sözleştiğimiz üzere, kendisiyle buluşacağımız gün, vapurdan indikten sonra ofisine ulaşmak için bir dizi dik merdivenleri çıkmam gerekti. O merdivenleri tırmanırken eski bir deyişi hatırladım. "Tanrı'ya uzanan yollar sarp ve çetindir." İkinci dik merdivene vardığımda ise, bu kez de Yaakov Avinu'nun 'Merdiven Rüyasını ve Meleklerini' düşünmeye başladım. Binadan içeri girdiğimde ise Melekler asansörün sağlam olması için en içten dileklerimi sunmaya başlamıştım bile...

eki ve asistanı Müge, tatlı, güleryüzlü, sakin, güzel insanlar.

Başlangıçtan itibaren insana kendini iyi hissettiriyorlar. O zorlu yolun sonunda, içeri girdiğimizde, harikulade bir deniz ve İstanbul manzarası sizi bekliyor ki, bu da aldığımız ilk armağan oluyor. Ortam son derece minimalist ve huzur verici.

Yumuşak renklerin yanı sıra tatlı mor lekeler, fonksiyonel oturma üniteleri, melek heykelticikleri ve objeleri, çiçek saksıları, vazolarda orkideler, beyaz mor ve pembenin tonları... Atmosferde huzurlu titreşimler... Çay fincanları mis gibi çay kokusu ile tütüyorlar. Çıtır simitler, çatallar... Hoş geldin dinginlik, selamlar olsun sana huzur ve iyilik...

Beki ile bir kanepeyi paylaşıyoruz ve sohbetimiz başlıyor.

Meleklerle çalışmalar nasıl başladı?

Bütün rasyonel insanların düşüneneceği gibi, bu konuları ilk kez duyduğumda aldığım eğitimlerin sonuçlarından da olmalı ki "hadi oradan, daha neler" diye ilk başlarda alayla yaklaştım. O dönemde, eşimle Frankfurt'ta yaşıyorduk. Türkiye'ye dönmeye hiç niyetimiz yoktu. Oğlumun bir arkadaşının annesi bir gün elime Meleklerle ilgili bir kitap verdi. Onu kırmamak adına aldım, o sırada elimde okuyacak başka bir şeyim de yoktu... Okumaya başladım. Önce okuduklarıma inanmasamda, yazılanları denemeye başladım. Meleklerden isteyin ve bekleyin diyordu... Küçük isteklerle başladım, oluyordu... Evdekiler ve annemler huzursuzlaşmaya başladılar. Annem ve ağabeyim, ikisi de tıp doktoru. Kafa kafaya verip, bizim kızı nasıl düzeltebiliriz? diye aralarında telaşlanmaya başladılar. Eşimde de bir telaş "neler oluyor?"

İçindeki ses var ya, hani altıncı his, 'şemsiye al', ben 'boş ver hava iyi, bugün yağmur yağmayacak', caddede yürürken aniden kara bulutlar sağanak yağmur ve ıslak bir kedi gibi eve dönüş... İnsanda aslında sadece beş duyu yok. Onun yanı sıra altıncı his denen şey de var. Bebekler bu dünyaya donanımlı olarak geliyorlar. Zaman içinde onlara verilen eğitimler sonucu bu duyular beş ile sınırlandırmaya başlıyor. Altıncı his hurafe olarak ele alınıyor. Aslında o hisler, ön görüler, bilimin arkasına gizlenip, aşağılanmazsa, gelişiyor ve bu maddesel hayatta var olmaya, huzurlu olmaya ve hayatı daha yaşanılır bir hale getirmeye yardımcı oluyor. Gözlerini kapat, derin nefes al, Tanrı'dan veya meleklerden yardım iste. Bunu içinde hisset ve rahatla. Daha ne olsun? Hem kendine, hem de çevrene yararın olur böylece.

Meleklerle çalışmanın yararları ne?

Meleklerle çalışmanın bir zamanı var. Önce okuyorsun, öğreniyorsun, sonra küçük deneyimler başlıyor: Mesela başın ağrıyor, meleğinden yardım istiyorsun. Ağrı geçiyor. Trafik berbat, gideceğin yol kâbus gibi dileğini tut ve bırak. Yollar sana geçit veriyor. Işıklara bile takılmadan gidiveriyorsun. Doktor olan ağabeyim bile "artık park sorunu yaşamıyorum" diyor (Kahkahalar). Giderek sana gelen işaretler de çoğalıyor. Bu deneyimler 7-77 oldu derken artık zamanıdır dedim ve çalışmalarımı daha derinlikli olarak uygulamaya başladım.

İçimdeki bir ses, 'bunun eğitimini almalısın' diyor. Aslında eşimin desteğini çok takdir ediyorum. Önce biraz endişelendi ama beni kırmadı, ilk kez oğlum ve onu Frankfurt'ta bırakarak bir haftalığına Hawaii'ye gittim. Orada direkt olarak meleklerden mesaj almak ve iletmek seminerlerine katıldım. Aslında bu yeteneklere herkes sahip... Sadece kullanmayı unuttuk. O özellikleri yeniden bulmayı öğretiyorlar.

Hawaii dönüşü ne oldu?

Hawaii'den döndüğüm vakit, artık iyice uçmuştum. Çocuğum doğduktan sonra bir süredir çalışmıyordum. Çünkü onu kendim büyütmek istiyordum. Eşimin de, içinde 10 kişinin çalıştığı çok iyi giden bir cafe'si vardı. Bir süre sonra Coaching yapmaya başlamıştım ama benim vaktimi çok fazla almıyordu. Eşim; "sen kafayı yemeye başladın, artık işe dönme vaktin geldi" dedi. İş başvurduğunda bulundum. Almanya'da tek bir iş çıkmadı. Gerçekten çok ilginçti. Gel gör ki iş teklifi Türkiye'den geldi. Çok önemli bir şarap üretim firmasından... O şirketin insan kaynakları müdürlüğü. Eşim; "Ya Beki, ya iş" dedi. Hiç olmayacak şeyler oldu. Cafe'yi devretti, bürokrasi işlemlerimiz hemen halloldu. Buraya döndük. İşe başladım. Bu işe girdiğimde bunun da tesadüf olmadığını kavradım. Bir işyerinde; ahenkli ve başarılı bir şekilde çalışmak için, meleklerimden yardım istemek gerektiğini fark ettim.

İşe, işyerimdeki kötü enerjileri temizlemekle başladım. Bunu hem çalışma ortamları, hem de kişiler üzerine uyguladığım zaman, herkes mutlu ve huzurlu olarak çalışmaya başladı. O dönemde anne olmak isteyip de başaramayan iki kişi dâhil altı kişinin çocuğu oldu. Herkes rahat ve mutluydu. Engeller çözülüyordu. Baş melek Mikail ile orada çok iyi çalıştım. Toplantıların havası değişti. Allah her şeye kadir... Melekler onun araçları. Buna yürekten inanıp isteyince her şey su gibi akıyor. Melekler kendi kendimize koyduğumuz engelleri

İŞTE KARŞIMIZA ÇIKAN SAYILARIN MESAJLARI:

- 1: Düşüncelerine dikkat et, çünkü şu anda düşüncelerininle yaratıyorsun.
- 2: Meleklerin yanında.
- 3: Aydınlanmış üstatlar seninle
- 4: Meleklerin hallediyor
- 5: Doğru yoldasın, bu yaptığını yapmaya devam et
- 6: Bırak meleklerle, bırak Allah halletsin
- 7: Bir mucize bekle
- 8: Bereket sana geliyor
- 9: Hayatının amacı üzerinde çalış
- 10: Allah seni seviyor.

kaldırmamıza yardım ediyorlar.

Aslında her şeyde bir iyimserlik ve olayları kutsama olmalı mı?

Gerçekten de bu çok doğru bir saptama. "Alice" diye bir kitap var. Alice bugün 108 yaşında. O bir Holokost kurtulanı. Ona bu zorlu yılları nasıl aştığını sorduklarında "İyimserlikle ve müziğimle aştım" dedi. Beş yaşındaki oğluyla birlikte kapatıldığı Theresienstadt Toplama Kampında sadece piyanosuna ve konserlerine sarılarak hayatta kaldığını anlatıyor.

Yarı aç, yarı tok, yanındakilerin tükenişlerine şahit olurken, iyimserlikle kendini ve oğlunu oradan sağ çıkardığına inancı sonsuz.

Hayatta her şeyi bir deneyim ve imkân olarak algıladığımızda tüm kötülüklerden kendinizi sağaltmış olarak çıkabilirsiniz. Hayattaki her şey bir kutsamadır.

Meleklerden bahsedecek olursak bize neler anlattır-sınız?

Önce meleklerin işaretlerinden bahsetmek istiyorum. Aniden karşınıza çıkıveren tüyler, gökkuşakları, melek şeklinde bulutlar, bir yerlerde bulduğunuz metal paralar, aslında meleklerimizden sevgi dolu işaretleridir. Onlar bize bu işaretlerle "biz yanındayız, sana yardım ediyoruz..." gibi mesajlar vererek içimizi rahatlatırlar. Sayıların da anlamı vardır: Meleklerimiz bize karşımıza çıkardıkları sayılarla da mesaj verirler.

Eğer birden fazla sayıyı yan yana görüyorsanız, anlamlarını yan yana koyarak okuyun.

Örneğin 14 sayısı için; "Düşüncelerini olumlu tut, çünkü düşüncelerininle geleceğini yaratıyorsun. Bu işi meleklerin hallediyor."

Dört baş melekten kısaca söz etmek istiyorum.

Baş melek MİHAEL (Mihail) - Baş melek Mihail'in adı "Allah gibi olan" demektir. Ve görevi, egoyu, sevgi olmayan her şeyi

bizlerden ve dünyamızdan uzaklaştırmaktır. Bizi her türlü tehlikeden korur.

Rengi laciverde yakın bir koyu mavidir.

Baş melek GABRIEL (Cebrail) - Baş melek Gabriel, ulak baş melek diye de anılır. İletişim ile ilgilenenlere (gazeteciler, yazarlar vs.) yardımcı olur. Okul, eğitim gibi konularda ondan yardım isteyebilirsiniz. Rengi koyu sarıya çalan bakır rengidir.

Baş melek RAFAEL (İsrafil) - Rafael "Allahın iyileştirici eli" demektir. Rafael'i her türlü hastalığı şifalandırmak için yardıma çağırabiliriz. Rengi zümrüt yeşilidir.

Baş melek AZRAEL (Azrail) - Baş melek Azrael "Allah'ın yardımcı eli" anlamındadır. Bu dünyadan ayrılanların

Robert Kolej ve Boğaziçi İşletme mezunu olan Beki İkala Erikli 13 yıl üst düzey yönetici olarak, Procter&Gamble Türkiye, Almanya, İsviçre, Hollanda ve İngiltere’de çalıştı. Küçük yaşta yaşam ötesiy-le iletişim yeteneğini keşfeden ve uzun yıllar çevresinin de etkisiyle bu yönünü bir kenara atan Erikli, yöneticilik dönemlerinde İngiltere’de “Coaching for Performance” ekolünün kurucusu Sir John Whitmore’dan ve 1964 yaz olimpiyatlarında altın madalya alan David Hemery’den Executive “Coaching ve Collin Reeve’dan NLP Practitioner/ Business NLP eğitimleri aldı. Bu eğitimler, Beki’nin yüreğine Procter&Gamble’daki pozisyonunu bırakmasının tohumunu ekmişti bile. Heidelberg’de CTI’un (Coaches Training Institute) beş aylık yaşam koçluğu eğitim programını tamamladı. Kariyerine çocuğu için ara verdiği dönemde, uluslararası danışmanlık ve yaşam koçluğu yaparken spiritüellikle yeniden tanıştı. “Zero Limits” adlı kitapta söz edilen Hawaii’li şaman Dr.Ihaleakala Hew Len’den aldığı Ho’oponopono eğitimi sayesinde öğrenciliği ve kariyeri boyunca bir kenara attığı içsel rehberliğine yeniden kavuştu. İçsel rehberliği, Charles Virtue’dan Yaşam Ötesi İle İletişim (Mediumship) ve Dr.Doreen Virtue’dan (Angel Therapy Practitioner), Meleklerle Yaşam Ötesiyle İletişim (Angel Therapy Mediumship) ve Past Life Healing with the Angels (Meleklerle Geçmiş Şifalandırma) eğitimleri almaya yöneltti. Meleklerle çalışmaya başladıktan sonra neredeyse hergün irili ufaklı mucizelerle karşılaşması, meleklerden yardım istediğinde yaşadıkları, Beki İkala Erikli’yi öğrendiklerini başkalarıyla da paylaşmaya yöneltti.

12 sene yurt dışında yaşadıkdan sonra 2009’da İstanbul’a dönen Beki İkala Erikli, yeni kitaplar yazmakta ve Türkiye’nin farklı şehirlerinde ‘Meleklerle Yaşamak Ekibi’ ile birlikte şirketlere ve gruplara ‘Meleklerle İletişim Kurma’ eğitimleri vermektedir. İlk kitabı ‘Meleklerle Yaşamak’ 100. baskıyı geçmiş, ‘Meleklerle Yaşamak Melek Kartları’ binlerce insana Meleklerin mesajlarını iletmektedir. ‘Meleklerle Geçmiş Şifalandırma’ CD ‘sinin yanı sıra yeni Meditasyon CD’leri ve kitap çalışmaları bulunan Erikli’nin ‘Sanat İstanbul’ ve ‘Kırmızı’adlı aylık dergide de yazıları yayınlanmaktadır. Beki İkala Erikli evli ve bir erkek çocuk annesidir.

““ **Meleklerin bu harikulade dünyayı yaratmakla meşguller. Bunu bil ve meleklerle güven. İçini rahat tut ve meleklerle güvenerek onlara yardımcı ol. Uyanma zamanı, ışık saçma zaman. Artık bunu yaşamının zamanı...**”

huzur ve ışık içinde ayrılmalarına yardımcı olur. Aynı zamanda kaybetme acısını da hafifletmeye çalışır. Sevdiklerini kaybedenlerin yanındadır. Enerjisi sınırsızdır.

Geçmişten gelen anıları şifalandırmak nedir?

Tekrar tekrar yaşadığımız konular aslında geçmişten geliyor. Geçmişten gelen kayıtların kökeni ile ilgili en az 3 farklı teori var. Birinci teori, Reenkarnasyon teorisi... Bu teoriye göre bu bizim ilk yaşamımız değil, biz daha önce de yaşadık. Önceki hayatlarımızda yaşadığımız olaylar, biz onları hatırlamasak da, bizi bilinçaltından yönetiyorlar. Sebep-sonuç yasasına göre de (yani "ne ekersen onu biçersin" kuralına göre) biz eski yaşamımızda ne yaptysak, onu bu yaşamımızda biçiyoruz. Buna bazı inanışlarda "karma" deniyor.

İkinci teori, Carl Jung'un kolektif bilinç teorisi. Basitçe bu teori, insanlık olarak hepimizin anılarının bir havuzda toplandığını söyler. Bizler bu yaşama gelirken, bu büyük havuzdan nasibimize düşen parçayı, bilinçaltındaki hatıralarımızı da alarak geldik. İşte bu hatıralar, bizi bilinçaltından yönetiyorlar.

Üçüncü teori ise bu anıların atalarımızdan geldiği savı... Bu görüşe göre, dedelerimizden sadece saç rengini, göz rengini miras almadık aynı zamanda bilinçaltı anılarımızı da miras aldık. Bu bilinçaltındaki bilgiler de, tıpkı saç rengi ve diğer fiziksel özelliklerimiz gibi genlerimizde kayıtlı.

Amacımız geçmişimizi şifalandırmaksa, bu anıların nereden geldiğinin hiç önemi yok. İsterseniz, "ben küçükken bir film seyrettim, onun etkisinde kalmışım" diyebilirsiniz.

Önemli olan şu: Bu yaşamınızda sizi etkileyen kalıplar neler? Neyi tekrar tekrar deneyimliyorsunuz? Hangi alanda tıkanıklık yaşıyorsunuz? Nelerden korkuyorsunuz? Bizim için önemli olan, bu konuların farkına varmak ve onları şifalandırmak. Anıların nereden geldiğinin ise şifa için hiç önemi yok.

Meleklerle rahatça inanmak mümkün mü sizce?

Aslında dinsel olarak da inançlarımız, öyle değil mi? Sorgulamadan iman ediyoruz Allaha. O zaman meleklerini neden inkâr edelim? Kendinizi bırakın. Kendinizi teslim edin. Engel koymayın. İsteyin ve olsun. Tüm şifalanmalar da, zaten Allahın izni ile yapılan şeyler. Bizler bu inançla yalnız insanları değil, hayvanları da şifalandırabiliriz.

Melek kartlarından bahsedecek olursak?

Eğitim almadınız ama meleklerden mesaj almak istiyorsunuz kartlar o zaman işe yarıyor. Melek kartları, meleklerle bağlantıda kalmak için çok güzel bir fırsat sunar bize. Güne meleklerin güzel bir mesajı ile başla-

yabilir ya da gece yatarken onlardan son bir mesajla gününüzü sonlandırabilirsiniz. Aklınıza bir soru geldiğinde ya da canınız her istediğinde bir kart seçip kendinize bir yol seçebilirsiniz. Melek kartlarını kullanmak çok basit ve keyiflidir. Hem üstünde yazanlardan, hem de kartın üzerindeki resimlerden güzel mesajlar çıkartabilirsiniz.

İkala ne demek?

Hawaii'de seminerler sırasında yaptığımız bir meditasyonda, kulağıma İ-KA-LA, İ-KA-LA, İ-KA-LA, diye gelen sesler duydum.

Eğitmenime daha sonra bu seslerin anlamını sorduğumda İKALA sözünün Hawaii dilinde IŞIK VEREN GÜNEŞ demek olduğunu öğrendim. Eğitmenim benim bu adı sürekli olarak kullanmam gerektiğini söyledi. O günden sonra bunu adıma ekledim.

Sevgili Beki İkala Erikli, Şalom Dergi okurlarına son bir mesaj vermenizi rica ediyorum.

(Beki elindeki melek kartları destesini keserek çektiği bir karttan sizlere bu mesajı iletmemi istedi.)

YENİ BİR DÜNYA: Meleklerin senin için yeni bir dünya yaratıyorlar. Işık, bolluk, güzellik dolu bir dünya... Bunu hak ettin. Seni bekleyen, saf ışık ve sevgi dolu bir gelecek. O sana çok yakın, sen onun kapısında duruyorsun ve meleklerin o kapıda, seni karşılamak üzere bekliyorlar. Işığın her yerden aktığı, dostluğun, arkadaşlığın, sevginin ve zenginliğin her yere, herkesin yüreğine hâkim olduğu bir dünya. Pırl pırl, bereket ve güzellikler içinde.

Meleklerin senin için bu harikulade dünyayı yaratmakla meşguller. Bunu bil ve meleklerine güven. İçini rahat tut ve meleklerine güvenerek onlara yardımcı ol. Ve son mesaj, 21 Aralık'tan itibaren yeni bir dönem başladı. Şu anda öyle bir ışık var ki şu dünyada, bu ışık içimizde, artık yalnız değiliz. Bir melek ordusu var. Her şey bizim iyiliğimiz ve güvenimiz için. Artık inanın ve isteyin. Onlar her şeyi gerçekleştirmek için bekliyorlar. Zaman eski kalıpları değiştirmenin zamanı. Kıskançlık, nefret, intikam gibi duyguları artık sevgiye bırakmamız gerekiyor. Affetmeyi öğrenmemiz gerekiyor. O zaman enerjileri bırakırsak yaşam içimize gelecek. O zaman hayatımıza iyi şeyleri, iyi insanları çekebiliriz. O zaman içimizdeki ışık dışarıya yansıyacak. Artık bunu yaşamının zamanı... Uyanma zamanı, ışık saçma zamanı. Herkesi sevgiyle kucaklıyorum. Işıkla Kalın! . ■

SAKA

BEAUTY/SPA & ANTI - AGING

Pevonia Cilt Bakımı

Anna Gaspi Cilt Bakımı

Placenta Cilt Bakımı

Schrammek ve GREEN PEEL

Vücut ve Selülit bakımları

Biocell (Jennifer Lopez'in vazgeçilmezi)

Radyofrekans (Vücut ve yüz hatları düzeltme)

Kavitasyon

Masajlar

Sauna

Lut Gölü Tuzu

Long Time Liner (Kalıcı Makyaj)

Podiatri (El ayak bakımı)

PCO Sheep Placenta Maskesi
Marmara Bölgesi Tek Yetkili
Genel Distribütörü

Bu ilan ile gelene
herhangi ikinci uygulama

%50 indirimli

Dr. med. Christine
SCHRAMMEK
derma.cosmetics

Schrammek sezonu başlamıştır.
Randevu için arayınız.

Başka söze ne gerek var?

ANIYORUZ Kİ, UNUTMAYALIM...

19 Nisan 1943...

Neredeyse tam 70 yıl önce Almanlar tarafından Varşova Gettosunun duvarları arasına sıkıştırılan yüz binlerce Yahudi'nin, kendileri için yazılmış kaderlerine isyan ettikleri ve ölümlerine savaşarak gittikleri gündür. Tam teçhizatlı koca bir orduya karşı girişilen bu başkaldırının sonunun olmadığı biliniyordu elbette. Zaten Mordechai Anielewicz ve arkadaşlarının böyle bir beklentileri de yoktu. Onlar yalnızca onurlu bir insan gibi yaşama ve onurlu bir insan gibi ölme haklarını kullanıyorlar ve sergiledikleri duruşla tarihe kocaman bir not düşüyorlardı.

Tarih olarak Pesah Bayramını seçmişlerdi. Pesah özgürlük bayramıdır. İbranilerin 200 seneyi aşan Mısır yıllarının bitişi, esaretten kurtuluşlarının bayramıdır. Bir sonu değil bir başlangıcı ifade eder, tıpkı Varşova Gettosu ayaklanmasının ifade ettiği gibi.

İsrail Parlamentosu Knesset 1951 yılında aldığı kararla, işte bugünü "Yom Ha'Şoa ve Ha'Gevura" olarak ilan eder öldürülenleri ve kahramanları anmak için.

SOLAN ANILAR

Bir odak noktasından uzaklaştıkça onun ufaldığını ve gitgide gözden kaybolduğunu görürüz. Tamamen fiziksel bir durumdur bu, ancak

tarihsel olaylar için de geçerlidir. Yaşananlar alenileşir, ağırlık noktasını hızla yitirir. Oysa insanın kolektif hafızasında yer etmesi gereken derslerle doludur bu tecrübeler ve ıskalanmamalıdır.

Geçtiğimiz yüzyıl tarihin en karanlık sayfalarına tanık oldu. Başta Avrupa olmak üzere tüm dünya, irrasyonel düşüncenin çekim alanına girdi. Çelişen çıkarlar, bastırılmayan hırslar, güçlü liderler, sosyal, ekonomik ve siyasi yönden ezilen toplumlar... Bunlar harmanlanınca, 20. yüzyılın ilk yarısı tarihin en trajik dönemini yaşattı insanlara...

İkinci Dünya Savaşının başladığı 1939 ile sona erdiği 1945 arasında, savaşın dişlileri dünyanın dört bir yanında, değişik uluslardan 70 milyondan fazla asker – sivil insanı öğüttü. Uygarlığın sağladığı tüm nimetlerin ölüm makinesinin emrine girdiği bu dönem, arkasında derin bir travma ve tarif edilemez bir enkaz bıraktı.

Ve savaş esnasında bir de HOLOKOST yaşandı.

HOLOKOST Yunanca kökenli bir kelimedir : Holos – Bütün ve Kostos – Yanmış sözcüklerinin bir araya gelmesi ile oluşur. Öncesiz ve tekil olma özelliğine sahip bir dönemi ifade eder. İbranicede buna ŞOA, "facia" denir... Yiddiş dilinde HURBAN, "imha" olarak geçer... Kimi tarafından ise bu "Yahudi Soykırımı" olarak ifade edilir naif

bir şekilde.

Holokost, Yahudileri, Yahudiliği, Yahudi değerlerini, Yahudi kültürünü, Yahudi olan her şeyi yok etmeye azmetmiş bir insan topluluğunun, siyasi, askeri, beşeri, ekonomik, teknolojik tüm yol ve yöntemleri kullanarak, kutsal saydığı bu hedefe ulaşmada acımasız ve kararlı adımlarla yol aldığı bir zamanı ifade eder. Tarihin derinliklerinden bu yana, Yahudi adımlarını her an

takip eden - kaynağı, dayanağı ne olursa olsun - antisemitizmin bir başyapıtıdır. Bu anlamda, tekilliği ve öncesizliği tartışılmaz.

Tarihin hemen hemen her dönemi insanların şu veya bu nedenlerle birbirlerine yaptıkları zulümlerle doludur. Bunları tasnif etmek veya birinin diğerinden daha acı olduğunu iddia etmek doğru değildir.

Ancak genelde 2. Dünya Savaşı döneminin ve özelde Son Çözüm'e doğru adım adım gelişen olayların incelenmesi Holokost'un çok değişik bir yere konması gerektiği sonucuna getiriyor bizleri.

Amerikan yerlilerin yerlerinden yurtlarından edilmeleri, sürülmele-ri...

Afrika'dan alıkonularak Yeni

Dünya'ya zorla getirilen ve köle edilen insan yığınları.

Çin'de Komünistlerle Cumhuriyetçiler arasındaki iş savaşta yitip gidenler.

Stalin'in demir yumruğu altında Sibiry'a da son bulan hayatlar.

Pol Pot idaresinde Kamboçya'da yaşananlar.

Afrika'da sıkça görülen ve ne yazık

Holokost;
Yahudi olan
her şeyi yok etme-
ye azmetmiş bir insan
topluluğunun, kutsal
saydığı bu hedefe ulaş-
mada acımasız ve
kararlı adımlarla yol
aldığı bir zamanı
ifade eder.

ki hala güncelliğini koruyan kabileler arası güç savaşları, Ruanda, Darfur ve son olarak Kenya'daki olaylar.

Çin'in Tibet'e yaptığı baskı.

Eski Yugoslavya'yı oluşturan etnik grupların birbirlerini kırmaları, toplu katliamlar, Bosna olayları vs...

Bu olayların temelinde ya ekonomik dürtüler ya da nüfuz çekişmelerinin izlerinin bulunduğu yadsınamaz bir gerçek... Toprak edinmek adına, zengin maden yataklarına ulaşmak adına, siyasi erki ele geçirmek adına veya eldeki iktidarı korumak ya da pekiştirmek adına olmamış mıdır bütün bunlar?

Ancak aynı şeyi Hitler ve onun takipçileri için söylemek mümkün değil. Naziler ideolojik programlarını uygularken rejim muhaliflerini yok ettiler. Saf ve temiz bir ırk yaratmak adına hasta insanları ortadan kaldırdılar. 300.000 kadar Çingene'yi katlettiler. Ancak bu grupların hiçbiri Son Çözüm'ün muhatabı, Nazizmin öncelikli hedefi olmadı. Elie Wiesel'in çok anlamlı bir şekilde ifade ettiği gibi : "Tüm kurbanlar Yahudi değildi, ancak tüm Yahudiler kurban olarak seçilmişlerdi..." o günlerde. Bu anlamda Şoa, öznesi Yahudi olan bir insanlık sorunu olarak görülmelidir. Bu

bir kimliğin külliye yok edilmiş hikâyesidir.

NEDEN ALMANYA?

Almanya'nın büyük umutlarla girdiği Birinci Dünya Savaşından hiç beklemediği bir şekilde yenik ayrılması, bunun akabinde Barışın Mimarlarının kendisine yüklediği ağır yaptırımlar, ülkede, zaten dağılmış olan siyasi ve sosyal yapıyı yerle bir etti. Bir yanda ülkeye Bolşevizm misali bir yönetim getirmek isteyen komünist gruplar, öte yanda, intikam arzusu ile yanıp tutuşan umutsuz insan yığınları arasında sıkışıp kalmış Sosyal Demokrat iktidarın yapabileceği çok fazla bir şey yoktu.

Bu ortamda, ulusal gururun yeniden yüceltilmesi için Ari ırkını üstünlüğünün vurgulanması gerektiğini savunan Hitler'in mesajlarının karşılık bulması şaşırtıcı değildi. Almanca konuşan halkın tek bayrak altında toplanması, Ari ırkını yücel-

tilmesi için toplumun arındırılması gerektiği fikri, Nasyonal Sosyalist ideolojinin "ırk eksenini" ; demokrasinin bir araç olduğu, başarıya giden yolda tek lider egemenliğinin esas olduğu ve bu anlamda her tür gücün tek elde toplanması gerektiği fikri ise "güç eksenini" oluşturacaktır.

İktidara geldiği 1933 yılının Ocak ayı ile ulusunu ve tüm insanlığı büyük felaketlere sürükleyerek çekip gittiği 1945 yılının Nisan ayı arasındaki dönemde, hatta siyasi erki devralmadan önceki yapılması süresince, Hitler ve Nasyonal Sosyalizmin bu iki eksenini birbirine koşut kullanmakta son derece dengeli ve başarılı olduğunu kabul etmek gerekir.

İkinci Dünya Savaşının Avrupa'daki seyri hakkında yapılan incelemeler, Hitler'in çözme iddiası ile hareket ettiği "Yahudi Sorununa" atıfta bulunmadan bir noktaya gelemeyiz. Berlin'de alınan ve tüm Avrupa uluslarını derinden etkileyen kararların hemen hepsinde Avrupa Yahudiliğine bir bakış vardır.

YAHUDİ SORUNU

Savaş, Almanca konuşan halklara daha fazla bir "yaşam alanı" sağlamak için mi başlamıştı? Yoksa

Naziler ideolojik programlarını uygularken rejim muhaliflerini yok ettiler. Saf ve temiz bir ırk yaratmak adına hasta insanları ortadan kaldırdılar. 300.000 kadar Çingene'yi katlettiler. Ancak bu grupların hiçbiri Son Çözüm'ün muhatabı, Nazizmin öncelikli hedefi olmadı.

Yahudilik ve Yahudilerin tarih sahnesinden tamamen silinmesi için mi?

Siyasi ve askeri gerçekler mi Alman ordularını yönlendirmişti? Yoksa, irrasyonellik sınırlarını aşan Yahudi nefreti mi?

Alınan taktik kararlar, savaş koşullarının dikte ettikleri miydi? Yoksa, orada veya burada birkaç yüz fazla Yahudi öldürmek için, zaman zaman komutanların hilafına kararlar alınıyor muydu?

Büyük savaşın Yahudileri yok etmek için başlatıldığını iddia etmek elbette ki çok doğru olmaz. Yoksa Almanya'nın Avusturya ve Çekoslovakya'yı ilhak etmesine anlam vermek zor olur. Keza Danzig koridorunu Almanya'ya bağlamak için Polonya'ya saldırmasına, bundan hemen önce Rusya ile bir saldırılmazlık paktı imzalamasına, İngiltere'yi acımasız bir şekilde bombalamasına da...

Ama savaşın derinliklerinde bir yerde, zafer sarhoşluğunun yavaş yavaş yerini yenilgi korkusuna bıraktığı bir yerlerde, sanki film kopmuştu... Ve siyasi / askeri amaçlar yerini, tanımlanması zor bir nefretin köleliğine terk etmişti adeta !

Hitler iktidara gelmeden çok önce kaleme aldığı "Kavgam" da tüm ırkçı düşüncelerini ortaya koyar. Devletlerin ırkçı temeller üzerine dayandırılmaları gerektiğini, demokrasinin toplumları kemiren, onları geri bırakan bir sistem olduğunu, liderin toplumdaki yerinin sağlamaştırılması gerektiğini, bu anlamda siyasi yapıda meclislere gerek olmadığını ifade eder. Elbette çağın en büyük mikrobu olarak adlandırdığı Yahudiler hakkında da veciz sözler sarf etmekten

geri kalmaz ve şöyle devam eder: "Nasyonal Sosyalizmi siyasi bir hareket olarak tanımlayanlar onun hakkında hiçbir şey bilmiyorlar. Nasyonal Sosyalizm bir dinden ötedir, insanlığı bir daha, yeniden yaratmakla eşittir... Marksist prensiplerin yardımıyla Yahudi, tüm diğer dünya halkları üzerinde baskın olmaktadır. Tacı insanlığın ve dünyanın cenazesi olacaktır... Dolayısı ile Yahudi ile savaşarak Tanrı'nın işine yardımcı oluyorum." "Bu mesele üzerinde düşünmeye ve ilk Yahudiler dikkatimi çekmeye başladığında, kent bana bambaşka

görölmeye başladı. Nereye gitsem Yahudi görüyordum. Ne kadar çok Yahudi görsem de bunlar gözümde diğer insanlardan öylesine ayrılıyorlardı. Özellikle Tuna kanalının kuzeyi ve kentin merkezinde bu ırkın temsilcileri kaynıyordu. Bunların salt dış görünüşlerinden bile Almanlarla hiçbir benzerlikleri olmadığı fark ediliyordu. Yahudilerin karışmadığı tek pislik yoktu. Hangi çıbanı yarsanız, içinden birdenbire çıktığı aydınlıktan gözleri kamaşmış bir solucan, bir Yahudi görülürdü. Yavaş yavaş onlardan nefret etmeye başladım..."

Nasyonal Sosyalizm, Yahudi sorununa çözüm buldu. 6 milyon insanın sistematik kıyımına giden süreci hazırladı ve adım adım faaliyete soktu. Kategorize etmek gerekirse:

Etap 1 : Sosyal tecrit ile toplumsal ayıklanma süreci

Etap 2 : 1935 Nünrberg Yasaları ile Yahudi düşmanlığına hukuki zemin hazırlanması

Etap 3 : 9 Kasım 1938 Kristallnacht – Almanya'daki ilk pogrom

Etap 4 : Gettolar, Çalışma Kampları ile fiziksel ayıklanma süreci

Etap 5 : Wansee Konferansı – Ocak 1942 ve değişmez politika olarak Son Çözüm uygulaması

Bu başlıkların her biri sayfalarca yazı, saatlerce söz demek, zira hepsi ŞOA sürecinde bir kilometre taşı ifade ediyor.

KÖTÜLÜĞÜN SIRADANLIĞI

Toplumsal tecrit ile başlayan süreci hukuki zemine oturtan Nürnberg yasaları, savaş sonrasında, ironik olarak, bu kentte görülecek davalarda Nazi ideolojisinin sarılacağı bir can simidi oldu... Bunlar, Ari ırkın yaratılması esnasında – özellikle Yahudilere karşı – girilen ırkçı hareketlerin hukuki dayanağı olarak gösterildiler. O günkü iklimde eğriyi, doğru yapan bu kanunlar Eylül 1935’de meydanlarda haykırıldığında hiçbir hukukçu veya öğretim üyesi, öğrenci veya toplum kanaat önderi, buna karşı durmadı, duramadı...

Fiziksel tecrit ile devam eden süreçte, gettolar kurulurken ve Yahudiler yüksek duvarlar arasında yaşamaya mahkûm edilirken, zaten Alman toplumunda Nazi ideolojisine karşı gelebilecek kimse kalmamıştı: Onlar çoktan ağızlarının payını almışlardı. Wansee Konferansı ile ise Yahudi sorununa oluşturulan modelin hayata geçirilmesi süreci kontrol altına alındı. Nazi devlet mekanizmasının

en ufak dişlisinin bile katıldığı bu toplantı kötülüğün sıradanlığı ile yoğrulmuş son derece teknik ve bir o kadar soğukkanlı bir çalışma idi...

Sonunda toplama kampları birer ölüm kampına dönüştürüldüler... Gettolara kapatılan insanlar kafiler halinde buralara taşındılar... Doğunun soğuk yaylalarında kazdıkları çukurların başında, susmaz makineli tüfeklerin namlularının ucunda son bulan hayatlara, batıda geliştirilen teknolojik temizlik yöntemleriyle, en ekonomik ve etkin şekilde yitip gidenler de katıldılar... Kimse sorgulamadı bu durumu: Ne toplama kamplarını tasarlayan mimarlar, ne onları inşa eden mühendisler... Ne oralara insan taşıyan trenlerin makinistleri, ne de bu trenlerin üzerinden geçip gittiği rayları döşeyen demiryolu işçileri... Oysa, Avrupa’nın dört bir yanından toplanan Yahudiler kamplara toplana-

nı öldürülüyorlardı.

“Şoa dediğimizde bir imgeden söz etmiyoruz” diyor Simone Veil konuşmalarından birinde... “Şoa dediğimizde bir gerçekten söz ediyoruz. Düşünürleri ile müzisyenleri ile tanınmış bir Avrupa ülkesinin, milyonlarca erkeği, kadını ve çocuğu gaz odalarına göndermesinden,

onları krematoryumlarda yakmasından söz ediyoruz... Kendim dâhil toplama kamplarından kurtulanların Şoa’yı düşünmediğimiz bir tek gün yok. Yediğimiz dayaktan, bitkinlikten, açlıktan, soğuktan ve yorgunluktan çok, aşağılanmamız

bugün dahi anılarımızın en acı olanıdır. Kamplara girdiğimiz andan itibaren adlarımız yoktu. Bizler yalnızca kollarımıza kazılan birer numaradan ibarettik...”

Elie Wiesel de Auschwitz’in kurtuluşunun 60. yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yaptığı konuşmada şöyle diyor:

“Halen sorarız, Auschwitz neydi diye: Bir son mu yoksa bir başlangıç mı, veya onlarca yıldır devam eden bir karalama kampanyasının, komplo senaryolarının beslediği bir nefret midir? Ya da, insan karakterindeki şeytani dürtülerin görüntüsü müdür? Auschwitz, ekmeğini kaybetmenin hayatını kaybetmek, bir arkadaşın gülümsemesinin umut dolu bir yarın demek olduğu kötülükler prensliğiydi...”

Ve yine, yeni bir yıl dönümünde ırkçılığın dişlileri arasında un ufak edilmişleri anıyoruz. 70. yılında Varşova Gettosunun kahramanlarını anıyoruz. Onlara evlerini açarak, nüfuzlarını kullanarak yardım etmişleri anıyoruz. Anıyoruz ki, unutmayalım. Başka söze ne gerek? ■

Savaş,
Almanca
konuşan halklara
daha fazla bir “yaşam
alanı” sağlamak için
mi başlamıştı? Yoksa
Yahudilik ve Yahudilerin
tarih sahnesinden
tamamen silinmesi
için mi?

CLICK

SAC®

BAKIM DÜNYASI

Profesyonel Kozmetik Ürünleri

**PROFESYONEL KOZMETİK
ÜRÜNLERİNİN YENİ ADRESİ**

www.sacbakimdunyasi.com

Baskıların,
imhaların
tarih
şeridi:

Holokost'u yâd ederken...

69 Müslüman Arnavut'un "Righteous Gentile"⁽¹⁾ – "Uluslararası Dürüst" unvanına sahip olması bakışlarımı Arnavutluk toprağına ve insanına yöneltti.

Arnavutluk, Avrupa'da bir ülke, %70'i Müslüman.

1930'larda Napolyon gibi bir imparatorluk düşleyen Mussolini'ye komşu idi. İtalyanların peşi sıra da Alman işgalleri... Holokost'ta yalnız 6 milyon Yahudi'ye değil, "bizden olmayana"... "ötekine"... "berikine"... "diğerine"... de mezar oldu, Avrupa.

Nükleer silâhların kullanıldığı tek savaş olan ve Holokost (Yahudi Soykırımı) gibi kitlesel sivil ölümlerin gerçekleştirildiği II. Dünya Savaşı, insanlık tarihindeki en kanlı savaş. O yıllar boyunca, yaşadığımız dünyanın sivil-asker 60 ilâ 70 milyon insanı, yaşamlarını kaybetti. Ailem de kayıp verdi, Holokost'a.

Babam, lise yıllarında iken ailesi tarafından savaşın hemen başlarında Fransa'dan Türkiye'ye geri çağırılmıştı, kıl payı. Ama dayısı David ile teyzesi Klara işbirlikçi Vichy Hükümeti tarafından tutuklanarak (Beate Klarsfeld⁽²⁾ Vakfı'nın yayını olan Serge Klarsfeld'in kayıtlarında da listelendiği gibi⁽³⁾) "20 Mayıs 1944'te Drancy'den Auschwitz'e kalan 74 numaralı nakliye konvoyu" ile yaşamlarının son duraklarına ulaştırıldıklarında Klara 3 aylık hamile idi...

Babaannem, adaşım Sultana, o günlerden yaşamının son gününe değin kardeşlerini anadurmuş, onların yasını tutmuş, katillerinin yola çıkış noktalarının, "çok büyük bir fenalık" diye adlandırdığının, aslında ne olduğunu hiç anlayamamıştı...

Muhtemelen Holokost özelinde tüm haksızlıklara, adaletsizliklere karşı çıkmayı yaradılışının hamuruna katan da, babaannemin derinliklerinde içselleşmiş bu acısıdır. Ait olduğum Holokost-ertes-i kuşağının edindiği değişik katmerlerde öğretilerle, algı, her bireyde kendini farklı tezahür ve emareler ile göstermeye devam da etmekte, şüphesiz... Babam savaştan sonra, hep Auschwitz – Birkenau'ya gitmek istemiş ama bunu yaşamışlıklarına sığdıramamıştı. O'nun yerine Ocak 1995'te oradaydım: Auschwitz – Birkenau'da... Kızıl Ordu tarafından kurtarılışının 50. Yıldönümü'nde.

İnsanoğlunun indirgenebileceği şerrin, günahın derinliğini açıklamak mümkün mü?

Neden milyonlarca "insan", başka "insanlar" tarafından dehşetengiz plânlarla "yok" edildi!

Neden İNSAN böylesi bir yıkım yaşadı! Bunları anlamlandıramayacaksam da benliğim af diliyor ve affediyor... "yargı"yı salt "algı"ya, biraz da "merhamet"e dönüştürüyor.

Böylesi bir harabenin ardından bizim kuşağın ve bizleri takip eden kuşakların sorumluluğu, inşa etmektir – yeni bir dünyayı... Bu nedenle, her zaman insan yaşamının kutsiyetini – hümanizmayı anlatmaya çalışmayı, seslendirmeyi yeğ tutuyorum.

Bu satırlarımın arasından babaannemin kardeşleri Ester'in kızı Klara ile Ester'in oğlu David'in adlarını ve onlarla birlikte savaşların anlamsızlıklarında yiten tüm insanları yâd ediyorum.

Suzan Nana TARABLUS

BESA

Ve, benzerleri
olmayan
Arnavut
kurtarıcılar

A

rnavutluk derken, BESA konusu daha önce hiç tanışmadığım kocaman bir yelpaze gibi açıldı... BESA, "söz"ün – vaadin kutsiyeti ve misafire, arkadaş-şa sadakati anlatan kısacık bir sözcük.

Toplumunun çok eski bir protokolü, BESA.

Ve işte öğrendiklerim: "KANUN" adını taşıyan, 15. yüzyıl sözlü geleneğinin sadece bir parçası BESA.. Osmanlı işgaline karşı savaşan Dukagjini Şövalyeler Ailesi'nin mensubu Prens Lekë'nin oluşturduğu ve ülkenin özellikle kuzeyinde kurumsallaşmış bir yasa, bir prensipler kılavuzu..

BESA, kimilerinin savunduğu gibi dinsel bir davranış şekli değil, kökleri yüzyılların derinliğinde sosyal bir edinmişlik...

KANUN ve BESA'nın birbiriyle iç içe geçmiş halleri Arnavut toplumunun bugününe ulaşmış, kaynağını doğduğu topraklarda bulmuş bir asalet!

Küçücük ve ormanlık bir ülke, Arnavutluk. Hitler'in 1933'te 'Nasyonal Sosyalizm'i ile iktidara gelişini takip eden yıl, Arnavutluk'taki ABD Büyükelçisi Herman Bernstein idi. 1934'te Bernstein görev yapmaktayken olduğu ülkenin durumunu merkeze şu satırlarla bildirmişti:

"Arnavutluk'ta Yahudilerin ayırımı maruz kalmalarına dair hiçbir bulguya rastlanmamıştır. Kendileri üç semavî dine bölünmüş olsalar da Arnavutluk, dinsel önyargının ve nefretin yer almadığı ender Avrupa ülkelerinden biri."

Arnavutluk'ta din, kişisel veya ailevî bir inanç olarak algılanmakta, yorumlanmakta. O yıllarda, orada, bir milyona yakın toplam nüfusu içinde sadece 200 kadar Yahudi yaşamaktaydı.

Merkezi Londra'da bulunan "Jewish Daily Post"ün Temmuz 1935 tarihli bir haberi:

"Bir aydan bu yana, Kral Zog I'in hükümetinin kararı üzere Avrupa'daki Arnavutluk temsilciliklerinde ülkemize gelip yaşamak isteyen bütün Yahudilere pasaport verilmesi uygun görülmüştür."

Daha öncelerinde de, 1930'da, Zog I ülkesinin ekonomik gelişmesine katkıda bulunacaklarına inandığından Yahudileri ülkesine davet etmiş ve kimisi sadece vize ile yetinmiş, kimisi de vatandaşlık almıştı.

1935'te, Albert Einstein Avrupa'dan Amerika'ya yaptığı transit geçiş esnasında sembolik de olsa, Kral'ın kendisine sağladığı Arnavutluk pasaportunu aldıktan ve kıyı kenti

BESA,
Arnavutların
KANUN
adını taşıyan
yasalarından
sadece
biridir ama
"altın kural"
olarak anılır.
Karşılıklılık
esasına
dayanan etik
bir koddur

Durrës'teki malikânede üç gün konuk olduktan sonra özgür dünyaya yolculuğuna devam etmişti.

Balkan Yarımadası'nın güneydoğusunda dağlık ve minicik bir ülke Arnavutluk.

Faşizm günlerinde çok Yahudi sığındı, oraya. Rakamlar konusunda hiçbir resmi kayıt bulunmasa da, çeşitli kaynaklara göre Almanya, Avusturya, Sırbistan, Yunanistan ve Yugoslavya'dan 2,000 – 3,000 civarında kişinin İsrail

topraklarına (veya başka bir sığınabilecek ülkeye) devam etme umudu ile buralara geldiği öne sürülüyor.

1939'un ilkbaharında komşu Mussolini'nin ordusu Arnavutluk'u işgal etti. Arnavutlar, İtalyan işgali esnasında ülkelerine kaçan Yahudilerin Nazi kamplarına yollanmasını önledikleri gibi, onlara sığınak da oluşturdular.

Peşi sıra 1943'te de Alman Kuvvetleri ülkelerini işgal ettiğinde, Arnavutlar –olağanüstü bir davranış sergileyerek- işgalcilerin buyruklarına baş eğmeği reddetti! Ve sınırlarının içinde yaşamakta olan Yahudilerin isim listesi konusunda tamamen bir "sağır – dilsiz" oyunu sergilediler. Üstüne üstlük devletin çeşitli kurumları, birçok Yahudi ailesine sahte belge sağladıkları gibi... o insanların halk arasına karışıp kaybolmalarını sağladılar.

İnsanlığa örnek oluşturan bu yardımın nedeni – BESA..

BESA onur kodu, Arnavutça "inanç" anlamına geliyor; günümüze dek ulaşan ülkenin en yüksek etik kodu. BESA, "sözünü tutmak...", "vaadinin arkasında durmak..." demek. BESA'ya

uygun davranan birine kendinizi – yaşamınızı, ailenizin yaşamını teslim edebilirsiniz...

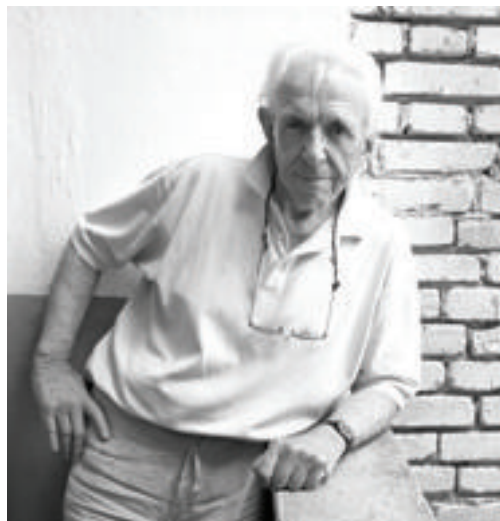
Böylece II. Dünya Savaşı esnasında Arnavut halkının birbirleriyle yarışarak sergilediği bu cömertlikle onlarda sığınak bulanlar (Yahudiler ve tabii ki Yahudi olmayanlar eşit olarak) yıllar süren Nazi kasırgasına karşın hayata tutunabildi. Arnavutlar bu kişilere sevgi, inanç, merhamet, acıma ve şefkatlerini esirgemediler...

Yüzde 70'i Müslüman bir nüfusa sahip olan Arnavutluk, Avrupa ülkelerinin birçoğunun başaramadığı insanlık ülküsü tarihine görkemli kahramanlıklarıyla altın sayfalar eklediler! Tek bir aile dışında (Arditti'ler) bütün Yahudiler (İtalyan ve Alman ordularının kaçak askerleri de dahil olmak üzere...) savaşın sonuna kadar Arnavutların koruması altında yaşadılar.

Avrupa'da savaş esnasında, Yahudi nüfusu artan yegâne ülke Arnavutluk oldu. Savaş başladığında 200 kişi olan cemaat nüfusu, savaş sonunda (değişik kaynakların rakamlarını göre) 2,000 - 3,000 kişiye kadar ulaşmış!..

'Her kurtarılan Tanrı'dandı...'

"Başkalarına, kendine davranılmasını arzuladığın gibi davran," der... BESA

Yaşam kurtaran Arnavut Müslümanlardan bazıları

TANIKLIKLAR

◆ Besim ve Ayşe KADIU

Kızları Meruše Kadiu anlatıyor:

“Babam demişti ki, Almanlar Yahudi konuklarından önce onu ve ailesini öldürmek zorunda kalacaktı.”

Kavaje’de yaşıyorduk. Ailemiz 1940’ta çok kısa süreliğine iki Yunan Yahudi’sini İtalyan Faşistlerden sakladı. İki kardeşiler: Yaacov ve Sandra Batino. Bize Tiran’dan geldiler. İtalyanlar babalarını Nazi kamplarının birine yollamıştı.

Ben, Yaacov ve Sandra ile arkadaş olmuştum. Hepimiz aynı yatak odasında uyurduk.

Hatırlıyorum, devamlı olarak Alman devriyelerini gözetlerdik. En kötü durum için babam onlara bir kaçış yolu bile hazırlamıştı.

Almanlar evden eve aramalara başlayınca babacığım Yaacov ile Sandra’yı uzak bir köye götürdü. Özgürlük günlerine kadar onlara bütün gereksinimlerini taşımıştık. Almanlardan kurtuluşumuzu anımsıyorum...

Kavaje’de... Büyük bir kutlamaydı, o... Sonra, Yaacov ve Sandra önce Tiran’a, sonra da İsrail’e gittiler.

İsrail’den harika mektuplar ve fotoğraflar geldi bize. Arnavutluk – İsrail Dostluk Derneği’nin Başkanı olduğum dönemde... 1992’de, “Uluslararası Dürüst Nişanı”ni ailem adına almak üzere davet edildim, İsrail’e...

O yıllar – savaş zamanları korku dolu idi. Fakat dostluk korkuyu yendi.

◆ Hamid ve Kemal VESELİ Kardeşler

“Anne-babamız çok dindar Müslümanlardı. Bizler ‘her kapımızı çalanın Tanrı’nın bir kutsaması’ olduğuna inanırız. Yahudi misafirlerimizden hiçbir zaman para kabul etmedik. Her gelen Tanrı’dandı. Besa her Arnavut’un ruhuna kazınmıştır.”

Merhum ağabeyimiz Refik, Yad Vašem tarafından ilk Arnavut Uluslararası Dürüst’ü seçilmişti.

Biz, ikimiz, Jozef ve Mandil ailelerine sığınmak olduğumuz için de aynı şekilde onurlandırıldık.

İtalyanların işgali esnasında Jozef benim giysi dükkânımda [Hamid], Moşe Mandil de ağabeyimiz Refik’in fotoğraf stüdyosunda çalışıyordu. Her iki aile de Yugoslavya’dan kaçıp gelmişti.

1943’te Alman işgalinde Yahudileri ailemizin Kruja’daki evine naklettik. Ailenin büyükleri Kemal ile birlikte 36 saat boyunca dağlardan yürüyerek gittiler. İki gün sonra da çocukları naklettik. Yetişkinleri gün boyu köyümüze yakın dağdaki bir mağarada gizledik. Çocuklar ise köyün diğer çocuklarıyla oynamayı sürdürdü. Bütün komşularımız Yahudileri gizlediğimizi bildi.

Özgürlüğümüze kavuşana kadar ailelere dokuz ay boyunca baktık. Sonra da Jozef’lerin izini kaybettik. Galiba Yugoslavya’ya dönmekte fazla acele etmişler ve Almanların tamamen geri çekilmelerini beklememişlerdi. Mandil Ailesi de Yugoslavya’daki evlerine döndü.

Ağabeyimiz Refik onları ziyarete gitti, hatta Moşe ile birlikte fotoğrafçılık eğitimi aldılar. Mandil’ler daha sonra İsrail’e göç etti.

Biz, Arnavutlar kapılarımızı tarihte dört kez açtık. Önce, I. Dünya Savaşı’nda Yunanlar açlık yaşarken... Savaştan yılmın düşen İtalyan asker kaçaklarına... Daha sonra II. Dünya Savaşı’nda Yahudiler kaçarken kapımızı çaldılar. Son olarak da Sırplardan kaçan Kosovalılar, Boşnaklar... Yalnızca Yahudiler şükran gösterdi!

23 Mayıs 2004’te Hamid Veseli ve Kemal Veseli Yad Vašem tarafından “Uluslararası Dürüst Nişanı” ile onurlandırıldılar.

◆ Nuro Hoca

“Dindar Müslümanlar olarak, insan sevgimizi Yahudilere verdik, onları koruduk.”

Neden? Çünkü... BESA, dostluk ve kutsal Kur’an. Bu kalbimde taşıdığım babamın resmi...”

Nuro Hoca’nın en büyük oğluyum... Vlore’de ait olduğumuz toplumda herkes onu bir öğretmen ve dindar bir Müslüman olarak tanırdı. Anımsıyorum... Naziler Yunanistan’dan Vlore’ye gelmişlerdi... 10 yaşındaydım... Birçoğu Yunanistan’dan veya İyonya’dan buralara gelen Yahudiler 1490’dan beri Vlore, Elbasan ve Berat’ta yaşamaktaydı.

Babam dört aileye sığınma sağladı. Hepsı babamın arkadaşlarıydı. Hatırlıyorum babam onlara, *“Şimdi biz tek bir aileyiz. Başımıza kötü bir şey gelmeyecek. Oğullarım ve ben hayatımız pahasına da olsa sizi bütün tehlikelerden koruyacağız.”* demişti.

Bütün konuklarımızı çok büyük olan evimizin altındaki sığınaklarda muhafaza ettik. İlya Solomoni ve Moisi Negrin aileleri birkaç nesil bir arada, 12 kişi kadardı. Adlarını artık hatırlayamadığım diğerleri de vardı. Sığınaklar birbirlerine bağlı idi ve birçok kaçış yolu vardı... Benim görevim sığınaklardaki ailelere alışveriş yapmak ve ihtiyaçlarını karşılamaktı. Vlore’li bütün hemşerilerimiz anti-faşistti ve hepsi de Yahudileri sakladığımızı biliyordu.

Öykü Nuro Hoca’nın oğlu Sazan Hoca tarafından anlatıldı. Nuro Hoca 21 Temmuz 1992’de Yad Vašem tarafından “Uluslararası Dürüst” olarak tanındı.

◆ Destan ve Lima BALLA

“Biz, bütün köylüler Müslüman’ız... BESA’mız ile Tanrı’nın çocuklarını koruduk, onlara barınak sağladık.”

Ben 1910’da doğdum. 1940’ta, Ramazan zamanında Tiran’dan 17 kişi köyümüz Shengjergji’ye ulaştı. Hepsı Almanlardan kaçtıyordu. Yahudi olduklarını bile bilmiyordum. Onları kendi aramızda bölüştük. Biz üç kardeş – Lazar’ları almıştık.

Çok fakirdik – hatta bir yemek masamız bile yoktu! Fakat ne olursa olsun, konuklarımızın yiyecek ve barınakları için para vermelerini asla kabul etmedik. Ben ormana gidip ağaç kestim, su taşıdım. Bahçemizde çeşitli sebze yetiştirdik ve böylece bol yiyeceğimiz oldu.

Köyümüzde 15 ay kadar kaldılar. Onlara kendi çiftçi giysilerimizi verdik. Yerel polisler bizim Yahudi konuklarımızı gizlediğimizi biliyordu.

Hatırlıyorum... Onlar çok çeşitli dillerde konuşuyorlardı...

1944'ün Aralık ayında Yahudiler Priştine'ye gittiler.

Onlara orada partizan olan bir yeğenimiz yardım etti. Daha sonra da Lazar Kardeşler ile teması kaybettik. 1995'te, tam 45 yıl sonra İsrail'den, Solomon ve Mordehai Lazar'dan haber alabildik.

Öykü Lima Balla tarafından anlatıldı. 4 Ekim 1992'de Destan Balla ile karısı Lima Balla Yad Vaşem tarafından "Uluslararası Dürüst" olarak tanındı.

◆ Paşkay Ali ŞEKER

Neden babam kendi hayatı kadar bütün köylülerimizin hayatını da riske atarak bir yabancıyı kurtardı? O, dindar bir Müslüman'dı. Tek bir yaşam kurtarmanın onu cennete götüreceğine inanırdı.

Evimiz Puke'de idi. Babamın büyük bir bakkaliye dükkânı vardı. Kilometrelerce çevrede benzeri bir dükkân yoktu. Günün birinde Almanlar dükkâna uğradı – 19 Arnavut esiri çalışma kamplarına götürüyorlardı. Aralarında kurşuna dizilecek bir de Yahudi genç vardı. Babam çok iyi Almanca konuşurdu ve Nazileri içeri buyur ederek yiyecek ve şarap ikram etti. Onları sarhoş olana kadar yedirdi, içirdi...

Genç Yahudi'ye içinde bir not gizleyerek verdiği kavunda nasıl kaçabileceğine dair detaylı bir tarif vardı. Gözlerinin önünden kaçırdıkları genç yüzünden Naziler köpürdüler ve babamı köy meydanına getirdiler. Bir duvara dayadılar ve Yahudi'nin nerede saklandığını itiraf etmesi için en az dört kere kafasına hedef aldılar ama silâhlarını ateşlemediler. Bütün köyü yakmakla tehdit ettiler. Babam direndi ve onları masumiyetine inandırdı ve en sonunda Almanlar gitti!..

Babam ormana kaçırdığı Yeoshua Baruchowich'i, iki yıl boyunca, savaş bitene dek evimizde sakladı. Köyümüzde 30 aile yaşamakta idi ve babamın bir Yahudi'yi sakladığını hiç kimse bilmedi.

Yeoshua dışı oldu ve şimdilerde Meksika'da yaşıyor. Öykü Enver Paşkay Ali Şeker'ın oğlu Alia Şeker tarafından anlatıldı.

Yad Vaşem 18 Mart 2002'de Ali Şeker Paşkay'ı "Uluslararası Dürüst" olarak tanıdı.

◆ BİCAKU'lar...

Mefail ve oğlu Njazi

26 Yahudi'yi Nazilerden gizleyen Müslüman aile ADL tarafından onurlandırıldı.

18 Ocak 2007'de New York'ta, Nazilerden kaçan 26 Yahudi'yi Arnavutluk Dağları'nda saklayarak yaşamalarını kurtaran Arnavut Müslüman bir aile ADL[1] tarafından "Üstün Cesaret Ödülü" ile onurlandırıldı. Elida Hasbiu, Muhamet Bicaku ve Kemal Bicaku, aileleri adına ödülü almak üzere New York'a gitti.

Michael Salberg, ADL Uluslararası İşler Direktörü, ödülü

sunarken şöyle konuştu:

"Mefail, oğlu Njazi ve bütün aile sığınmacılara sahip çıkma cesaretini gösterdi. Din ya da etnik kökende fark gözetmeksizin bütün şefkat, sevgi ve değerleriyle dünyadaki insanlık vicdanını böylesi bir zamanda da olsa onurlandırdılar. Nazi vahşeti sürerken dünyamızın kabus yaşadığı bu yıllarda Bicaku Ailesi çok az sayıda parıldayan birkaç yıldız arasında oldu.

1943'ün Eylül'ünde Naziler, yaşadıkları bölgede Yahudi arayışına geçtiklerinde çok zor durumda olan insanlara ait duyum Mefail Bicaku'ya ulaştı. Cesareti ve dürüstlüğü ileri tanınmış olan Mefail Bicaku o insanları koruyacağına, yedirep içirip gizleyeceğine dair onur yeminini – "Besa"sını verdi! Oğlu Njazi babasının her adımını takip etti.

Şubat 1944'te Almanlar Arnavutluk Dağları'na ulaştıklarında tek bir Yahudi'yi bile ele geçiremediler. Ülkenin Müslüman ve Hıristiyanları ülkenin BESA kavramı çerçevesinde bütün sığınmacılar için birlik olmuşlardı.

Mefail ve Njazi Bicaku İsrail Devleti ve Yad Vaşem tarafından "Uluslararası Dürüst" olarak da tanındılar.

ADL'in 1987'de tesis ettiği bu ödülü alanlar arasında TC Rodos Başkonsolosu Selahattin Ülkümen, Fransız kasabası Le Chambon-Sur-Lignon, Emilie ve Oscar Schindler, İtalya'daki Riccione'nin Partizanları da bulunmakta.

◆ Besim ve Hıgmet ZYMA

Bir Yahudi'yi saklamak? Yaptığımız sadece buydu! Yapılacak tek şey de buydu! Sonuç itibarıyla Yahudi konduğumuz bir arkadaşımızın arkadaşı idi. Evet, biz Müslümanız... liberal Müslümanlar...

Yıllardan 1944. Bir arkadaşımız Polonyalı yaşlı bir Yahudi'ye barınak sağlamamızı rica etti. Adı Lew Dzienciolsky idi. Neden olmasın? Kocam Besim yetenekli bir doktordu. Hastanede çalışırdı, bodrum katta da bir muayenehanesi vardı. Anımsıyorum... Bay Dzienciolsky'nin sadece tek bir gözü görürdü. Eşim de adamcağzın bütün yüzünü sargılayarak onu kliniğimizde sakladı. O zaman da Naziler bizi hiç rahatsız etmediler.

Hâlâ Besim'le yaşadığım dairedeyim. Ben ressamım ve resmettiğim merhum kocam ile lâleleri görüyorsunuz...

Öykü Hıgmet Zyma tarafından anlatıldı.

25 Temmuz 1999'da Yad Vaşem, Besim Zyma ve karısı Hıgmet Zyma'yı "Uluslararası Dürüst" olarak tanıdı.

◆ Ali ve Nadia KAZAZI Ailesi

Ebeveynlerimiz çok dindar değildi, fakat Kuran'a ve Besa'ya inançla bağlıydılar. Kuransız Besa, Besa'sız Kuran olamaz. Yüreklere için ten rengi yoktur. Kadın veya erkek hiç biri Tanrı'yu unutamaz!

Büyükbabamız 1913'te Yugoslav göçmenlerine barınak sağlamıştı. Babamız fırıncıydı. Okuma yazması yoktu ama çok iyi kalpli idi.

1943'te altı ay boyunca Solomon Ailesini gizledik, Tiran'daki mahallemizde. David ve Ester Solomon ile

çocukları Matilda ve Memo'yu... Komşularımızla sıkı dostluk ilişkilerimiz vardı ve herkes Yahudi bir aileyi barındırdığımızı biliyordu. Aileye Müslüman isimler taktık. Matilda ve Memo bütün çocuklarla iç avlularda oyun oynardı. Dehşet dolu günlerdi. Anne-baba Solomonlar her an yakalanma korkusu içinde idi... Aramalar olduğunda komşu evlere açılan ara kapılardan süzülerek saklanırlardı.

Şimdi, "Memo" nun gerçek adının Mori Amarilio Solomon olduğunu biliyoruz... Ester terzi idi. Kaçarlarken elbisesinin içine, hayatta kalmalarına belki yardımcı olur diye, altınlarını dikerek gizlemişti. Şimdilerde... "Memo" Beerşeva'da müzik öğretmeni. Matilda da İsrail'de, işkadını.

◆ Hacı Dede Reşat BARDHI^[4] Ailesi

On beş yıl boyunca Dünya Bektaşî Merkezi'nin Başkanı oldum. ABD dahil olmak üzere dünyada 7 milyon kadar Bektaşî var. Biz Şîî İslâm'ız^[5]. Soyumuz Muhammed Peygamber'in damadı İmam Ali'ye dayanır.

Biz en liberal Müslümanlarız. Dualarımızı yaşadığımız ülkenin lisanında yaparız. Ritüellerimiz var. 1920'lerde Atatürk tarikatımızı kapatınca^[6] genel merkezimizi Tiran'a taşıdık. Bizi çevreleyen renk, 800 yıl boyunca camilerimizin rengi, yeşil... Saf, barışsever ve temiz, yeşil. Toprağın rengi.

Nazi işgali esnasında Arnavutluk Başbakanı Medi Frasherî de bir Bektaşî idi. İşgalcilere vatandaş, göçmen veya sığınmacı – Yahudilerin listesini vermeyi reddetti. O günlerde Arnavutluk Müslümanlarının yarısı Bektaşî'ydi. Başbakan Frasherî'nin halkına ilettiği gizli komut şöyleydi:

"Tüm Yahudi çocuklar sizin çocuklarınızla uyuyacak, sizin yediklerinizi paylaşacak ve onlarla bir aile şeklinde yaşayacaksınız."

Biz, Bektaşîler Tanrı'yı her yerde ve herkeste görürüz. Tanrı her gözenekte, her hücrede. Bu nedenle hepimiz Tanrı'nın çocuklarıyız: Kâfir olamayız. Ayırım yapamayız. Tanrı'nın yansımasyız. Tanrı ile güzellik birdir. Tanrı da tekdir. ■

FARKLI BİR TANIKLIK: Johanna Gerechter NEUMANN

Doğum:
1930,
Hamburg,
Almanya

Artan Yahudi karşıtı önlemler ve 1938'deki "Kristal Gece" de, Johanna'nın ailesi Almanya'yı terk etme kararı aldı. Arnavutluk vizesi aldılar, İtalya'ya geçtiler ve 1939'da Arnavutluk'a geldiler. İtalyan işgali altında, İtalya'nın 1943'te teslim olmasının ardından Alman işgali altında Arnavutluk'ta yaşadılar. Aile Aralık 1944'te Almanlar ve Arnavutluk partizanları arasında çıkan bir savaştan sonra serbest bırakıldı.

Johanna anlatıyor: "Nereye olursa olsun iltica arayışındaydık ve ihtimaller çok azdı. Ailem İngiltere'yi düşündü. İyi de, İngiltere, ülkeye girecek her kişi için güvenlik teminatı olarak önemli miktarda para talep ediyordu. Ne kadardı tam olarak bilemiyorum. Ailem de bu parayı karşılamazdı büyük ihtimalle. Görünüşe göre, Meyer ailesi de. Bu yüzden başka bir yol bulmalıydık. Babamın sanırım... yok eminim... Arjantin'de kuzenleri vardı. Arjantin'e girmek çok zordu. Bir şekilde tarımla ilgili bir mesleğiniz olduğunu kanıtlamak zorundaydınız ve tabii ki böyle bir şeyi kanıtlayamazdık. Sadece ve sadece bir iş adamıydı. Böylece bu seçenek devre dışı kaldı.

Arnavutluk şansının nasıl ortaya çıktığından tam olarak emin değilim, ama her zaman duyduğum şey annemin bir briç partisinde Arnavutluk'un Almanya ataşesiyle tanıştığıydı. Ataşe laf arasında evlenmek üzere olduğunu ve balayına İsviçre'ye gitmek istediğini söylemişti. Ailem ve Meyer ailesi ona biraz ödünç para vermişti. O da karşılık olarak bizi ülkeye aldı. Belki karşılık olarak denemez.

Bunun rüşvet gibi algılanmasını istemiyorum. Sanıyorum gerçekten, dürüst bir şekilde, Arnavutluk'a giriş için bize resmî olarak vize verebiliyordu."

Johanna Gerechter Neumann

DİPNOT:

(1) "Righteous Among Nations" - "Uluslararası Dürüst" tanımlaması (İbranic'e de: "Hassidei Umot Ha-olam"), Yahudi Ulusu'nun en yüksek onuru olup, Yahudi olmayıp da Holokost esnasında Yahudi insanını kurtarmak adına hayatını tehlikeye atanlara Yad Vashem tarafından verilmektedir.

(2) Beate Klarsfeld, Fransız kocası Serge ile birlikte hayatını eski Nazi suçlularını ortaya çıkarmaya adanmıştı. Mart 2012 seçimlerinde, Almanya'nın Sol Partisi, cumhurbaşkanlığı koltuğu için "Nazi Avcısı" olarak bilinen Beate Klarsfeld'i aday olarak gösterdi. Klarsfeld, 1968 yılında dönemin başbakanına attığı tokat ile ünlü olmuştu. Alman lilyakat nişanı ile de onurlandırılmış olan Klarsfeld, hem Fransa'da hem de İsrail'de yürüttüğü çalışmalarından dolayı sayısız ödüle layık görüldü.

(2) 'Mémoires de la Déportation des Juifs de France'; Serge Klarsfeld. Bu çalışma konvoyların tarihini ve her konvoyda kimlerin bulunduğunu içeriyor. Bir Holokost yaşayanı olan Klarsfeld'in yazdığı

diğer kitaplar ve yaptığı araştırmalarla adaletin ve belleğin korunmasını amaçlıyor.

(3) ADL -Anti-Defamation League "Yahudi halkının iftirayı durdurmak, herkese adalet ve adil muamele sağlamak için." 1913 yılında kuruldu. Bugün, ülkenin önde gelen sivil haklar / insan ilişkileri ajansı. ADL, Antisemitizm ve bağnazlığın tüm formlarıyla savaşır, demokratik idealleri savunur ve tüm sivil hakları korur.

(4) Reşat Bardhi veya Hacı Dede Reşat Bardhi (1935 - 2011) Dünya Bektaşî Merkezi'nin Başkanı aynı zamanda Arnavut Kralı Zog I tarafından ülkenin Sünnî Müslümanlarının yanı sıra 4. dinî lideri olarak kabul edilmişti. Dünya Bektaşîler Merkezi, Arnavutluk'un başkenti Tiran'da 1930 yılında açıldı. 1967 yılında ise komünist rejim ülkede tüm din merkezlerini kapattı ve dini yasakladı. 1991 yılında demokrasinin yerleşmesiyle din merkezleri yeniden açıldı. Dede Reşat, 2008 yılında, Arnavut Cumhurbaşkanlığı'nın en yüksek ödüllü olan Naim Frasherî "Demokrasi Meşalesi" altın madalyası ile

onurlandırıldı. Aynı yıl TC Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından da ziyaret edildi.

(5) İslam dininin Hz. Ali (Hz. Muhammed'in kuzeni) ve O'nun soyundan gelenlerin Hz. Muhammed'in gerçek temsilcileri olduğuna inanan bir kolu.

(6) "Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması", 30 Kasım 1925 tarihinde kabul edilip 13 Aralık 1925 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 677 sayılı kanun ile uygulamaya konmuş bir Atatürk Devrimidir.

KAYNAKÇA:

"BESA a Code of Honor - Muslim Albanians who Rescued Jews During the Holocaust"; Norman Gersham; Yad Vashem, Kudüs

Gersham Norman; Besa: Muslims Who Saved Jews in World War II; Syracuse University Press, 2008

www.adl.org

www.yadvashem.org

www.besathepromise.com

İNCELEME

Süzet M. SİDİ

BİR ŞEHİR,
BİR DÖNEM,
BİR YÜZLEŞME...

Köln, Nasyonal Sosyalizm, El-De Evi...

Bazı tarihler insanlık tarihinde, bazı tarihler ise insanın kendi özel tarihinde önem taşır...
II. Dünya Savaşının vahşet dolu tarihine ilgi duyduğum günden bu yana, 1933 - 1945 yılları arasında tarihi önem taşıyan bir takım günlerin, sene olarak değil ama, gün ve ay olarak, benim yaşamımdaki mihenk taşlarının tarihleriyle örtüştüğünün farkına vardım...

Doğum tarihim örneğin, Nazi Almanya'sının SSCB ile 'Sınır ve Dostluk Anlaşması', bir cins 'Saldırmazlık Paketi' imzaladığı günün yıldönümü... Bu anlaşma sayesinde Rusya, 1941 yılına kadar Almanya'nın müttefiki olmuş... Kim bilir, bu anlaşma yapılmıyordu, Almanya o günlerde dünyanın en büyük iki gücünden biri olan SSCB'den destek almasaydı, belki de Polonya'ya girmeye cesaret edemeyecek, tarihin akışı bambaşka olacaktı... Gelinlik giydiğim gün tarihe Kristal Gecesi (Kristallnacht) olarak geçen korkunç pogromun yıldönümü... Polonya sınırında anne ve babasının Naziler tarafından dövüldüğünü öğrenen 17 yaşındaki Yahudi Herschel Gryszpan'ın Paris'teki Alman Konsolosluğuna giderek üçüncü sekreter konumundaki Ernst von Roth'u öldürmesi üzerine çığına dönen Nazilerin, Almanya ve Avusturya'daki sinagogları, Yahudilere ait işyerlerini ve evleri yakıp yıktıkları, birçok Yahudi'yi öldürdükleri, 30.000 kadar Yahudi'yi de tutuklayarak toplama kamplarına yolladıkları Kristal Gecesi'nin yıldönümü...

Kızımın doğduğu gün ise, Auschwitz 'deki korku ve şiddet imparatorluğunun çöktüğü, SS subaylarının son krematoryumu dinamitleyerek 'Auschwitz Ölüm Kampı'ndan kaçmaya, Auschwitz tutuklularının yaşama dönmeye başladığı günün yıldönümü... 1941-45 yılları arasında 1.300.000 tutsağın getirildiği, SS subayı Rudolf Hess komutanlığında 100.000 Polonyalının, 21.000 Roman ve Sintinin, 25.000 savaş tutuklusunun ve 1.000.000 Yahudinin kat-

**EL-DE Evi,
Gestapo'nun
Hapishanesi
ve Köln
şehri
Nasyonal
Sosyalizm
Belgelerinin
Merkezi.**

"Araştıracak olsa, herkes, yaşamının bazı özel günlerinin tarihte birtakım önemli olayların yıldönümleriyle örtüştüğünü keşfedecektir... Mesele bu tarihlerde oluşmuş olaylara duyulan ilginin derecesi..."

ledildiği Auschwitz... 1944 yılının sonbaharına kadar gaz odaları ve krematoryumların tam kapasite çalıştığı, Kızıl Ordu'nun Krakov'a yaklaştığı haberi üzerine Naziler tarafından evraklarının çoğunun yakıldığı, barakalarının yıkıldığı, gaz odaları ve krematoryumlarının dinamitlendiği, günümüzde sistematik toplu katliamın simgesi Auschwitz'deki vahşetin sona erdiği günün yıldönümü...

Biliyorum, araştıracak olsa, herkes, yaşamının bazı özel günlerinin tarihte birtakım önemli olayların yıldönümleriyle örtüştüğünü keşfedecektir... Elbette... Ama galiba mesele bu tarihlerde oluşmuş olaylara duyulan ilginin derecesi...

30. yaş günümde bana doğduğum günün Milliyet gazetesinin bir nüshası hediye edileli beri yaşantımın önemli günlerinde basılmış olan gazetelerdeki haberlere, köşe yazılarına, hatta reklam ve küçük ilanlarına bile merak sardım. İnternet ve arama motorları sayesinde dünyanın değişik ülkelerinde çıkan birtakım gazetelerin arşivlerine giriyor ve benim için önemli tarihlerin gazetelerini okuyorum...

Kısa bir süre önce Köln'ün yerel gazetesi Kölnische Rundschau gazetesinin arşivlerine girdim, bu gazeteyi Köln'e gelmeden önce hiç görmemiştim...

Kızımın doğduğu gün, ay ve yılı yazınca, hayretler içinde o günkü haberler sayfasında şu başlığı okudum: "Köln Şehrinin NS (Nasyonal Sosyalist) Geçmişine Yüzleşmesi Gerek" Başlığın altındaki haber

ise şöyleydi: "Alışılmamış bir gösteri sadece Könlülerin değil tüm dünyanın dikkatini Köln şehrinin Appellhof bölgesindeki "EL-DE Evi"ne (EL-DE Haus), Nazizm döneminde Gestapo'nun Merkez Binası ve Hapishanesi olarak kullanılan binaya çekti. 1960'lardan beri faşizme karşı eylemler gerçekleştiren Sammy Meadge, 1978 yılında kurulmuş olan "EL-DE Evinde Nasyonal Sosyalist Belgeler Merkezinin Kurulması İçin Girişim" çalışmaları çerçevesinde, Köln'ün trafiğe kapalı sokaklarında, gezen bir reklam sütunu misali yürüdü. Bedeninin etrafına sarmış olduğu kartonun üstündeki yazı ve resimlerle Sammy Maedge, EL-DE Evi'nin savaş yıllarında Gestapo tarafından bir hapishane olarak kullanıldığına, burada yüzlerce tutuklunun idam edildiğine, kurşuna dizildiğine dikkat çekerek EL-DE Evi'nin bir anı evi olarak açılmasının, Köln şehrinin Nasyonal Sosyalist geçmişiyle yüzleşmesinin gerekliliğini protestosuyla dile getirdi.

Çok heyecanlanmıştım... Demek ki ben hastanede kızımı dünyaya getirdiğim saatlerde Köln şehri Nasyonal Sosyalist geçmişi ile yüzleşmeye çağrılıyordu.

Köln'e gitmeden önce gezmek istediğim yerler listesinin başına koyduğum EL-DE Evi'nin müze ve anı evi olarak açılması, demek o kadar kolay olmamıştı...

1934-35 yıllarında inşa edilen EL-DE Evi'nin sahibi altın ve saat ticareti ile uğraşan Katolik Leopold Dahmen... Adı ve soyadının baş harflerinin okunuşu binaya adını vermiş... EL-DE... 1935 yılında Gestapo bu binaya el koyarak binanın tümünü kiralamış; bodrum katına on hücreli bir hapishane inşa ettirmiş; burada bir çok farklı tabiiyetten binlerce tutsağı,

Sammy Maedge Köln şehrinin
Nasyonal Sosyalist
geçmişleriyle yüzleşmesinin
gerekliğini protestosuyla
dile getirdi.

politik suçluyu, Nazizm'e karşı koyan gençleri, zorla çalışmaya karşı koyan işçileri, Yahudileri hapsedmiş; onlara işkence etmiş ve bir kısmını asarak, kurşuna dizerek ya da döve-rek öldürmüştü.

EL-DE Evi, savaş sırasında bombalı saldırılar sonucu %90'ı yerle bir olan Köln şehrinde ayakta kalabilmiş ender binalardan biri. Savaş biter bitmez, 1945 yılında, şehir yönetimi bu binayı kiralamış ve adeta EL-DE Evi'nin geçmişini silmek istercesine, binayı 1979 yılının sonuna kadar, belediyenin nüfus memurluğu, emeklilik kurumu, vs. olarak kullanmış...

EL-DE Evi'nin Nazizm geçmişine ilk işaret eden 1960 yılında antifaşist aktivist Sammy Maedge olmuş. Her ne kadar 1974 yılında açılan "1933-1945 yıllarında Köln'de Zulüm ve Karşı Koyma" sergisi çok ses getirmişse de, bu sergide EL-DE Evi'nden çok yüzeysel olarak bahsedilmiş. Amerikan yapımı "Holokost" tele-

vizyon dizisinin Alman televizyon kanallarında yayınlanması ve savaş sırasında Fransa Gestapo Şefi olarak görev yapan Köln doğumlu Kurt Lischka'nın EL-DE Evi'nin tam karşısındaki adliye binasında süren mahkemesinin tüm Almanya tarafından yakından takip edilmesi Alman halkında belirli bir farkındalık yaratmış... Bu sayede Sammy Maedge 1979 yılında giriştiği karton kutu içinde yürüme eylemiyle Köln şehrinin, Almanya halkını ve dünya kamuoyunu, on yıl boyunca Gestapo Merkezi Binası ve Hapishanesi olarak kullanılmış olan bu binanın bir anı evine dönüştürülmesi gerekliliği konusunda harekete geçirebilmiş. Aynı yılın Mart ayında kanun dışı bir eylem, konuyu Köln şehri gündemine oturtmuş. Öğretmen Kurt Holl ve Kölner VolksBlatt gazetesinin foto muhabiri Gernot Huber o günlerde belediyenin hukuk ve sigorta işlerinin yürütüldüğü EL-DE Evi'ne girip, mesai bitiminde kilitlenen binanın

içinde kalmayı, binanın hapishane olarak kullanılan bodrum katına inmeyi ve oradaki hücrelerin, hücrelerdeki duvar yazılarının, sağa sola atılmış idam sehпасı parçalarının resimlerini çekmeyi başarmışlar. Bu resimlerin bir basın toplantısında duyulması sonucunda Almanya ile birlikte tüm dünya basını, özellikle Fransa, İtalya ve Rusya basını olaya geniş yer vermiş. Köln Belediyesi bu hareketlenmenin karşısında duyarsız kalmayarak bir kaç ay sonra EL-DE Evi'ni bir anı evine dönüştürme kararını almış.

Bu binada yaşananlar her ne kadar savaşın bitiminde, 23 Ekim 1945 günü "Kölnische Kurier" gazetesinde "Köln Gestapo Evinde Toplu İdamlar" başlığı ile kamuoyuna duyurulmuş, ev "ölüm evi" olarak nitelendirilmişse de, o günlerde kendi çaresizliği ile başa çıkma-ya çalışan Köln şehri sakinleri, bu haberi, gündelik yaşamın bir parçası olarak algılamış, haberin sonundaki

"Kurin
Tolja Nikol.
Doğum: 1925-
1945: Asıldı"

"SANA SELAM OLSUN SEVGİLİ KARIM. KOCAN
SANA UZAKLARDAN YAZIYOR, GESTAPO'DAN.
PENCEREDEN BAKINCA ACI ÇEKİYOR. SEVGİLİ
KIZCIĞI VE HÜRRIYET ONDAN ÇOK UZAKTA.
KARISINA MEKTUPLAR YAZARAK BOŞUNA
DUVARLARI KIRLETİYOR. DUVARDA ONA KARISININ
RESMİ GÖRÜNÜYOR, KÜÇÜK KIZI KOLLARINDA.
BÜYÜYECEK, KOCAMAN OLACAK VE ANNENİN
YAŞLILIĞINDA ONA DESTEK ÇIKACAKSIN. UNUTMA,
HATIRLA. BABANIN FOTOĞRAFINA BAK."

"BAY SCHMITZ VE BAY
HANS KRUG, ACINACAK
DURUMDA OLDUĞUM İÇİN
BANA VERİLEN 3 DOMATESİ
NEDEN BENİM YEMEME
KARŞI KOYUYORSUNUZ,
ANLAYAMIYORUM."

"HAYATTA
KALDIM.
30.6.45"

"HERSEY
GEÇİCİDİR.
AYNI
ZAMANDA
ÖMÜR BOYU."

"Christine üç
aylık... Artık
kızım olmadan
yaşayamıyorum.
Öyle sanıyorum
ki burada aklımı
kaçıracağım. Söz
konusu sadece ben
olsaydım seve seve
açlıktan ölürdüm."

"BURADA KENDİ RUS HALKI
TARAFINDAN İHBAR EDİLEN WALLJA
BARAN HAPİS YATTI. KOCAM VE
BEN BU HÜCREYE TIKILDIK. (...)
ÖNÜMÜZDE İDAM SEHPALARI DURUYOR.
SEVDİĞİM EŞİMDEN VE TÜM DÜNYADAN
AYRILMAK ACI VERİYOR. BEN ŞİMDİ
18 YAŞINDAYIM, HAMİLEYİM VE İLK
ÇOCUĞUMU GÖRMEK İSTİYORUM. AMA
BAŞARAMAYACAĞIM, ÖLMEM GEREKİYOR.
WALJA + LJONJA = EBEDİ ARKADAŞLAR"

Hücreler korkunç, dapdar... Eni en fazla bir-bir buçuk metre... Uzunluğu üç-dört metre...

"Köln'lüler bu dehşet verici evi gezmeli" çağrısını kulak ardı etmiş... Soğuk bir kış günü "Kölnische Kurier"'nin 1945 yılındaki çağrısına kulak veriyor ve EL-DE Evi'ne gidiyorum. 2009 yılında bugünkü haline getirilen, 2012 yılında büyütülen "Köln Şehri Nasyonal Sosyalizm Belgeleri Merkezi"'ne. ("NS Dokumetationszentrum der Stadt Köln")

Binaya girer girmez soğuk ter basıyor bana... Sıva üstüne kirli küf sarısı gelişigüzel fırça darbeleri vurularak boyanmış dört duvar... Tavan kireç, beyaz... Yerler asfalt gibi, kimi yerı ıslak görüntülü... Odada, kaba, işlenmemiş, hardal rengi kontrplaktan yapılmış üç tane dikdörtgen prizma, özensiz... Üstünde ise hiç bir çekiciliği olmayan on, on beş tane kitap... Kitaptan çok evrak dosyasına benziyorlar... Giriş biletimi almadan kitaplara bakıyorum... Emons Yayınevi'nin kitapları hepsi, yerel bir yayınevinin... Seçemiyorum, her birini satın almak istiyorum, ama nasıl taşınır ki bunlar? Çoğu ciltli... Sonuçta başka bir yerde bulamayacağımı bildiğim bir sürü kitap alıyorum buradan...

Planım önce alt katı, hapishaneyi ziyaret etmek, sonra da EL DE Evi'nin üst katlarındaki "Nasyonal Sosyalizm'de Köln" („Köln im Nationalsozialismus") sergisini görmek.

Alt kata inen merdivenin başına gelince içim sıkışıyor. 1935'ten 1945'e bu merdivenlerin trabzanını tutmuş, itile kakıla bodruma atılmış, hapsedilmiş, işkence görmüş, dövülmüş, asılmış, kurşuna dizilmiş insanların hayaletleri sarıyor etrafımı... Eskimiş, kimi yerleri ezilmiş, çok tutulan kısımları sarı sarı parlayan trabzanı tutuyorum düşmemek için... Elim titriyor sanki... Merdivenin basamakları o kadar dar ki... Dar, çok dar bura-

EL-DE Evi'nin bodrum katı, hücreler

si... Göğsüm daralıyor... Hücreler korkunç, dapdar... Eni en fazla bir - bir buçuk metre... Uzunluğu üç - dört metre... Bir iki kişinin girebileceği bu hücelere sekiz, on, on beş, yirmi hatta gün olmuş, otuz üç kişi hapsedilmiş... Duvarlarda, önceleri var olan ama sonradan yer kazanmak için kaldırılan oturma/ yatma(?) bankının izleri var... - Burada uzun bir süre hapis yatmış olan Stefania Balcerzak, seneler sonra, anılarında anlatmış. Hücrede herkesin oturabilmesi için, oturan ilk kişinin bacaklarının arasına ikinci biri, ve ikincinin bacakları arasına üçüncü biri oturuyormuş, ve bu sonuncu oturana dek böyle süregeliyormuş. 25 -30 kişi üç

Hücrelerin küflü limon sarısı duvarları duvar yazılarıyla dolu... Rusça, Fransızca, Almanca, Lehçe, Flamanca, Bulgarca, hepsi de titrek yazılar...

metrekare yere sığıyormuş böylece. Uyumak ise, ancak bu şekilde otururken kafayı öndekinin omuzuna dayamakla mümkün oluyormuş. - Hücrelerin kapıları -kapılar ve

üstündeki kilitler aynen korunmuş-burada yaşananları açığa çıkarmak istercesine ardına kadar açık. 7. hücrenin arkasında kapkaranlık bir metrekaresel bir hücre var... "Özel hücre"... "Özel" sözcüğünün gizlediklerini anlamak hiç de zor değil burada... Kimi diğer hücrelerin küflü limon sarısı duvarları duvar yazılarıyla dolu... Rusça, Fransızca, Almanca, Lehçe, Flamanca, Bulgarca, hepsi de titrek yazılar... Kalpler çizilmiş, içinde harfler... Şiirler, mektuplar, tarihler... Hepsini anlamasam da, ürperiyorum... Anlayabildiklerim boğazımda düğüm...

"Burada kendi Rus halkı tarafından ihbar edilen Wallja Baran hapis yattı.

Kendi sesinden başka hiç bir sese tahammülü olmayan rejimlerin sesleri susturma şekli... YOK ETMEK...

Kocam ve ben bu hücreye tıkdık. (...) Öniümüzde idam sehpa-ları duruyor. Sevdiğim eşimden ve tüm dünyadan ayrılmak acı veriyor. Evet kızlar, bizim gençliğimiz neden mahvoldu? Ben şimdi 18 yaşındayım, hamileyim ve ilk çocuğumu görmek istiyorum. Ama başaramayacağım, ölmem gerekiyor. Walja + Ljonja = Ebedi arkadaşlar"

"Herşey geçicidir. Aynı zamanda ömür boyu."

"Kurin Tolja Nikol. Doğum: 1925 – 1945: Asıldı"

"Sana selam olsun sevgili karım. Kocan sana uzaklardan yazıyor, Gestapo'dan. Pencereden bakınca acı çekiyor. Sevgili kızıcığın ve hürriyet ondan çok uzakta.

Karisına mektuplar yazarak boşuna duvarları kirletiyor. Duvarda ona karısının resmi görünüyor, küçük kızı kollarında. Büyüyecek, kocaman olacak ve annenin yaşlılığında ona destek çıkacak. Unutma, hatırla. Babanın fotoğrafına bak."

"Hayatta kaldım. 30.6.45"

Nasyonal Sosyalizm'de Köln Sergisi

"Bay Schmitz ve Bay Hans Krug, ben, sizin diin, 28.9.44 günü, bana davran-dığımız şekilde bir hayvana davranmaya bile utanırdım. Acınacak durumda olduğum için bana verilen 3 domatesi neden benim yememe karşı koyuyorsunuz, anlayamıyorum. Neden onları yandaki 3 örtüsü ve 1 kovası olan Rus kadın yesin? Else Köllmann 29.9.44"

Hücrenin bir tanesinin köşesinde bir kova duruyor, pas içinde... Hücredekilerin tuvaleti... Sabah ve akşam, günde iki kez tuvalete çıkma izni var, gerisi kovaya... İster istemez Nazi metodları geliyor aklıma... İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazilerce işlenen akla sığmaz insanlık suçlarını mümkün kılan Nazi Metodları...

Rastgele terör uygulamak, aç ve

susuz bırakmak, bir kişinin davranışından herkesi sorumlu tutmak, güzelleştirme sanatıyla özel bir dil yaratarak her türlü paniği engellemek ve insanı insanlığın soyutla-mak...

EL-DE Evi'nin bodrum katının duvarlarında birçok "insan" hikâyesi asılı... Buradaki hücrelere atılmış, işkence edilmiş, asılmış, kurşuna dizilmiş, buradan bir toplama kampına yollanmış, orada öldürülmüş "insanlar"ın hikâyeleri...

Natalia Tulasiewicz... Nam-ı diğer "Nata"... 9 Nisan 1906 doğumlu... 1943 yılında Alman askerlerini durdurmaya çalışınca esir işçi olarak Almanya'ya sürülmüş... 1944'te Gestapo tarafından tutuklanmış ve EL-DE Evi'ne getirilmiş... Haftalarca hunharca dövülerek ifadesi alın-

miş... EL-DE Evi'nden Ravensbrück Toplama Kampı'na yollanmış ve orada 31 Mart 1945'te öldürülmüş... Natalia yıllar sonra 1999'da Papa tarafından "kutsal" sıfatına layık görülmüş...

Kaethe Brinker... Alman... Nazizme karşı... Tutuklanıp EL-DE Evi'ne getirilmiş... Arkadaşlarının adlarını vermesi için baş aşağı bir iskemleye bağlanmışlar, eteğini çıkartmışlar ve bir odun sopası ile, öğle ve akşam yemeği molası dışında, günlerce, dövmüşler, yüzünü tekmelemişler, çok bağırmışlar, ağzına bir bez bağlanmışlar, acıdan bayılınca yüzüne su atıp ayıltmışlar... Kaethe dayanmış, ölmemiş... Savaştan çok yıl sonra EL-DE Evi anılarını anlatmış...

Marinette... Fransız... 1944 yılında Alman erkek arkadaşının peşinden Almanya'ya gelmiş... Hamileymiş... Nasyonal Sosyalist ideolojisine karşı olan bir ailenin yanında hizmetçi olarak çalışmaya başlamış... Gestapo, aileyle birlikte Marinette'i de tutuklamış, EL-DE Evi'ne hapsedilmiş. Marinette 12 Ocak 1945 günü doğum için Köln'ün Severin bölgesinde bir hastaneye götürülmüş ve doğumdan sekiz gün sonra hapishaneye geri getirilmiş... Bebek ise rahibelere teslim edilmiş... Marinette'in üç numaralı hücrenin duvarlarında birçok duvar yazısı var... "Küçük kızım Christine'e. 17 günlük ve

benim tek yaşam amacım. Çok sevdiğim Christine'in hapsede yatmış bir annesi olacak..." "Christine üç aylık... Artık kızım olmadan yaşayamıyorum. Öyle sanıyorum ki burada aklımı kayıracağım. Söz konusu sadece ben olsaydım seve seve aklıktan ölürdüm, ama benim bir kızım, canım Christine'im var, onun için hayatta kalmalıyım, çünkü onu baba ve annesinin aileleriyle tanıştırmaya Fransa'ya getirmeliyim." Kızına Köln'de doğduğunu ancak kızı 17 yaşına geldiğinde söyleyebilmiş Marinette... 1987 yılında Fransız gazetelerinde bir film için yapılan araştırma çerçevesinde Marinette'in duvar yazıları yayınlanınca Marinette'in o günlerde 42 yaşındaki kızı Christine olayı sorgulamış... Marinette o güne kadar kızına Gestapo

Öğrenciler, gaz odalarının, krematoryumların resimlerini çekiyorlar ve geçmişleriyle yüzleşiyorlar...

Hapishanesinden hiç bahsetmemiş, öylesine acı veriyormuş anılar...

Çocukluğumdan bu yana bu tür binlerce insan hikâyesi okumuşumdur, ama bunlar farklı, çünkü anlatanlar burada, görünmez hayaletler olarak yanımda... Benim bastığım yere basmışlar, benim baktığım duvara bakmışlar...

Hapishanenin köşe odası, on yıl boyunca hapishane gardiyanlarının ayak uzattıkları yer, bugün ise burası, duvara devamlı değişen ışıkla yansıtılmış yazılar, hoparlörden çıkan dingin bir sesin anlattığı

İngilizce ve Almanca hikâyelerle EL-DE Evi'ne hapsedilenlerin anıldığı yer... Yerde kurumuş güller var... EL-DE Evi kurbanlarından hayatta kalmayı başaranlar buraya gelip yaşamını kaybeden hücre arkadaşları için çiçek bırakıyorlarmış...

Küçük bir bank var duvara dayalı, kenarına ilişip, başım eğik, hikâyelerden birini dinliyorum... Bir aşk hikâyesi...

Askold Kurow... 1926 Moskova doğumlu... 1942 yılında, 16 yaşında 1000 kadar Rus genç ile birlikte Köln'e inşaat işçisi olarak sürülmüş... Önceleri Köln şehrinin fuar alanında kurulan kampta barındırılmış... Nazi karşıtı insanlarla buluşmuş, yemek ve silah çalmış, kaçmaya çalışmış... Duisburg'da yakalanınca, orada

Nasyonal Sosyalizm'de Köln Sergisi

bir işçi eğitim kampına (Arbeitserziehungslager) kapatılmış... Oradan da kaçarak tekrar Köln'e gelmiş, bombalanmış evlerde barınmış bir süre... Temel ihtiyaçlarını gideremeyince fuar alanındaki kampa geri dönmeyi başarmış... 22 yaşındaki Özbekistanlı Vera Sergejewa'yı işte orada tanımış, aşık olmuş... Deli gibi sevmişler birbirlerini... Bir ihbar üzerine Askold 24 Aralık 1944'te Gestapo tarafından tutuklanmış ve EL-DE Evi'ne getirilmiş... Askold Vera'ya verdiği sözü yerine getirmiş, oradan da kömür deposunun penceresinden kaçmayı ve sonra Vera ile buluşmayı becermiş... Savaş bitince Sovyetler Birliği'ne gitmiş Vera ile... Bu kez orada Almanlarla iş birliği yaptığı suçlamasıyla Urallar'da dört ay işçi olarak çalıştırılmış... Nihayet 1946 yılının Nisan ayında Naginsk'e dönmüş ve Vera ile evlenmiş... Askold Kurow 2000 yılında Naginsk'te ölmüş...

Hücre koridorunun sonunda bir kapı var, avluya açılıyor... Kapı kapalı, ama Gestapo'nun orada yedili idam sehpa-larında savaşın sonuna doğru günde yüzden fazla insanı idam ettiği bilgisi kapıda asılı...

Kendi sesinden başka hiç bir sese tahammülü olmayan rejimlerin sesleri susturma şekli... Yok etmek...

Başım öne eğik, geldiğim merdivenlerden yukarı çıkıyorum... Karşımda EL-DE Evi çalışanlarından biri, yetmişlerinin üstünde bir kadın, sudoku çözüyor hiç etrafına bakmadan... Bir hesap yapıyorum alelacele... Kadın 1940'larda ya bebek ya da küçük bir çocuk... Onun Gestapo ile bir ilişkisi olmamıştır belki ama ya anne ve babasının, ailesinin? Rahatsız ediyor beni bu düşünce ve birinci kata çıkıyorum...

"Nasyonal Sosyalizm'de Köln" sergisi... Burası bir eğitim yeri... Panolarda asılı olan belge ve resimlerle Köln ve Almanya'nın Nordrhein - Westfalen bölgesinin Nasyonal Sosyalizm tarihi

**EL-DE
Evi'nin
bodrum
katının
duvarlarında
birçok
"insan"
hikayesi
asılı...**

anlatılıyor...

Öğrenciler, lise çocukları var burada, ellerinde defter, kalem, not tutuyorlar... Faşizmin korkunç yüzünü, korku imparatorluklarının boyutlarını, insanın insana yapabileceği kötülüklerin sınırsızlığını yazıyorlar defterlerine. Nazizm'e karşı gelen herkesin, gereğinde Almanların da yok edilmeye çalışıldığını görüyorlar...

Holokost için düzenlenmiş ayrı bir bölümde ise ön yargının, farklı kabul etmemenin, ayrımcılığın ve nihayet ırkçılığın ne kadar korkunç sonuçları olabileceğini öğreniyorlar... Devletin desteklediği ve dini kurumların karşı çıkmadığı bir terörün vardığı boyutları işliyorlar defterlerine... Gaz odalarının, krematoryumların resimlerini çekiyorlar... Ve geçmişleriyle yüzleşiyorlar... Bu vahşeti planlayan ve uygulayanların, her gün rastladıkları, selamlaş-tıkları, hatta konuştukları insanlardan hiç bir farkı olmadığını bilincine varıyorlar...

Eğitim ile yüzleşme bir arada burada... Uzun saatler geçiriyorum EL-DE Evi'nde... İnanılmaz bir kütüphanesi

var...

Vakit daraldı, içim buruk, ayrılıyorum EL-DE Evi'nden... Elimde kitapların, yüreğimde gördüklerimin ağırlığı... Şehir gri, soğuk, ürkünç... Hava ağır... Metro'yla otele dönerken düşünüyorum... Evet, bu tür bir eğitim çok önemli, şart... Ama eksik... Vicdanların, yüreklerin eğitilmediği bir dünyada beyine yüklenen datalar neye yarar ki... II. Dünya Savaşında toplama ve ölüm kamplarında yaşanan vahşet, çok iyi eğitilmiş hukukçuların, mimarların, mühendislerin, kimyagerlerin, işletmecilerin, sosyologların, psikologların, tıp doktorlarının işbirliği olmasaydı mümkün olabilirdi miydi?

Ey insanoğlu... Bilgiyi ve inancı siyasi bir araç olarak kullandığın; insan olma erdemlerini vicdanına, yüreğine öğretmediğin sürece, bindiğin dalı büyük bir hızla kestiğinin ne zaman farkına varacaksın?

Köln ve EL-DE Evi geride kaldı... Ne yaşamımın bazı özel günlerinde, ne de başka herhangi bir gün çıkmış hiç bir gazeteyi okuyasım yok... ■

İNSANOĞLU, BİLGİYİ VE İNANCI SİYASİ BİR ARAÇ OLARAK KULLANDIĞI; İNSAN OLMA ERDEMLERİNİ VİCDANINA, YÜREĞİNE ÖĞRETMEDİĞİ SÜRECE, BINDIĞI DALI BÜYÜK BİR HIZLA KESTİĞİNİN NE ZAMAN FARKINA VARACAK?

Asya'da Düğün Avrupa'da Balayı

Roma

İstanbul

Joy
YOUR DREAM WEDDING
SM

*“Aşk Şehri Roma”da
2 romantik gece bizden size hediye*

“Sertifikalı Düğün Planlama Ekibi”miz, hayalinizdeki “DÜĞÜN”ü organize ediyor.
İster havuzbaşında, ister balo salonunda!

Detaylı bilgi ve rezervasyon:
0216 570 00 28

Marriott®
ISTANBUL ASIA

Kayıdağı Caddesi No:1/1 Ataşehir, 34750 İstanbul / Türkiye
Tel: 0216 570 00 00 Fax: 0216 469 99 99
www.marriottistanbulasia.com

*Duvarlara
hayat veren
ressam*

**DIEGO
RIVERA**

Rivera'nın 'Alameda'da bir pazar öğleden sonra rüyası' eseri

"O, benim gözümde bir devdi"

Yirminci yüzyılın en önemli sürrealist ressamlarından Frida Kahlo böyle tanımlıyor iki kere evlendiği, duvarlara hayat veren ünlü ressam Diego Rivera'yı. Kendisini sakat bırakan, yıllar boyunca yatağa ve sıkı korselere mahkûm eden ciddi bir trafik kazası geçiren Kahlo, "Hayatımın bu kazadan sonra en büyük felaketi Diego ile

tanışmak" da diyor sevgilisini anlatırken. Fırtınalı bir aşkı onlarınkı. Tüm hırslarına, farklı önceliklerine, sayısız aldatmalarına, şiddetli kavgalarına rağmen hiçbir zaman birbirlerinden kopamadılar.

İşte bu yüzden Diego Rivera'dan bahsetmeden Frida Kahlo'yu anlamak mümkün değil.

"13 Temmuz 1954, yaşamımın en trajik tarihi. Büyük aşkı Frida'yı sonsuza kadar kaybettiğim gün, o gün. Hayatımın en harika döneminin Frida'ya aşık olduğum dönem olduğunu, artık çok geç de olsa anladım. Bir kadını ne kadar çok

seversem, ona o kadar çok acı çektiriyordum. Ve Frida bu iğrenç huyumun en bariz kurbanıydı."

Frida Kahlo'yu anlatmadan Diego Rivera'yı tanımlamak eksik kalır.

"Gecelerim sürekli seni arıyor...

Bedenim birkaç sokağın, ya da adi bir coğrafyanın bizi ayırdığını anlamıyor.

Bedenim gecenin ortasında senin gölgeni görememekten dolayı acıdan çıldırıyor.

Bedenim uykunda sana sarılmak istiyor.

Bedenim gece uyumak ve karanlıkta senin öpüşünle uyanmak istiyor.

Gecelerim bundan daha zalim bir diş tanımıyor."

Frida Kahlo'nun şöhreti ve dünya çapında ikonik bir simge haline gelmesiyle, karısının ününün gölgesinde kalmış gibi gözükabilir Diego Rivera. Ancak o, yirminci yüzyılın en önemli ressamlarından biri olmasının yanı sıra, fresk sanatını ABD ve Latin Amerika'da tekrar canlandırarak modern sanat ile mimaride kullanılmasına ön ayak oldu. Meksika'da bir sanat devrimi gerçekleştiren, eserleriyle uluslararası camiayı derinden sarsan Rivera, çalışan sınıfın sorunlarını irdeleyen eserleri ile ABD Başkanı Franklin D. Roosevelt'in Büyük Buhran döneminde iş sağlayan WPA (Work Progress Administration) projesine de ilham kaynağı oluşturdu.

"Şeytanın Et ve Kemige Bürünmüş Hali"

Tam adı Diego María de la Concepción Juan Nepomuceno Estanislao de la Rivera y Barrientos Acosta y Rodríguez olan Diego Rivera, 8 Aralık 1886'da Meksika'da doğdu. İspanyol asıllı li-

Diego Rivera'nın efsane olduğu konulardan biri de kadınlarla olan ilişkileriydi. Pek de yakışıklı sayılmayacak Rivera, hayatı boyunca dönemin en güzel kadınlarıyla, hatta çoğu zaman birkaçı ile aynı anda birlikte oldu.

beral bir baba ile Yahudilikten Katolikliğe geçmiş bir annenin genç yaşta Ateist ve Komünist olduğunu açıklayan oğlu Diego. İkiz kardeşini iki yaşını göremeden kaybeden Diego, haylazlığı ve hayal gücü ile her zaman dikkatleri üzerine çekmeyi başardı. Ailesinin "şeytanın et ve kemige bürünmüş hali" olarak tanımladığı küçük Diego, kendisini yüceltecek efsaneler yaratmaya daha o yaşlarda başladı. Annesinin ikizleri doğururken öldüğünü ancak ertesi gün tekrar gözlerini açtığını anlatan Rivera, Meksika Devrimi'nde savaştığını da ileri sürdü. Doğru olup olmadığı hâlâ sanat çevrelerinde tartışılan bu bilgi, adının yaşarken efsaneleşmesinin önünü açtı. Diego Rivera'nın efsane olduğu diğer bir konu ise kadınlarla olan ilişkilerindeydi. Pek de yakışıklı sayılmayacak Rivera, hayatı boyunca

ca dönemin en güzel kadınlarıyla, hatta çoğu zaman birkaçı ile aynı anda birlikte oldu. Sevgililerinden biri olan Rus Marievna Stebelska'nın Rivera'yı çıplak resmetmesiyle hakkındaki efsane de katlanarak çoğaldı. Erkekliği hakkında anlatılan detaylar, otobiyografisine yardımcı olan yazar Ramon Gomez de la Serna'yı bile şaşkınlığa uğrattı.

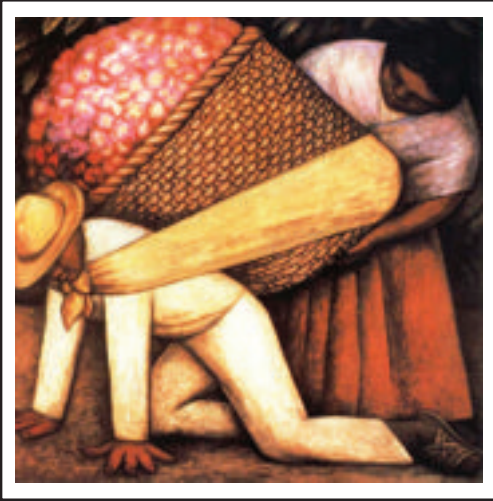
Babasının askeri eğitim almasını arzuladığı Diego'nun sanat kabiliyeti küçük yaşta keşfedildi. Gündüzleri yaşlılarıyla ilkokula giden on yaşındaki Diego, akşamları önemli güzel sanatlar akademilerinden San Carlos'a devam etti. Bir öğrenci eylemine katıldığı için San Carlos'tan atılan 16 yaşındaki Rivera, daha sonra affedilse de, kazandığı bir burs ile sanat eğitimine devam etmek üzere İspanya'ya gitti.

Picasso ile Montparnasse

Avrupa kültürünü daha yakından tanımak için çıktığı Fransa, Belçika, Hollanda ve İngiltere yolculuklarında Realizm ve Sembolizm gibi birçok sanat akımının etkisinde kaldı. Avrupa'da kaldığı 14 yılın 9'u boyunca Paris'te yaşadı. Pablo Picasso ve Amedeo Modigliani gibi önemli sanatçılarla dost olan Rivera, eserleriyle Picasso'nun hayranlığını ve desteğini de kazandı.

Post-Empresyonizm akımına, Henry Rousseau ve Renoir'ın eserleriyle hayran kalan Rivera, Cézanne'in resim kompozisyonu, Matisse'in renk kullanımı, Gauguin'in folklorik sanat konusundaki ustalıklarından etkilendi.

Meksika'da açtığı sergi Devlet Başkanı Porfirio Diaz'ın eşinin desteğiyle büyük ilgi görürken, kendi stilini tam bulamadığı bu dönemde Paris'te açtığı sergiler aynı derecede başarı kazanamadı.

1920'de Rönesans dönemi fresklerini incelemek üzere İtalya'ya gitti. Bu döneme ait eserler, yeni ve çağ açacak fresk devrimi için Rivera'ya gereken alt yapıyı ve ilhamı da beraberlerinde getirdi.

Ülkesindeki Halk Devrimi ve Rusya'daki Bolşevik Devrimi'nden etkilenmiş olan Rivera, 'toplum için sanat' yapabileceği ve fikirlerini savunabileceği aracı bulmuştu sonunda

Birçok farklı eserinde kadın ve kala çiçeğini kullanan Diego Rivera için bu en sevdiği tema ve bir bakıma sembolü oldu. Çiçek taşıyan emekçi kadın 'iyi yükü' temsil ediyordu.

Büyük Umutlar, Büyük Hedefler

Büyük umutlar ve projelerle 1921 yılında Meksika'ya dönen Diego Rivera'ya reformist Devlet Başkanı Alvero Obregon da eğitimin toplumsal sanattan geçtiğine inandığını belirterek destek verdi. Preparatoria okulunun duvarlarında çalışırken birçok kez sağcı öğrencilerin saldırısına uğrayan Rivera, belinde tabancayla çalışmaya başladı. Bu proje sırasında okulda öğrenci olan ve ileride ikinci karısı olacak Frida Kahlo ile tanıştı.

Bu dönemde Rivera'nın, toplumsal umutlarını, milliyetçi duygularını, tarihsel ve folklorik öğelerle pekiştirdiği resimleri devlet dairelerinin duvar ve tavanlarını süslemeye başladı. Chapingo Üniversitesi'nin duvarına yaptığı 'Yeryüzü Şarkısı' adlı eserinde ilk kez kala çiçeği taşıyan kadın figürünü resmetti. Sonraki dönemlerde birçok farklı eserinde kadın ve kala çiçeğini kullanan Diego Rivera için bu en sevdiği tema ve bir bakıma sembolü oldu. Çiçek taşıyan emekçi kadın 'iyi yükü' temsil ediyordu.

Ülkesindeki çalışmalarıyla fresk sanatında bir çığır açan Rivera, 1922 yılında Meksika Komünist Partisi'nin kurucu üyesi olurken, partinin çıkardığı gazetede editörlük görevini üstlendi. 1927 yılında parti yetkilileri ile birlikte devrimin onuncu yıl kutlamaları için Sovyetler Birliği'ne davet edildi. Burada Moskova'daki Kızıl Ordu Kulübü'nün duvarına bir fresk yapması için teklif aldı. Ancak, Stalin ile tanıştığında hayal kırıklığına uğrayan Rivera, kabul ettiği resmi bir türlü tamamlamadı. Devletle olan sıkı bağları nedeniyle eleştirilen Rivera 1929 yılında partiden kovulunca, Moskova'daki işinden de oldu. İlk karısından boşanan Rivera, birkaç ay içinde genç hayranı Frida Kahlo ile evlendi.

Preparatoria okulunun duvarlarında çalışırken birçok kez sağcı öğrencilerin saldırısına uğrayan Rivera, belinde tabancayla çalışmaya başladı.

Fırtınalı evlilik

Frida ile Diego'nun hiçbir zaman çocukları olmaz. Frida, üç defa hamile kalır ancak her seferinde düşükle sonuçlanır. Kahlo'nun en şok edici eserleri de ölü fetüsü bir kavanozda resmettiği eserleri olur.

Rivera ve Kahlo evliliklerini hep uçlarda yaşadılar. Birçok defa birbirlerini aldatan çift yaşananlara rağmen birbirlerinden kopamaz. Rivera'nın Frida'nın kardeşi Cristina ile birlikte olduğu ve bu ilişkiden bir çocuk doğduğu rivayet edilirken, Kahlo'nun Bolşevik şyasetçi Lev Troçki ile ilişkisi ortaya çıkar. Büyükkada sürgününden sonra 1937 yılında Meksika'ya gelen Troçki ve eşi, Rivera ile Kahlo'nun evinde bir süre misafir kalır. Rivera ile Kahlo'nun kısa bir süreliğine boşanmaları da bu döneme rast gelir. 1940 yılında öldürülmesinden kısa bir süre önce Troçki ile sert bir şekilde tartışan Rivera, cinayet soruşturması sırasında kendini savunmak zorunda kalır.

Bir diğer ilginç nokta, Yahudi ve Katolik kökenine rağmen yaşamı boyunca hep Ateist olduğunu vurgulayan Rivera'ya karşın Kahlo'nun hep yarı-Yahudi olduğunu söylemesidir. Babasının Yahudi asıllı bir Macar olduğunu açıklayan Kahlo'nun aksine 16. yüzyıla kadar aile ağacını inceleyen araştırmacılar babasının Yahudi değil, Alman kökenli olduğunu kanıtladılar. Sanat tarihçileri Kahlo'nun bu seçimiyle Nazi vahşetinden kendini soyutlama yoluna gittiğini düşünüyorlar.

Rivera'nın Meksika tarihini anlattığı duvar resmi

Amerikan Rüyası

Ünü ülke sınırlarını aşan Rivera'ya, 1930'da kapitalist dünyanın başkenti, Büyük Buhran altında ezilen ABD'den de teklifler gelmeye başlar. San Francisco'da ilk işini alan Rivera, daha sonra Henry Ford için Detroit Sanat Enstitüsü projesini gerçekleştirir. Makinelerin işleyişine ve endüstriyel devrime hayranlığı ile bilinen Rivera için Ford otomobil fabrikasının işleyişini izlemek sıra dışı bir deneyimdi. İşçilerin zorlu çalışmaları ile kapitalizmin zayıf politik tabanı olduğunu simgeleyen eser, Henry Ford tarafından pek tasvip edilmese de, oğlu Edsel Ford tarafından desteklendi. Bu resim, günümüzde Rivera'nın ABD'deki en önemli eseri sayılıyor.

New York'a davet edilen Rivera, New York Modern Sanatlar Müzesi MOMA'da, Matisse'den sonra adına kişisel sergi açılan ikinci isim oldu. Rivera ayrıca Rockefeller'ların New York Beşinci Cadde'deki merkezlerinin lobisi için 'Dörtüyl Ağzındaki Adam' adlı bir duvar resmi için anlaşır. Yirminci yüzyılın politik, sosyal, endüstriyel ve bilim olanaklarının gelişeceği bir dünyayı anlatacak resme, başarılarından aldığı cesaretle, patronlarını provoke edecek bir değişiklik yapar. Vladimir Lenin'in portresini ekleyen Rivera, bu figürü çıkarmama kararında direnince, Rockefeller ailesi kendisine ödemeyi yapar ancak söz konusu resmi parçalayarak yok

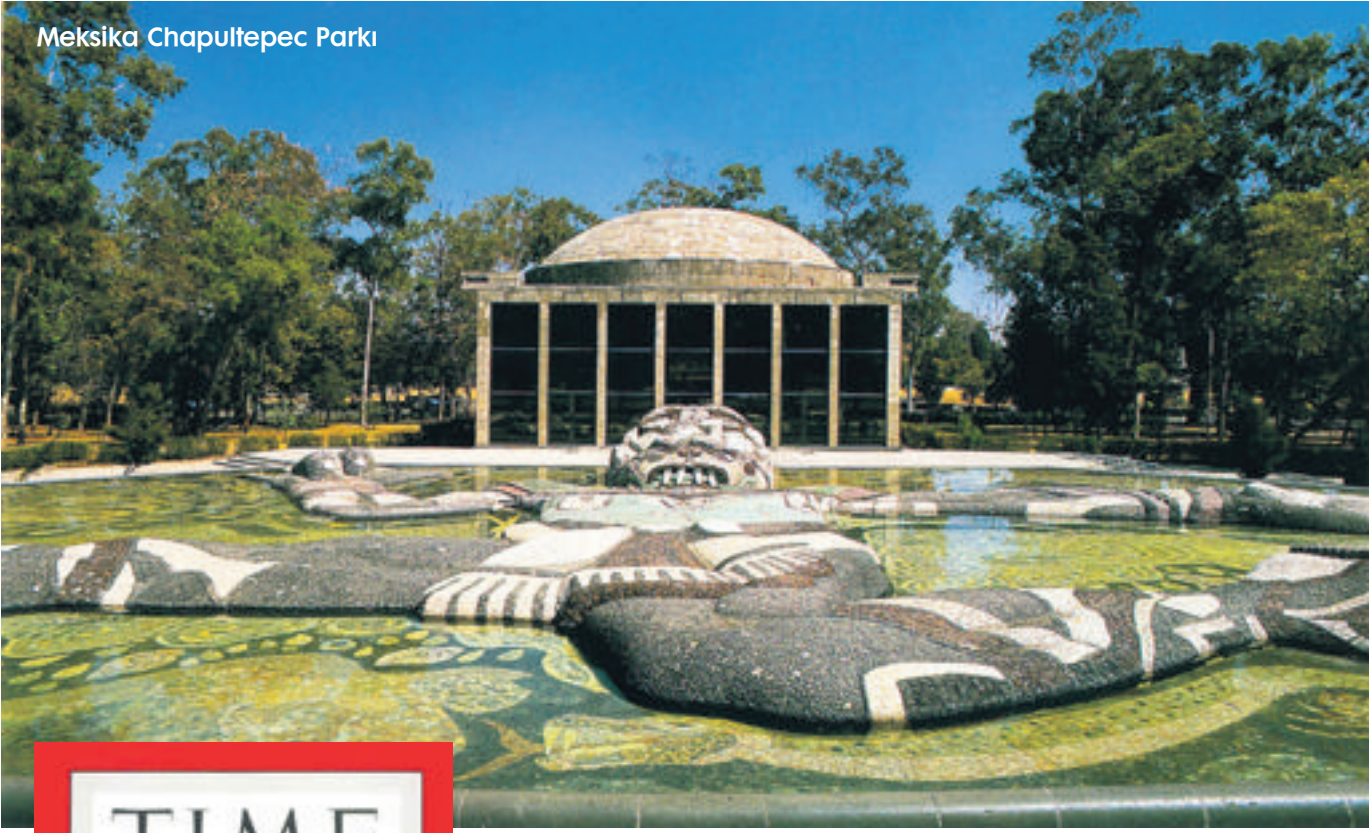
Makinelerin işleyişine ve endüstriyel devrime hayranlığı ile bilinen Rivera için Ford otomobil fabrikasının işleyişini izlemek sıra dışı bir deneyimdi.

Yirminci yüzyılın politik, sosyal, endüstriyel ve bilim olanaklarının gelişeceği bir dünyayı anlatacak resme, Vladimir Lenin'in portresini ekledi

eder. Rockefeller'dan aldığı ücret ile Rivera, bu resmin küçük bir versiyonunu aynı yıl Independent Labor Institute binasına yapar.

Bu büyük skandaldan sonra ABD'de fazla iş bulamayan Rivera ülkesine geri döner. Meksika'da bir kahraman olan Rivera'nın Amerika yılları halen Meksika'da yayınlanan yazı ve tanıtımlarda pek anılmıyormuş.

Rivera'nın Amerika macerası pek uzun süreli olmasa da etkisi büyük oldu. Amerikalı sanatçılar Rivera sonrasında toplum sorunlarını işleyen eserler vermeye başladılar.

2010 yılından itibaren Meksika Merkez Bankası 500 Peso'luk banknotlarının bir yüzünde Diego Rivera'nın diğer yüzünde Frida Kahlo'nun resmini kullanıyor.

Son yılları

Ülkesine dönen Rivera, burada da yaptığı eserler nedeniyle problemler yaşadı. Güzel Sanatlar Binası için hazırladığı resme Stalin ve Mao Tse-tung'un portrelerini eklemesi nedeniyle fresk binadan kaldırıldı. Hotel Reforma için yaptığı resim ise izni olmadan yok edildi. Katolik Meksika'da Hotel del Prado için yaptığı resme "Tanrı Yoktur" yazan Rivera'nın eseri uzun süre halka açılmadı. 'Alameda'da Bir Pazar Öğleden Sonra Rüyası' adlı bu eser, sanatçının otobiyografisini içeren, hayatındaki tüm önemli kişi ve olayları anlattığı en

başarılı resimlerinden biri. Ölümünden kısa süre önce Kilise ile arasını düzeltmek isteyen Rivera, resimden bu sözleri silerek iç huzura kavuşmak istedi.

Rivera birçok farklı şekilde Komünist Parti'ye yeniden kabul edilmenin yollarını da aradı ancak Troçki ile olan dostluğu ve uygunsuz Stalin portreleri nedeniyle her seferinde reddedildi. 1953 yılında Komünist Parti'ye tekrar girebildi.

1954 yılında Kahlo'nun ölümüyle oldukça sarsılan sanatçı, buna rağmen birkaç ay içinde menajeri ile üçüncü evliliğini yaptı. Diego Rivera 1957 Kasım'ında Meksika şehrinde kalp yetmezliğinden hayatını kaybetti.

XX. yüzyılın en önemli sanatçılarından biri

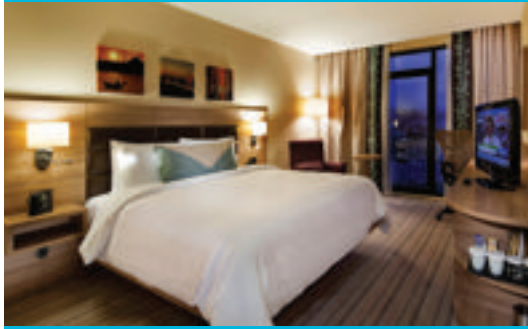
Diego Rivera resimlerinde kullandığı çarpıcı renkler, cesur ve yalın anlatımı, folklorik öğeler ile Aztek ve Maya kültürüyle başarıyla birleştirdi. Meksikalıların günlük hayatını resmeden Rivera, resimlerinde çalışan sınıfın ve Meksika yerlilerinin yaşamlarını anlatırken yarattığı anıtsal değerle fresklerle ölümsüzleşti.

Rivera sanat yaşamı boyunca aykırı ve çelişkili olmakla suçlandı. Komünist bir sanatçının ABD'nin en önemli şirketlerinin iş tekliflerini kabul etmesi bir yana, sanatın özel galeriler yerine halkın ulaşabileceği yerlerde olmasını savunurken MOMA'da sergi açması ve

sosyete mensup kişilerin portrelerini yapması da yadırgandı.

Birçok sergi ve müzenin yanı sıra dünyanın farklı yerlerinde ama özellikle Meksika'da Rivera'nın eserleri görülebilir. 2010 yılından itibaren Meksika Merkez Bankası 500 Peso'luk banknotlarının bir yüzünde Diego Rivera'nın diğer yüzünde Frida Kahlo'nun resmini kullanıyor. 2011 yılında MOMA, Rockefeller skandalından 80 yıl sonra Diego Rivera ile ilgili bir sergi daha açtı. 8 Aralık 2011'de Google firması bir doodle hazırlayarak sanatçının doğumunun 125. yılını kutladı. ■

Hilton Garden Inn İstanbul Golden Horn'u keşfedin!

Hilton Garden Inn, Türkiye'de açtığı ve gelecekte açacağı birçok oteliyle, seyahatlerinizin tüm dünyada olduğu gibi başarılı ve keyifli geçmesi için hizmetinizde.

- ÜCRETSİZ İNTERNET ERIŞİMİ
- ÜCRETSİZ 7/24 BUSINESS CENTER
- ÜCRETSİZ FITNESS CENTER
- RESTAURANT & BAR
- İSTEĞİNİZE GÖRE KAHVALTI
- GARDEN SLEEP SYSTEM™ AYARLANAN YATAK

OTELLER:

Konya • Kütahya • Şanlıurfa • İstanbul Golden Horn • Mardin

hilton.com.tr

Şimdi Türkçe on-line rezervasyon kolaylığı ile

Sütlüce Mah. İmrahor Cad. Dutluk Sok.
Tel: 0 212 314 50 00 Faks: 0 212 314 50 50

©2011 Hilton Worldwide

 **Hilton
Garden Inn™**

BİZİMLE BAŞARIRSINIZ.™

Olimpos'tan Bodrum'a doğru...

Tüm halk ve din söylenceleri arasında beni çocukluğumdan bu yana en çok etkilemiş olanı, Yunan Mitolojisi'dir. Tek tanrı/yaradana tapınmaktan öte, Olimpos'daki kalabalık "ölümsüzler" topluluğu ile dünyadaki ahali arasındaki aşk, nefret, kıskançlık dolu öyküleri, bana hep eğlenceli ve öğretici bir çok boyutluluk sunmuştur... Aydınlanma ve Rönesans akımları bir yana, evrensel sanat ve bilimin en önemli kaynakları üç bin yıl önceki Antik Yunan ortamında değilse, nerededir ki..? Berrak pınardaki yansımaya aşık olup ona doğru sarkan yakışıklı *Narkissos*'un sulara gömülüp boğulmasının ardından orada bitiveren nergisler; Olimpos'lulara başkaldıran kardeşleriyle birlikte yenilmesi sonucu, tanrılar babası Zeus'un cezasıyla ömür boyu gök kubbesini sırtında taşıyan *Atlas*; doğduğunda okunan kehanet üzerine uzaklaştırıldığı ana ocağına yıllar sonra geri dönüp hiç tanımadığı babasını öldürerek annesiyle evlenen *Oidipus*; Odysseus'un Troia seferine çıkmadan önce evi ve ailesini emanet ettiği ve oğlu Telemakhos'a kılavuzluk eden yaşlı *Mentor* – tüm bu isimler, günümüze dek botanik, coğrafya, psikanaliz ve eğitim alanında karşımıza çıkmıyor mu..? Bu ortama karşı yakınlığımı ailem ile altıncı sınıftaki tarih öğretmenime borçluyum kuşkusuz – ve içinde bulunduğumuz Akdeniz çevresine... O yıl annem-babamla yapmış olduğumuz Atina yolculuğunda, rastlantı sonucu bizimle aynı gemide bulunan hocamın önerisiyle gittiğimiz Sounion burnundaydı, oğlunu öldürüldü sanarak kendini mavi derinliklere atan Atina Kralı *Aegeus*'un ölümü üzerine bu denizin "Ege" adını aldığını öğrenmem..! Aynı gezide gittiğimiz Delphi ve Marathon gibi örenler de "hazır olan" belleğimde öyle bir yer edinmiş ki, aradan elli yıl geçmiş olmasına karşın o gün yaşadığım keyfi halen duyumsuyorum.

"İçinde bulunduğumuz çevre" derken, Batı Anadolu kıyılarımızın Yunanistan ile aynı, belki de daha büyük bir önem taşıdığı yadsınamaz elbet... Güneybatıya yöneldiğinizde, Çanakkale Boğazı'ndan başlayarak sizi Aspendos'a dek adım adım Helenistik ve Roma çağlarına götüren "zaman makineleri"ne biniyorsunuz art arda! "nitelik..." yazılarımda yıllardır bu yerlere değinmişimdir – Troia'ya tahta atı bıraktıktan sonra Akha'luların gemilerini arkasına gizledikleri, Halûk Şahin'in tanımıyla "Anadolu'da bir Türk köyüyle Ege'de bir Yunan adasının eşleştirmesi" olan Tenedos/Bozcaada'ya; Platon Akademisi'nin bulunduğu Assos/Behramkale'ye; yanan Troia'dan kurtulabilmiş soylu Aeneas'ı İtalya kıyılarına taşıyacak gemileri için ağaç kestiği Antandros/Altınoluk ormanlarına; bugün sadece temsili bir sütunu görülebilen antik dünyanın "yedi harikası"ndan biri olan Efes'deki Artemis Tapınağı'nın bulunduğu yere; keza Halikarnassos/"Petronium"/Bodrum'da da artık bulunmayan, ülkemizdeki ikinci "harika"sı Karya Kralı Mausolos'un "mozole"sine...

Ne mutlu bize ki bunlar gibi ve daha nice öreni gidip görebiliyoruz, "her şey dahil" tatil köylerine veya "butik" otellere veya kimilerimizin kendi malikanelerine uzanmadan..! Şaka bir yana, gezme/görme/öğrenmenin sınırı ve de yaşı yoktur, antik dünyaya ilgi duyan meraklılar için... Bakın, geçen ayın Borusan Filarmoni konserinde çağdaş İngiliz besteci Ralph Vaughan Williams'ın "The Wasps: Aristophanic Suite" uvertürünü ilk kez dinlediğimde, program notlarından şunları öğrendim: Uvertürün hemen başında duyulan arıların sesi, antik komedi tiyatrosunun en önemli ismi olan Aristofanes'in kentlin insafsız yargıçlarının sivri kalem uçlarına bir gönderme olarak kaleme aldığı "Eşekarıları (Yargıçlar)" güldürüsünden esinlenmiş... Düşünebilir misiniz – İ.Ö. 411 yılında Atina'da yazılmış olan bir oyuna, neredeyse 2500 yıl sonra, Cambridge Üniversitesi'nin

siparişiyle bir sahne müziği besteleniyor!!! (zevkle dinlenebilen bu yapıta ilgi duyanlarınız, onu youtube'de kolaylıkla bulabilir...) Aristofanes'i tiyatroseverler bilir – gene yirminci yüzyıla kadar nice uyarlamaları kaleme alınmış veya özgün oyunları sahnelerden eksik olmayan antik çağın tragedya yazarlarını da... Bu sezonun İstanbul tiyatro programlarına baktığınızda,

örneğin Sophokles'in "Antigone" sinin en az iki ayrı yorumla sahnelendiğini görürsünüz – Devlet Tiyatrosu'ndaki özgün şeklinin yanı sıra, Kürtçe yapımlarıyla öne çıkan "DestAr" sahnesinde çağdaş bir uyarlamasıyla... İşte buyrun keşfetmenin, tanımanın, öğrenmenin sınırı olmadığını bir kanıtı daha, değerli "nitelik..." severler!!

Antik Yunan dönemine ait değişik bir "keşfetme"yi İngiliz tarihçi Ernle Bradford (1922-1986) yaşamış ve okurlarına yaşatmıştı: Akdeniz tarihi ve dünyası hakkında önemli yapıtlar vermiş, aynı zamanda cesur bir yelkenci de olan Bradford 1950'li yıllarda, çoğunlukla kendi küçük teknesiyle Ege ve Akdeniz'de Odysseus'un izlerini sürer – Truva'dan başlayarak Tunus'daki Djerba limanına doğru, ardından ver elini Sicilya ve Korsika adaları, sonra taa Cebelitarık'a uzan, gerisin geriye ve Malta ile Korfu üzerinden eninde sonunda İthaka'ya – hep de yön verici, yol gösterici Homeros'un "Odysseia"sı elinde..! "Ulysses Found" adıyla 1963 yılında yayımladığı bu gezi notlarını 1970'lerin sonlarına doğru anlatılmayacak keyifler olarak yutmuşum – ve ne yazık ki, bu kitabın Türkçe çevirisi olmadığı gibi, İngilizce baskısı da tükenmiş...

Ernle Bradford'un kitabına ulaşmak kolay değilse de, tadı damağımıza gelmişken, dilimize daha yeni kazandırılmış aynı konudaki benzer bir çalışmayı yandaki "kardeş" sayfamıza aldım. Bundan öte, bizi gene Batı Ege yöresine, bu kez İzmir Rumlarının yakın tarihteki müziğine götüren bir kitap/CD ile ayrıca günümüz Türk ve Yunan halk ezgilerinin buluşmasını içeren bir albüme yer vermek istedim, konuyu dağıtmadan... Keyifli keşifler, okumalar ve dinlemeler..! ■

» Scott Huler: *Hiçkimse'nin Ülkeleri* Arkadaş Yayınları; 2010 – 408 sayfa

Homer'in bahtsız kahramanı Odysseus, Troia zaferinin ardından ülkesi İthaka'ya dönerken kimi tanrıların lanetiyle yirmi yıl boyunca Ege ve Akdeniz'in dalgalarıyla boğuşur, çeşitli canavarlar ile savaşmak zorunda kalır ve üç ayrı adada (kısmen çekici kadınlar tarafınca) alıkonur... Neredeyse üç bin yıl önce anlatılmış bu çarpıcı yolculuğu genç bir Amerikalı gazeteci, hamile eşinden altı aylık "izin" alarak gemi, uçak, tren ve otobüsle tek başına, ancak Odyssea söylencesini adım adım izleyerek yapmaya karar verir! Yaşadıklarını da, anlatının hemen başında kurnaz Odysseus'un kör ettiği Tepegöz Polyphem'in "Sen kimsin?" haykırışına, alaycı "Ben Hiçkimseyim!" yanıtından esinlendiği "Hiçkimsenin Ülkeleri" başlıklı seyahatnamesinde ayrıntılı biçimde kaleme alır. Troia öreninin antik kalıntılarından start alarak Tepegözler'in Sicilya'daki mağarasına, Roma yakınındaki Ölüler Ülkesi'ne, güzel büyücü Kalypso'nun ülkesi Malta ve Odysseus'un son sevgilisi Nausikaa'nın yaşadığı Korfu adaları gibi yerlere götürür bizi, kâh Homeros'dan alıntılara yer verip, kâh çağdaş turizm sanayii ile ilgili eleştirilerde bulunarak... Ancak kitabın bence en önemli yanı, yazarın bize bu söylenceden edindiği yaşam derslerini aktarmasıdır: Hırslı olmanın çekincelerini ve sevgi ile ailenin değerlerini öne çıkarırken, yaşadığımız en büyük maceranın bizi evimize/yurdumuza ulaştıran inancın olduğunu altını çiziyor, sayfalar ilerledikçe yeteneği gittikçe ortaya çıkan Scott Huler..! İşte, nice "kötü"lerin kol gezdiği ve her bölümünde bolca kan akıtılan, antik çağda doğmuş mitolojik bir söylenceden bile nasıl daha iyi bir lider, daha sevecen birer anne/baba, daha iyi bir insan olabileceğimizi öğrenebiliyoruz...

» Aristomenis Kaliviotis: *İzmir Rumlarının Müziği* – Yapı Kredi Yayınları; 2012 – 196 sayfa

Ağız dolusu "Rembetiko" veya "Rebetiko" (her ikisi de doğru!) derken, bu müzik türü ile daha sonra gelişen "Grek" halk şarkılarının temelinde geleneksel İzmir Rum ezgilerinin bulunduğu biliyor muydunuz? 1922'den sonra Yunanistan'da, yüzyılın ilerleyen yıllarında ise dünya çapında yaygınlaşan bu müziğin başlıca kaynağı, örneğin 1906'da toplam İzmir nüfusunun %49'unu oluşturan Rumlardı. Ne var ki bu halkın eski baladları İtalyan şarkıları, Fransız melodileri, Rumen dansları ve tabii ki Türk oyun havalarının etkisinde özel bir "fusion"a da uğradı... Bu çok kültürlülüğün müzikal yapıtları önce çoğu Rumların işlettiği dükkânlarda satılan laterna ve mekanik piyanolarla, ardından ise ağırlıklı olarak Yahudilerin kurmuş olduğu gramofon şirketleri tarafınca taş plaklar yoluyla çoğaltılarak piyasaya sürülmüş ve bu yoldan "ebedi"leştirilmişti! İşte bu gelişmeye ışık tutan Yunanlı müzikolog Kaliviotis'in çok yönlü incelemesi, 1920-1922 yıllarını kapsayan İzmir Rum müziğinin en verimli dönemine tanıklık eden fotoğraf, belge ve taş plak resimlerinin yanı sıra son derece ilginç

anı alıntılarını ve en başta müzik mağazaları ile ses kayıtları hakkında bilgileri bir araya getirerek, Rum/Levanten/Yahudi/Müslüman kültürlerinin Batı Anadolu'daki birlikteliğine değişik bir açıdan bakıyor. Kitaba ekli, 1906-1912 yılları arasında İzmir'de kaydolmuş 18 tarihi şarkı örneğini içeren bir CD de bu kaçırılmayacak belgesel çalışmanın "tza"ası!!!

» Hüsnü Şenlendirici ve Trio Chios: *Ege'nin İki Yanı* – Pozitif Müzik Yapım; 2010

Ancak bir yıl önce Beyoğlu'ndaki bir kitapçada gözüme çarpmış olan bu olağanüstü güzellikteki kayıt, kapağında da belirtildiği gibi "bir buluşma(nın) öyküsü"dür: Manolis Stathis (buzuki) ile Markellos (gitar, lavta, vokal) ve Stamatis (keman) Poupalos kardeşler, yıllar boyunca Chios (Sakız) Adası'nın panayıralarında yerel halk ezgilerini tınlatırken, günün birinde bu melodileri "yakalayan bir kulak" onları karşı kıyıdağı Alaçatı Babylon'da çalmaya davet eder. Ardından ise ver elini Beyoğlu'ndaki Babylon caz kulübü! İşte orada her ay düzenli olarak meraklıları ile buluşurken, günün birinde onları dinlemeye gelen Bergamalı klarnet virtüözü Hüsnü Şenlendirici ile karşılaşır... Çok geçmeden birlikte çalmaya başlarlar, ortak noktalarını keşfederler, dost olurlar – ve aralarına üç Türk müzisyenini daha alarak Doublemoon stüdyolarına girerler. İşte bu "buluşma"dan 16 parça içeren "Ege'nin İki Yanı" doğup, nitelikli müzik sevenlerin yüreklerine doğru kanatlanır. Altısı anonim Ege halk ezgisi, ikisi Türk (Yesari Asım Arsoy ile Hüseyin Sadeddin Arel'in) ve beşi Yunan bestesi, ayrıca birer buzuki ile kanun taksimi, son olarak da Y.A.Arsoy'un o güzelim "Bekledim de Gelmedin" şarkısının "alternate take" olarak Merve Özbey'in sesinden kaydedilmiş "bonus track"ını içeren bu albümü alın – ve bana dua edin..!

Armut
dibine
düşermiş...

SÜHEYL ve BEHZAT UYGUR

O nlar yalnızca Nejat Uygur'un oğulları değil. Evet, büyük bir sanatçının çocukları olarak dünyaya geldiler ama sonradan kendi kanatlarıyla öyle bir uçmaya başladılar ki, kimse onları durduramadı. Süheyl ve Behzat Uygur sayesinde Türkiye'de ve dünyada ilk defa bir tiyatro oyununu 14.000 kişi aynı anda izledi. Türkiye'de binlerce kişilik salonlarda oynayan tek tiyatro onlarınki. Kendi adlarını taşıyan tiyatrolarında sahneye koydukları oyunlarla 22 yıl boyunca sahnede idiler. TV dünyasında eğlence programlarının "atası" sayılan Şahane Pazar programını 10 yıl boyunca aralıksız sundular. Bu süreç içerisinde izlenme oranlarında hep ilk sıralarda yer aldılar. Sinema yaptılar, dizilerde oynadılar, müziğe de bulaştılar, hatta bir dönem gazetecilik bile yaptılar. "Elma ağacından armut yetişmezmiş" derler ya hani. Onlar bunu kanıtladılar.

FOTOĞRAFLAR: TERİ ERBEŞ

Beş erkek kardeşsiniz, ama babanızın deyimiyle siz ikiniz "armut ağacının dibine düşüp" tiyatrocu oldunuz. Neden yalnızca siz ikiniz?

Süheyl Uygur: Aslında ikimiz farklı bir eğitim falan almadık. Diğer kardeşlerimiz de (Ahmet abim, ikizim Süha ve Kemal) tıpkı bizim gibi kulislerde büyüdü. Ama tercihi Behzat ile biz yaptık. Önce ben giriştim bu işe; 1976 yılından beri tiyatroculuk yapıyordum babamın yanında, ardından da Behzat. Bu bir sevgi meselesi bence, diğer kardeşlerimiz de tiyatroyla haşır neşir oldular ama bu işi Behzat ve benim kadar sevmədiler. Bir de etki meselesi tabii: ben annemi, babamı, teyzemi, eniştemi sahnede seyrederken çok özeniyordum yaptıkları işe. Yıllar sonra da babam bana bir oyunda rol verince, çok heyecanlı olmama rağmen hemen kabul etmiştim.

Behzat Uygur: Elbette ki ailenizde tiyatrocuların olmasının, sürekli tiyatrodaki büyümenizin büyük bir etkisi var, ama gerçek sebebinin bu olduğunu düşünmüyorum. Öyle olsaydı eğer, beşimiz de tiyatrocu olurduk. Tiyatro bir aşk bence ve o aşkın eninde sonunda bir yerde, bir şekilde çıkması gerekiyor. Yine de çok şanslıyız ki böyle bir anne babanın ve böyle bir sanatçı ailenin içinde yetiştik. "Aşk Tesadüfleri Sever" diye bir film vardı ya, bence tiyatro da tesadüfleri seviyor. Hayat bir şekilde sizi tiyatro sahnesiyle buluşturuyor ve devamı geliyor. Teğet geçmiyor. İlkokul yıllarında müsamerelerle başlıyor bu yolculuk, sonra askerliğinizde de peşinizi bırakmıyor. Profesyonel tiyatrocu olmadığınız halde asker ocağında bile sahneye çıkabiliyorsanız eğer, demek ki tiyatrocu olmak kaderinizde bir şekilde var. Her şeyin başında sevgi var. Sevmekle başlıyor ve sonradan tiyatrocu olana kadar geçen süreçte ciddi bir emek gerektiriyor. Tıpkı her aşkta emek harcamanın şart olduğu gibi.

Nasıl geçti çocukluğunuz? Nasıl bir histi Nejat Uygur'un oğlu olarak büyümek?

S.U: O dönem bir sürü tiyatro grupları ve komedi tiyatroları vardı. Hatırlıyorum da, büyük tiyatrodaki babam oynardı, hemen yanındaki tiyatrodaki başka gruplar sahneye çıkardı. Ben merakımdan ara sıra yandaki tiyatroya giderdim. Seyirci sessiz sedasız otururken, bir anda babamın sahneye çıkma zamanı yaklaştığında gülmeye, heyecanlanmaya, kıpırdanmaya başlardı. Düşünürün ki, daha oynamaya başlamadan insanların heyecanlandığını başarırdı. Babam tiyatro sahnesinde her zaman ilkleri, o zamana dek denenmeyenleri gerçekleştirirdi. Etrafındaki insanlar, "Saçmalama, tiyatrodaki böyle bir şey olur mu?" dediklerinde bile, bildiğinden hiç şaşmadı. Günümüzde sahneye futbol kalesi kurmak ya da barkovizyon gösterisi yapmak, ilerleyen teknolojiyle gayet doğal gibi görünse de, bu ilkleri yıllar önce hep babam başlattı.

B.U: Çocukken bunu çok fazla anlayamıyor insan.

Herkesin babası böyleymiş gibi geliyor. Babası bakkallık yapan birinin oğlu olmak neyse, küçükken benim için Nejat Uygur'un oğlu olmak da aynı şeydi. Kulislerde büyüdüğümüz doğru da, bunun bir parçası olarak büyüdük. Bize gayet normal geliyordu. Bize tiyatro nedir diye sorsalar, babamın ofisi derdik; hep tiyatronun içindeydik çünkü. Nasıl bir his, tarif et deseniz, hayatı tarif etmem gerekir. Evimiz kulis, oyun alanımız oteller, açık hava sahneleri, oyuncaklarımız dekorlardı. Çocukluğumuz açık hava sahnelerinde minder satarak geçti, anne babamız sürekli sahnedeydi. Büyüyüp de bilinçlenmeye başladıkça, bunun ne kadar değerli, ne kadar özel bir durum olduğunun ve sizin de bunun bir parçası olduğunuzun farkına varıyorsunuz. Geçenlerde Erol Evgin'in oğlu Murat bu konuda çok güzel bir şey söyledi. Babasıyla anılarını anlatırken, "Babam küçükken beni Schumacher, Rıdvan ve Aykut gibi efsanevi futbolcularla, Sezen Aksu, Ajda Pekkan gibi starlarla tanıştırmıştı. Çocukken TV'de Heidi çizgi filmi izledik. Babam da 'Heidi ile büyükbabamı yatırıya çağıracağım' diye işletirdi, biz de inanırdık. İnanırdık çünkü Ajda'yı, Sezen'i, Nükhet'i TV'de görüyorduk, ertesi gün eve geliyorlardı. Heidi mi gelebilecekti?" (gülüşmeler). Bizim çocukluğumuz da, Metin Akpınar, Zeki Alasya, Gazanfer Özcan, Münir Özkul, İsmail Dümbüllü gibi isimlerle birlikte geçti.

'Aşk Tesadüfleri Sever' diye bir film vardı ya, bence tiyatro da tesadüfleri seviyor. Hayat bir şekilde sizi tiyatro sahnesiyle buluşturuyor ve devamı geliyor. - Behzat Uygur

Sevecen bir baba mıydı?

B.U: Bir baba Nejat Uygur var, bir de sonradan yanında çiraklık yaptığımız patron Nejat Uygur var. Bir süre sonra ikisi birbirine karıştı. Patronluk nerede biter, babalık nerede başlardı onu pek çözümlenemiyorum. Çok sert bir usta olduğunu söyleyebilirim.

S.U: Tabiri caizse, sahnede kendi babasını bile affetmezdi. Sahne ve yaptığı iş onun için kutsaldı. Yaptığı işe çok emek verir, büyük saygı duyar ve karşısındaki insandan çok büyük dikkat ve özen beklerdi. "Behzat ile günün birinde kendi tiyatromuz olduğunda beni daha iyi anlayacaksınız," derdi. O zamanlar gençliğin verdiği bir haytalık vardı tabii. İçten içe içerlerdik ona, ama sonradan ne kadar haklı olduğunu gördük. Keşke bu özen, bu saygı günümüzde de devam etseydi.

B.U: Ondan aldığımız bu terbiye ile onun yolundan devam etmeye gayret ediyoruz. O kuşağı yaşamış tiyatro oyuncularını ve patronlarını aynı geleneği sürdürmeye çalışıyoruz. Aslında bütün tiyatro patronlarında o kuşaktan gelen bir ciddiyet ve bir önemseme var, ancak günümüzde maalesef özellikle de oyuncular için tiyatro bir öncelik olmaktan çıktı.

Behzat Bey sizin futbol geçmişiniz var. Yıllarca Galatasaray'da futbol oynamışsınız. Profesyonel kariyer olarak futbolu hiç düşünmediniz mi?

B.U: Futbola devam etmeniz için, futbolu çok istiyor olmanız lazım. Sadece sevmeniz yetmiyor. Demek ki çok fazla da ciddiye almamışım. Ailem de çok destek olmuştu üstelik. Zaten bizinkiler, yapacağımız iş konusunda tercihi her zaman bize bıraktılar. 10 yıl Galatasaray gibi bir spor kulübünde top koşturduktan sonra yaptığımız işi hâlâ ciddiye almıyorsanız, demek ki siz profesyonel futbolcu olmazsınız. Şimdi düşününce bunu aslında bir hobi olarak yaptığımı fark ediyorum. İşin sadece keyfini sürüp, esas emek harcamak gereken kısmını önemsemezseniz, bu işi yeterince istemiyorsunuz demektir. Tiyatrodaki disiplini futbola yansıtamadım, kendime yeterince bakamadım, antrenmanları kaçırdım, gece hayatım oldu... Aslına bakarsanız şimdiki döneme daha uygun olurmuşum (*güllüşmeler*).

Süheyl Bey, size küçükken "büyüyünce ne olacağınız" sorulduğunda, ne derdiniz?

S.U: Ben de küçükken futbolcu olmak istiyordum. Ben de profesyonel olarak futbol oynadım ama hep tiyatro ile bir arada oldu. Ve tiyatroya o kadar erken girdim ki, fazla düşünecek fırsatım da olmadı diyebilirim.

B.U: Araya gireceğim ama söylemeden edemeyeceğim. Aslında birbirlerine çok uzakmış gibi görünseler de, tiyatro ile futbol çok benzer özellikler taşıyor. İkisi de takım

kanatlarımızla uçabilmemiz, kendi başımıza neyi başarabileceğimizi görmemiz gerekiyordu. Böyle bir şeyi de babam yanımdayken, onun gücüyle yapmak daha mantıklıydı. Bir süre iki tiyatro birlikte gitti. Zamanla bizim tiyatromuz da rayına oturunca, babam başarabileceğimize inandı ve bundan böyle bize sponsor olmayacağını söyledi.

"Şahane Pazar" adlı bir eğlence programı fenomenini var hayatınızda. Tam 10 yıl boyunca her hafta ekranlardaydınız. Nasıl başladı bu süreç, nasıl bir dönemdi?

S.U: Program bir anda Şahane Pazar olarak başlamadı aslında, zamanla değişerek, izleyicilerden gelen tepkilerle yoğrulmuş ve sürekli kendini yenileyerek gelişti. İzmir'de "Boynuz Kulağı Geçer" adlı oyunumuzu oynarken, Med Yapım'dan bir teklif geldi. Şahane Cumartesi adında bir eğlence programı başlatmak istediklerini söylediler. Ve çekimler başladı; eğlenceli skeçlerle süslü, ünlü konukların davet edildiği bir programdı. Ancak zaman içinde program şekil değiştirdi. Kendimizi o kadar kaptırmuşuz ki işin içine, 10 sene nasıl geçti anlamadık bile.

B.U: Şahane Cumartesi olarak başladığında, çok farklı bir konsepti vardı. İlk konuklarımız Ayşe Arman, Nedim Saban, Fatih Altaylı ve galiba Özdemir Erdoğan'dı. Çok entelektüel bir eğlence/yarışma programı şeklinde tasarlanmıştı. Gelen konuklara gazetelerden sorular soruyorduk, doğru bildiklerinde de kendilerine küçük hediyeler veriyorduk. Hatta hiç unutmam, Ayşe Arman bize, "Bu programın uzun süreceğini düşünüyor musunuz?" diye imalı bir soru sormuştu. Zamanla bu konseptin pek de doğru olmadığına karar verdik ve seyircinin istekleri doğrultusunda

hep birlikte biçimlendirdik. Bir de tabii kanalın, programın arkasında durmuş olması, gününü ve saatini hiçbir şekilde değiştirmiş olmaması da çok önemli etkenlerdi. Bu şekilde seyirciye güven telkin edebildik. O gün o saatte ekranları başına geçenler için eğlence garantiydi. Şahane Pazar'ın bu kadar yıl sürmesi ve başarılı olması sadece Med Yapım'ın ya da bizim başarımız değildir. Burada kanalın ve değişen genel müdürlerinin çok önemli bir rolü var. Hiçbir başarı tek bir kişiye mal edilemez.

Süheyl Bey sizin programda giydiğiniz o rengârenk desenli, çiçekli kostümleri hiç unutamıyorum. Kimdi onların tasarımcısı?

S.U: Şahane Cumartesi'yi çekerken yönetmenimiz Hüseyin Karagöz'dü. Ve yaz programı yapmaya hazırlanıyorduk. Kışın koyu renkli takım elbiseler giyiyorduk doğal olarak. Yaz için çiçekli böcekli kostümler mi yapsak, diye düşündük. İkimizin ortak fikriydi. Denedik, baktık ki çok tuttu, devam etmeye karar verdik. Hakikatten de çok ses getirdi. Adeta bir merak konusu haline geldi. Seyirciler, "Acaba bu hafta ne giyecek?" diye konuşmaya başladılar. Şimdi düşünüyorum da, iyi ki de böyle bir şey yapmışım.

Televizyon filmlerinde ve dizilerinde de rol aldınız? Tiyatrodan sinemaya geçiş nasıl oldu?

B.U: Allah rahmet eylesin Osman Yağmurdereli ile yaptığ-

"Hatırlarım da babam yıllarca Şalom Gazetesi'ne tiyatro ile ilgili ilanlar verirdi, hatta 80'li yıllarda bir de röportajı çıkmıştı. - Süheyl Uygur"

oyunu, birinde teknik direktör, diğerinde yönetmen var. İkisinin de seyircisizi çok keyifsiz olur. Her ikisinin de sponsorlara ihtiyacı var; biri futbol sahasında oynanır – ki bir nevi sahnedir – diğeri tiyatrodadır. İkisinde de disiplin çok önemlidir, antrenmanın yerini provalar alır. Futbol da bir gösteri/spor sanatıdır; her maç bir gala gibidir.

1991'de kurduğunuz Süheyl - Behzat Uygur Tiyatrosu'ndan biraz söz edebilir misiniz?

S.U: Behzat da ben de babamızın tiyatrosunda oynuyorduk. O dönem pazartesi ve salı günleri repo (dinlenme) günleriydi. Diğer günler sürekli çalışılır, repo günleri de Anadolu'ya gidilirdi. O günlerde, Behzat ile oturup, kendi tiyatromuzu kurmak üzere planlar yapmaya başladık ve babamıza danışıp boş günlerimizde kendi tiyatromuzda oynamak istediğimizi söyledik. Hatta o zamanlar tiyatronun ismini de, gazetelerin eklerinden feyz alıp, "İlave Tiyatro" koymayı düşünmüştük. Her ne kadar başta desteklemezmiş gibi görünse de, bu fikir babamızın da çok hoşuna gitti. Oylece başladık, hatta ilk oyun olarak da, babamızın oyunlarından birini seçtik. O oyunu babam yönetti; ismini de biraz iddialı koydu: "Boynuz Kulağı Geçer."

B.U: Başladık, 22 yıldır da sürdürüyoruz. Hatta tiyatro 90'da kuruldu, 91'de oyunumuzu sahneledik. Ne kadar ciddi bir adım attığımızın farkındaydık. Tabii ki Nejat Uygur Tiyatrosu'nda oynamak çok önemliydi ama bir süre sonra bu geleneğin de devam etmesi gerekiyordu. Kendi

BEHZAT UYGUR, 21 Nisan 1963 tarihinde Adana'da doğdu. 3 yaşındayken Adana'dan İstanbul'a taşındılar. İlk kez 1987 yılında Ankara'da babasının "Hastane mi Kestane mi" oyunu ile profesyonel tiyatro hayatına adım attı. Tiyatroculuktan önce uzun yıllar Galatasaray'da futbol oynadı. Süheyl ve Behzat Uygur kardeşler doğdukları andan itibaren içinde buldukları "Nejat Uygur Tiyatrosu"nda birçok oyunda yer aldılar. Burada edindikleri bilgi birikimi ve tecrübeyle 1991'de "Süheyl-Behzat Uygur Tiyatrosu"nu kurdular. Burada, Boynuz Kulağı Geçer, Üç Salakşörler, Hişt Hişt Teleköle, Kodum mu Oturturum, Güldüren Şüphe, Tuhaf İkili, Benimle Oynar mısın ve Komedi Komedi adlı oyunları ile tam 22 yıl boyunca hiç aralıksız tiyatro sahnelerinde yer aldılar. Behzat Uygur sayısız televizyon programının da sunuculuğunu üstlendi. Kendisi Çiğdem Hanım ile evli; Nejat ve Behzat adında iki oğlu var. Yer aldığı programlar ve televizyon filmleri: Yaparım Bilirsin, Kaç Para, Benimle Oynar mısın? Bak Şu Duvara, Korolar Çarpışıyor, Şahane Show, Amiral Battı, Buzda Dans, Hırçın Menekşe, Yeşil Işık, Her şey Oğlum İçin, Aşkın Bittiği Yer, Hüsni Kuruntu Ailesi ve Kafadarlar.

SÜHEYL UYGUR, 1958 yılında Samsun'da doğdu. İlk önce Kanal 7'deki "Şans Kapıdan Bakınca" adlı yarışmayı sundu. "Şahane Pazar" adlı eğlence Programını kardeşi Behzat Uygur'la birlikte sundu. Yeni Asır'da Behzat ile birlikte bir dönem tam sayfa yazılar yazdılar. "Şahane Pazar" adlı eğlence programını kardeşi Behzat Uygur ile birlikte sundu. 1993 yılından itibaren 10 yıl aralıksız sürdürdükleri bu programla TV ekranlarının vazgeçilmez ikilisi oldular. İkili olarak sunuculuk ve tiyatro alanında birçok ödül kazandılar. Süheyl Uygur, 23 Aralık 1995 tarihinde Burçin Orhon ile evlendi. Çiftin Ayşe, Zeynep ve Ayşe Robyn olmak üzere 3 kız çocukları var. Yer Aldığı Tiyatro Oyunları: Tırt Alo Orası Timarhane mi? Şeyine Şey Ettüğimin Şeyi, Aman Özal Duymasın, Hanedan, Minti Minti, Boynuz Kulağı Geçer, Üç Salakşörler, Hişt Hişt Teleköle, Kodum mu Oturturum, Güldüren Şüphe, Tuhaf İkili, Benimle Oynar mısın, Komedi Komedi, Hassta Etme Adamı.

muz bir toplantıda, "Senin bir dizide oynaman gerekiyor," dedi. Epeyce tartıştık bu konuyu. Aslında bütün yapımcılar gibi o da tiyatrocuları sevmezdi – daha doğrusu tiyatroculara bayılırdı ama provolarımız, oyunlarımız ve ona fazla vakit ayıramayacak olmamız yüzünden sevmezdi. En sonunda bir televizyon filmi için anlaşmaya vardık, hatta Osman Yağmurdereli dedi ki: "Gel seninle bir anlaşma yapalım, rakamı da konuşalım, ama sen Şahane Pazar'ı bırak!" Ona, "Mümkün değil, Osman abi, bırakamam. Bu bir ekip çalışması," dedim. Sonra birkaç film denemem daha oldu. Osman Yağmurdereli aslında haklıydı. İkisinin bir arada gitmesi çok zor, çünkü Şahane Pazar'da farklı bir adamsınız, filmde bambaşka bir karakteri canlandırıyorunuz. Biz daha çok stüdyo programlarına ağırlık vermeyi sevdiğimiz için o yolda devam etmeyi tercih ettik.

Müzik sektöründe bir ilke imza attınız. Müzikle mizahı birleştiren "Abdülkadir" adlı single'ınızın satış rakamı 200.000'i aştı. Neydi Abdülkadir'in sırrı?

S.U: Tam 13 sene olmuş "Kötü Şarkılar" maxi single'ımızı çıkaralı.

B.U: 90'lı yılların sonunda, Türk pop müziğinin "patladığı" dönemdi ve her önüne gelen popçu oluyor, her aklına esen şarkı besteliyordu. Bir gün Ercan Saatçi ile bir müzik programı seyrederken, "Hepsi çok berbat şarkılar ve çok berbat söylüyorlar. Sizin sektör dökülüyor," diye bir yorumda bulundum. O da bana, "Daha iyisini yapabiliyorsan, buyur yap," dedi. Biz de yaptık, oldu. İçinde Rashid Taha'nın bir şarkısının düzenlemesi vardı, bir de Ercan Saatçi'nin yaptığı Kötü Şarkılar diye bir rap şarkı. Şarkı sözleri konusunda, çok insanın emeği geçti. Tamamen eğlenmek amacıyla yapılmış – ama içinde çok güzel mesajlar barındıran – bir proje oldu.

Bir dönem gazetecilik de yapmışsınız sanırım?

S.U: Bunu çok insan bilmez, çok iyi bir soru sordunuz. Birkaç sene önce Yeni Asır'da röportajlar yaptık. Tıpkı sizin gibi sohbeti kaydediyorduk, sonra da deşifre ediyorduk. Esas mesele de deşifre etmek zaten (gülişmeler). Yaptığımız işten çok keyif aldık. Bambaşka bir tecrübeydi bizim için. En büyük ödülü de Hıncal Uluç'un kendi köşesinde bizden övgüyle söz etmesi oldu. Ne yazık ki çok uzun sürmedi çünkü İstanbul'dan işi devam ettirmek çok zordu.

B.U: Yeni Asır'da Süheyl ile birlikte tam sayfa yazılar yazdık. Ama burada gündem oluşsun ve konuşulsun diye değil, söyleşi şeklinde Pazar konuşmaları yaptık. Köşemiz karşılıklı konuşmalardan oluşuyordu. Her fuara gittiğimizde, babam da Yeni Asır'da karikatürler çizirdi, bu yüzden bizim için önemli bir gazete, çocukluğumuzun gazetesi. Ekspres de vardı o zamanlar, ama bugün maalesef artık yok.

Behzat Bey siz bu aralar "Yaparım Bilirsin" adlı bir yarışma programı sunuyorsunuz, nasıl gidiyor?

B.U: Öncelikle şunu söyleyeyim, şimdiye dek yap-

tığım her işi severek ve keyif alarak yaptım. "Yaparım Bilirsin", orijinali "My Man Can" olan bir Alman formatı ve 20'ye yakın ülkede yayınlanan bir program. Show TV'den bana böyle bir teklif gelince ve işin içinde daha önceden pek çok projede birlikte çalıştığım bir ekip olunca kabul ettim. Reyting rekorları kırdığını söyleyemeyeceğim ama insanların beğenerek

izlediklerini biliyorum – tabii eleştirenler de oluyor. Her zaman ekip arkadaşlarıma söylediğim şey şudur: "Biz işimizi yapalım ve izleyici bizim emek harcadığımızı görsün." Nasıl olsa reyting alıyorlar diye hiç uğraşmamışlar duygusunu yaratmamak gerekir çünkü seyircinin takdiri bizim için çok önemli. 39 bölümlük bir çekimdi, 3 bölüm kaldı.

Sizi hiç rahatsız etmiyor mu, televizyon kanallarının hemen hepsinde benzer şovlar, benzer yarışmalar olması. Bir proje beğenildi diye, illa taklit mi edilmeli?

B.U: Hem de çok rahatsız ediyor. Bu yarışmaların babası Şahane Pazar. Şu an televizyonun tüm kanallarında yapılmış olan bütün programlara bakarsanız, hepsinde Şahane Pazar'ın izlerine rastlıyorsunuz. Bu yıllardan beri böyle gelir, böyle gider. Taklit konusunda ben de sizinle hemfikirim çünkü maalesef yeni bir şeyler yapmaktan, denemekten korkan bir TV sektörümüz var. Yapılmışı yapmayı tercih ediyorlar, oysa daha cesur olmaları gerekiyor. Televizyonların başına getirilen genel müdürlerin sadece finanstan anlamaları yetmiyor, televizyonculuktan yetişmiş olmaları gerekiyor. Dünyada örneğine çokça rastlıyoruz: yeni bir şey yapan her zaman başarılı olur.

3 Altın Kelebek, 3 Magazin Gazetecileri Derneği, 1 Çağdaş Gazeteciler ödülü ve daha niceleri... Aldığınız ödüllerden sizin için en değerlisi hangisi?

S.U: Altın Kelebek beni oldum olası çok heyecanlandırdı çünkü hem çok eski bir ödül hem de çok değerli insanlara verildi. Zeki Alasya, Metin Akpınar, Ahmet Özhan, İbrahim Tatlıses gibi çok önemli sanatçılar almış bugüne kadar. Ödül gecelerinin ardından gazetede çıkan fotoğraflara bakınca çok özenirdim, "Bir gün ben de bu ödülleri alabileceğim mi acaba?" diye düşünürdüm. O yüzden Altın Kelebek'in benim için yeri ayrıdır. Çok klasik bir laf olacak ama bizim için en büyük ödül yoldaki insanın bize gösterdiği sevgi. Sevmeyen de var tabii, bunun farkındayız ve bu gayet doğal bir şey. Daha da büyük "Oscar" aslında, babamızın bize bıraktığı miras. Çünkü yolda rastladığımız insanlar daha benim hatırımı bile sormadan önce, "Nejat Baba nasıl?" diye soruyorlar. Düşünüyorum da, babamız kardeşler arasında miras kavgasına yol açmayacak, çok daha değerli bir miras bıraktı bize.

Müsaade ederseniz ben de sorabilir miyim, nasıl Nejat Baba?

S.U: Kendisi son 2 senedir pek iyi değil. Yaşa ve felce bağlı demans hastalığı var. Her şeye rağmen bizi mutlu eden canının acımaması ve çok iyi bakılması. Ara sıra hastanede rutin kontrolleri oluyor ama genel olarak evde bakılıyor. Herkesin çok büyük dualarını alıyoruz ve bu bize güç veriyor. Eskiden onu son bir kez sahneye çıkartmak isterdik, ama artık bunu unuttuk. Nefes alması, yanımızda olması bize yetiyor.

Çocuklarınızın da sizin yolunuzdan giderek aile geleneğini sürdürmelerini ister misiniz?

S.U: Ben isterim, üç kızıma da her zaman söylerim bunu. Tıpkı babamın bize yaptığını yaparım; tiyatrocun olmaları için onları asla zorlamam ama istedikleri takdirde de elimden gelen desteği veririm. Bir tanesi çok istekli zaten.

Dededen toruna devam eden bir gelenek olur, bundan güzel bir

şey var mı?

B.U: Ben çocuklarıma her zaman, "Ne isterseniz onu olun, ama önce adam olun," derim. Büyük oğlum Sinema ve Televizyon Bölümü'nde okumayı seçti. Küçük oğlum tam bir tiyatro aşığı. Şimdiden tiyatroya başlamak diyor ama daha okulu var. Ben de ona, "İstersen git konservatuara oku," diyorum. Biz konservatuar eğitimi almadık ama bizim okulumuz evdeydi; biz Nejat Uygur ekolünden mezun olduk. O da bu işin içinde ama profesyonel tiyatrocun olacağına, bu işin tekniği öğrenmesinde yarar var. Ben o açığımı, iki yıl boyunca Şahika Tekand'ın kursuna giderek tamamlamaya çalıştım.

Son olarak, yeni projeleriniz var mı?

B.U: Yeni bir oyunumuz var, ismi "Hassta Etme Adamı". Sağlık sistemini ele alan, eleştiren, seyirciyi bilgilendiren altı skeçlik bir sağlık komedisi. 13-14 Mart Ankara'da oynayacağız, 23-24 Mart'ta da Kozyatağı'ndayız. Oyunumuzun çok genç bir yazar/yönetmeni var, henüz 20 yaşında: ismi Aksel Bonfil. Aksel benim oğlumun arkadaşı; bir kısa film senaryosu getirmişlerdi, benim fikrimi almak istediler. Senaryo dikkatimi çekti ve kısa filmi çektik, hatta ben de kısa bir rolde oynadım. Aksel'in ne kadar güzel yazdığını orada fark ettim ve bize bir oyun yazmasını söyledim. Çok güzel skeçler yazınca, bu kez yönetmesini de rica ettik. Önce çekindi, "Ben daha 20 yaşındayım," dedi. "Oğlum, Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethettiğinde 19 yaşındaydı," dedik (gülüşmeler). Sonuçta da çok hoş, çok güzel bir oyun ortaya çıktı. ■

PROPAGANDA

tastes nice & sounds good

ASMALİMESÇİT, İN
YENİ ADRESİ

İstanbul gece hayatının en renkli ve farklı eğlence anlayışına sahip adreslerinden Asmalimesci'te yer alan Propaganda, DJ performansları ve leziz yemekleriyle göz dolduruyor. Aynı zamanda İspanyol mimar David Garcia'nın dekorasyonunu üstlendiği Propaganda, stil sahibi tasarımıyla da beğeni topluyor. Perşembe akşamları canlı müzik, Haftasonu akşamları ise ülkemizin tanınmış DJ'lerinin performans sergilendiği mekân, ziyaretçilerine rafine bir müzik anlayışı sunuyor. Haftanın altı günü Pazartesi'den Pazar'a kadar saat 12:00 - 04:00 saatleri arasında hizmet veren Propaganda, öğlen ve akşam yemek servislerinde de konuklarına keyifli lezzetler sunuyor.

Asmalı Mescit Mah. İstiklal Caddesi Suriye Pasajı No: 166 - 10 Beyoğlu İstanbul
Tel: 0212 252 71 81 ▪ facebook.com/propagandaist ▪ twitter.com/propaganda_ist

İnternet bir sirk, ama keşke her palyaço güldürse!

“İnternet her zaman beklediğimiz gibi masum kişilerden oluşan bir dünya değil. Devletlerin savaşları burada da tüm acımasızlığıyla devam ediyor. Ve sonuç, dijitalsiz bir dünyadan farksız: Halklar manüiple edilmeye çok müsait. Düşünün ki, bir sirktesiniz ve içerde gerçekten palyaço olmayanlar var.”

İnternet her zaman beklediğimiz gibi masum kişilerden oluşan bir dünya değil. Belki mahallemiz Facebook'da öyle, ama Twitter'a çıkınca herkes iyi niyetli değil. Dünyanın bir ucundan etnik kökeninize, dininize saldırı alabilirsiniz. Bu dijital dünyanın bireyler üzerindeki bir nevi “açığı”, önlenemeyen sorunu. Peki ya devletler? Devletlerin halklarla olan ilişkileri? Ülkeler gibi sınırlara sahip olmayan internette nasıl açığa çıkıyor? Çıkar çatışmaları artık siber saldırılarla mı devam ediyor? Alanında Türkiye'nin en etkili isimlerinden Siber Güvenlik Uzmanı Sets Turan ile konuştuk.

“Siber güvenlik” kavramı ne kadar eski?

İstihbari yapılar elde etmek için kullanıyordu. İstihbari yapıların dijitale aktarılması ile beraber, Echelon

tarzı net varlığı ispatlanamamış olan sistemler tartışılmaya başlandı. Bu sistemlerin tartışılmasında ön plana çıkan şeyler şunlardı: Şirketlere ait ticari verilerin ya da devletlere ait bazı sırların dijital altyapıları üzerinden taşınması sırasında araya girerek dinlendiği, takip edildiği ve izlendiği sızmalarla ele geçirildiği konuşulmaya başlandı. İlk baştaki dijital dünya saldırıları daha verilerin geçmesi üzerinden kurgulanmıştı. Veri geçmediği sürece bir şey elde etmedikleri için yine normal istihbari yöntemleri kullanıyorlardı.

Sonrasında sanayi casusluğuna girebilecek bu eylemler, daha proaktif eylemlere bırakmaya başladı yerini. Bilinen ilk örneklerini İran'da gördük. Nükleer santrallerine yönelik bir saldırı düzenlendi. Su sistemleri, scada tarzı network'lere yönelik, nok-

tasal saldırılar düzenlenmeye başladı ve, devletin işleyişini durduracak saldırılar bilişim sistemleri üstünden gerçekleşti.

Hizmetin durdurulması, devletin işlerini sekteye uğratma ile başlayan "terör eylemleri"?

Bir nevi terör eylemi ki orada Bilişim avukatı Gökhan Ahi'nin şöyle bir tanımı var: Terörün tanımı çok net değil, bizim terörist dediğimiz bir gruba dünya üzerinde başka ülkeler ayrılıkçı veya özgürlük savaşçısı diyebiliriz. Her ülkenin tanımı farklı olabilir, o yüzden biraz daha dikkatli kullanmaya çalışıyorum. Söylediğimiz zaman kabul edilmediği çok muhtemel oluyor ama, "devlet terörü" dediğimiz şey, ülkelerin başka ülkeler üzerinde hakimiyet kurma çabası, ambargo, vs.lerden dijital dünyaya kaymaya başladı. Bugüne geldiğimizde bu kadar kritik sistemlere saldırı yapılmasına gerek olmadığını fark ettiler. Hindistan üzerinde bir saldırı gerçekleşti; Pakistan tarafından yapıldığı konuşuldu ve ispat edilemedi. Devletin işleyen sistemleri özellikle de bel kemiği olarak adlandırılacak olan finans sistemleri gibi yerler seçildi.

Siber saldırıları en eski hangi tarihe götürebiliriz, bilinen örnek hangisidir?

Siber olarak adlandırmanın mantığı biraz dijital vurgu yapmak aslında. Dolayısıyla ilk dijital örneklerle birlikte siber saldırılar çıkıyor; yani 1960'lar... Dijital taşınan verinin saldırıya uğraması, burada da ilk benim hatırladığım saldırılar Atlantik altından geçen derin dinleme kablo sistemine sızma yapılmasıydı. Onlar aslında ilk başlangıç olayın. Veya dünya üzerinde Mastercard'ın, Paypall'un çalışmaz hale gelmesi ABD'de FBI'nın bilişim sistemlerinin çökertilmesi gibi saldırıların birçok benzerini gördük. Artık ya tepkilerini belirtmek için gruplar haline geliyorlar ve kurumun işlevsiz hale gelmesini istiyorlar ya da Kore örneğinde gördüğümüz gibi bir ülke rakibi, düşmanı olan başka bir ülkenin sistemini işlemez hale getirip yaşamı etkilemeye başlıyor... Hindistan'daki örnek çok ilginçtir; bir anda milyonlarca insana SMS gitti, "şehir güvenli

değil, şehri terk edin" dendi ve izdi-ham yaşandı.

Bu çok da yeni bir olay. Çok çabuk daha da büyüyebilir mi kriz, yine de nispeten devlet hızlı müdahale etti diyebilir miyiz?

Kesinlikle. Devlet hemen yalanladı, "böyle bir şey yok, sakin olabilirsiniz" diye. Belirsiz numaralardan size ve etrafınızdakilere böyle mesajların geldiğini düşünün. Bir yerden sonra insanlar nereden geldiğini sorgulamayı bırakıyor. Orada sosyal mühendislik devreye giriyor: insan algısı ile oynayabilen hacker'lar...

Hindistan'a bir siber saldırı olduğu zaman, arkasında Pakistan var denir. İran'a yapıldığı zaman, arkasında İsrail ve ABD var denir. Fakat stuxnet, gibi virüsler için şöyle bir yorum da var: O kadar karışık ki, bir devlet tek başına üretemez. Süre ve maliyet de cabası. Katılır mısınız?

Bence öyle değil. Herkes bir şekilde içinde bulunduğu coğrafyayı küçümsemek gibi bir yanılgıya düşüyor. Ülkelerin yapısını küçümser. Stuxnet hikayesinde (İran'a saldırılan virüs) yayınlanan belgeler eşliğinde görebildiğimiz, ABD'nin Mısır tarafında bir gruba ihale ettiği, virüsün oradan geliştirildiği ve CIA'in desteği ile geliştirildiği, sonrasında da İran'a sızdırıldığıdır... Çok büyük operasyonlarda sahaya yaymak zorundalar, tek bir merkezden yönetebilmek için o merkezi tüm kaynaklarla konuşlandırmanız gerekiyor. Külfeti, operasyonel sıkıntıları da beraberinde getiriyor. Dağılmış olarak yapılmasının nedeni bu. Ama diğer yandan tek bir ülkeden yapılamaz demek abesle iştigal. Yapabilir tabii ki, vakit

ve kaynak meselesi.

Nükleer santral hedef alan bir şey yapıyorsunuz ve, tek bir ülkedeki spesifik bir noktayı hedef alan bir şey yapıyorsunuz, santralde spesifik bazı komutlara ulaşmanız lazım, ki İran'da içeriden bir mühendisin de devreye girdiği konuşuldu. Aslında çok geniş bir operasyon. ABD'nin o santrali vurması, asker göndermesi milyonlarca doları gerektirirken, bir kişinin içeriye sızdırılması ile çok daha farklı bir yöntem ortaya çıkarılıyor.

İşin diğer tarafında da Anonymous gibi devletlerin halkları sömürmesine karşı odak grupları var, aktivist hacker olarak tabir edilen. Fakat son zamanlarda savundukları misyonu tam koruyamadıkları yorumları göz ardı edilemez. Ne dersin?

Haktivizm ile alakalı tüm dünyada konferansları takip etmeye çalışıyorum, çünkü terörün yeni boyutu aslında. Verdikleri zarar terörden

çok daha büyük boyutlara ulaşabiliyor. ABD gibi bir ülkede finans kuruluşlarını, borsayı çalışmaz hale getirdiğiniz zaman bunun boyutu çok büyük. Kaldı ki bir tek ABD'yi vurmuş olmuyorsunuz, dış borsaları da etkilemiş oluyorsunuz. Haktivizm ilk başta çok masum ve internetin kökeninden çıkıyor gibi görünse de bugüne geldiğimizde devlet destekli görünmeyen terör gruplarının

birer maşa ya da casus oldukları... İstihbarat örgütleri "kamufraj" ile bu tarz örgütlerin halk önünde kahramanlaştırılması sağlanır. "Sirk kurmak" denilen tabir de bunu ifade eder, önce bir oyun kurulur ve halk buna inandırılır ve halkın baskısıyla bir karar alıyormuş gibi bir senaryo çıkarılır. Tüm bu unsurların siber güvenlik söz konusu olduğunda değerlendirilmesi gerekir.. ■

"İstihbarat örgütleri "kamufraj" ile bu tarz örgütlerin halk önünde kahramanlaştırılması sağlanır. "Sirk kurmak" denilen tabir de bunu ifade eder, önce bir oyun kurulur ve halk buna inandırılır ve halkın baskısıyla bir karar alıyormuş gibi bir senaryo çıkarılır."

Bebeklerin en tuttuđu marka!

Neavita; biberon, emzik, bardak ve tabak ürünlerinde, kullanımı kolaylaştıran detaylarıyla bebeklerin her zaman neşeyle yaklaşacakları şekilde tasarlandı. Kullanım kolaylığı ve eğlenceli tasarımı sayesinde Neavita, bebeklerin en tuttuğu marka!

0%
BPA

NOISY
SURFACE | KOLAY KAVRAMA

ERGOC-GRIP® | ERGONOMİK KULUP

HELDER SYSTEM® | ANTI-COOL VALVE

NOV SPILL® | DAMLA KONTROL

TÜKETİCİ HİZMETLERİ
0800 211 61 42
tuketici@neavita.com.tr

www.
neavita
com.tr

neavita®

LIVE THE WISDOM

Loca 17'de hafta içleri saat 12:30-17:00 arasında %20 indirim...

LOCA 17 Restaurant & Bar

Eğlence ve lezzetin bir arada sunulduğu LOCA 17, geçtiğimiz ay kapılarını açtı. Akdeniz ağırlıklı İtalyan mutfağının lezzetlerini başarılı şeflerin hünerli ellerinden tadacağınız restoran, şık ambiyansı ile göz doldururken, ferah bahçesiyle de baharın keyfini yaşıyor. Yemek sonrası, barda günün stresinden uzaklaşabilir, 22.30'dan sonra DJ müziği eşliğinde eğlenceye devam edebilirsiniz.

**Göktürk
gece hayatı,
LOCA 17 ile
canlanıyor...**

Her Çarşamba, 70'lerden günümüze Türkçe Pop şarkıları; Cuma ve Cumartesi günleri ise yerli ve yabancı şarkılar Büyük Kulüp'ün sanatçısı Barış Bilgili ve grubunun canlı performansları ile sergileniyor. 01:30'a kadar süren canlı müzik sonrasında saat 04:00'a kadar DJ performansı ile misafirler kulüp eğlencesine devam ediyor.

212 322 29 13

**İstanbul Cad. Gökmahal Çarşısı No:28-1
(Garanti Bankası Yanı) Göktürk-İST.**

NOSTALJİ

Estreya Seval VALİ

*Bir tebessümle
hatırlanan yıllar*

UNUTTUĞUMUZ
ŞARKILAR

Nostalji dizisinin birkaç ay önce yayımlanan ilk yazısında "Bir tebessümle hatırlanan yıllar" başlığı ile 1960'ların sonu ile 1970'lerin ilk yarısını kastettiğimi belirtmiş ve siz sevgili okurlara "Bizim Sinemalarımız"dan söz etmiş, yazlık sinema konusu açıldığında ise hemen üstümüzdeki katta oturan arkadaşım Gülay'ı anmıştım. Sanırım hepimizin bir "Gülay arkadaş"ı olmuştur, ismi Gülay olmasa bile.

Benim Gülay, eminim hiçbirinize yabancı gelmeyecektir. Can ciğer kuzu sarması görünürsünüz, içtiğiniz su ayrı gitmez gibidir ama ikinizden biri başka bir semte taşdıktan çok değil birkaç ay sonra, giderek daha az görüşmeye başlarsınız; derken samimiye-tiniz donuklaşır, sararır, solar ve geçmişin çekmecelerinde unutulmaya bırakılır. Can arkadaş, eski arkadaş olur.

"Arkadaşlık edecek bir yaşıt bul ama sana hiç benzemesin" dese-lerdi, imkânı yok daha farklısını bulamazdım. Tanıştığımızda yaşımız daha on iki idi. Ben, Erkek Fatma dedikleri türdendim. Koyu renkli saçlarım kısa, kollarımda ve bacaklarımda yüksek duvarlardan atlarken, bisikletten düşerken oluşan morluklar, ayağımda "kes" ayakkabılar... Blucin yoktu o zamanlar. Tophane'deki Amerikan Pazarı'ndan ilk Wrangler'ımı ancak 1975 yılında alabilecektim. Penye tişört de yoktu. Oysa sıfır yaka kısa kollu atlet vardı ama tişört niyetine giymek aklımıza gelmezdi. Aslına bakacak olursanız, o yaştaki gençlerin giyebileceği doğru düzgün bir şey yoktu. Hazır giyim sanayileşmemişi çünkü. Senede iki üç kez, bazen iki gün üst üste eve terzi çağrılır (randevu bir önceki ziyarette ayarlamış olurdu zaten), kumaşlar hazır edilir, evdeki halılar kaldırılır (temizlik kolay olsun diye), yemekler pişirilir (misafir geliyor, ne de olsa), terzinin getirdiği model dergilerine bakılır, kafa kafaya verip tartışılır, ölçülür, biçilir ve cümbür cemaat dikişe girilirdi. Eğer birkaç parçanın giyilmeye

hazır hale getirilmesi isteniyorsa, eli iğne tutan herkesin katkıda bulunması gerekirdi, ondan cümbür cemaat diyorum.

Gülay'ın papatya suyu ve oksijen karışımıyla sararttığı kızıla çalan açık kumral saçları ve kedi gibi çekik, yeşil gözleri; içini gösteren daracık dantel gömlekleri, mini etekleri ve yüksek topuklu ayakkabıları vardı. Doktor babası, ismini takarken ona "gül" demişti, o da kontrol edemediği kahkahalarla güler, soluklanmak için durduğu bir ara zorlukla "sinirim bozuldu" der ve yine gülmeye koyulurdu. Aslında sinirleri bozulan ben olsam da, kontrollü bir şekilde sırtıma başarırdım. Kapıların zilini çalıp kaçmayı, telefonda dalga geçmeyi, ilerleyen yıllarda pencereden karşıda oturan "çocuklar" ile bakışmayı, sigara içmeyi ben hep ondan öğrendim. Kapı zili ile telefon olayından hoşlanmadım ama sigarayı sevdim doğrusu. Ama siz siz olun, sigarayı sevmeyin lütfen. Gülay'ı hafif bir kız sandınız şimdi, değil mi? Değildi hâlbuki. Öyle görünürdü ama içinden kimseye elini tutturmak bile gelmezdi. Fransız okulunda okuduğum ve kitap kurdu olduğum için onun gibilere *allumeuse* dendiğini keşfetmişim. Erkeklerin dikkatini hep üstünde tutan ama asla daha ileri gitmeyen... Uzun süreli, anlamlı bir birliktelik yaşamayan ve hiç evlenmeyen...

Ben erken kalkar, erken yatar-dım. Hele kışları, saat sekiz oldu mu yatağıma sığırırdım. Hemen uyumak için değil ama. İl radyosu diye bir istasyon vardı, saat 20.15 ile 21.00 arasında en yeni pop şarkıları çalardı. Sylvie Vartan ve Johnny Holliday... Ne olay olmuştu evlenmeleri! İkisi de sarışın, biri pek güzel, diğeri acayip yakışıklı, bize çok uzak ve ışıltılı bir âlemin temsilcileri. Görsellik alabildiğine de, ya müzik? Sevenleri vardır muhakkak ama benim aklımda sadece Sylvie'nin *La plus belle pour aller danser* (Dansa giden en güzel kız) ile Johnny'nin *Le pénitencier* (Cezaevi - *There*

is a house in New Orleans diye başlayan Amerikan şarkısının Fransızca versiyonudur aslında) şarkıları kaldı. Fransız okullarına gidenlerin pek rağbet ettiği *Salut les Copains* ile *Mademoiselle Âge Tendre* dergileri bu ikisini o kadar pohpohlamasaydı, o kadar ünlü olamazlardı sanırım. Sonra Johnny bir trafik kazasında Sylvie'nin yüzünün dağılmasına sebep olmuş, Sylvie'nin yüzü, estetik ameliyatlara toparlanırlar gibi olsa da, doğru tonda şarkı söyleyemez hale gelmişti.

Adamo'nun *Tombe la Neige* (Her yerde kar var, diye Türkleştirilmişti), Patricia Carli'nin *Accusé Levez-vous*, Charles Aznavour'un *La Mamma'sı*, hep 1960'ların ikinci yarısında dinlediğimiz şarkılardı. Parça Avrupa'da ünlü olur olmaz, İstanbul'da da duyulmaya başlamazdı o zamanlar. Hep arkadan izlerdik. France Gall, *Poupée de Cire, Poupée de Son* ile 1965 yılında Eurovision'u kazanmıştı.

Ne çok sevdim dergileri! Hâlâ da seviyorum ya. Annemin okumaktan pek hoşlandığı *Nous Deux, Confidences, Intimité* gibi içinde kısa öykülerin yanı sıra, bugünün beyaz dizilerine benzeyen resimli roman ekleri olan mecmuaları bile almaya hevesle giderdim. *Mademoiselle Âge Tendre* için hayat hep tatlı, hava hep güneşliydi. Reklamlarına varıncaya kadar okurduk desem yanlış ifade etmiş olurum, çünkü asıl reklamlarıydı ilgimizi çeken. Ulaşamayacağımızı sandığımız bir seviyeyi, Kaf Dağı'ndaki zirveyi temsil ediyordu o rengârenk sayfalar, acemi bakan gözlerimizde. Orta sınıfa mensup (evet, bir zamanlar orta sınıf diye bir kavram vardı) bir genç için Paris'e değil senede, hayatta birkaç kez bile gitmek, gerçekçi olmayan bir hayaldi. Hele ki, o (kendine) pek sosyalist rejim, yurt dışına çıkışı dört senede bire indirdiği zamanlar. O alacalı bulacalı yalan dünyanın buraya gelmesi ise, olacak iş değildi. İşleri dolayısıyla Avrupa'ya sık gitme fırsatı bulan akrabalarından medet umar,

Kız kardeşimle birlikte, bir Bar Mitzva'ya gitmeden önce. Eve gelen terzi eliyle dikilmiş elbiseli, mizanplili halimiz. Yaşım on üç.

Erkek Fatma. Bacaklarımdaki morlukları görüyor musunuz? On bir yaşında, o zamanlar sayfiye yeri olan Göztepe, Gülistan Sokak'ta.

Makyajcılık oynadığım bir gün, ortaya çıkan sonuç. Henüz on altı yaşında olduğuma inanmak zor. Ama bizim neslin kızları on yeni yaşında nişanlanır, on sekizinde de evlenirdi.

dergiden kestiğimiz reklamı çekine çekine verirdik, "Bulursan bana bir tane *bundan* getirir misin?" diyerekten. Unutanı da olurdu, zor bela bir tane getireni de, bonkör davranıp birkaç çeşit yüklenerek geleni de. Pilavcı Pasajı'nın Amerikan Pazarları ile bize çok cazip gelmesinin nedeni, ancak fotoğraflarda görebileceğimiz bazı ürünlerin vitrinlerde sergilenmesiydi. Serbest piyasa ekonomisi, paran varsa kaçak-maçak deme, al işte. *Ahanda* burada. Öte yandan, cebinde bir dolarla yakalanan, hapsi boylardı.

Nasıl giyineceğimizi, nasıl boyanacağımızı, çevremizle nasıl iletişim kuracağımızı hep o tür dergiler öğretirdi bize. Kafamız bastı mı, ortaya çıkarmak için bir de test yapardı ardından. Düz saçlar, mini etekler, çırtlak göz farları, allıklar, kıvrılarak âdeta gökyüzüne uzanan kirpikler, parlak dudaklar, uzun ruğan çizmeleler, ah o İspanyol paçalar, tenis ayakkabıları dedikleri spor pabuçlar, tam gar-

dıroplu, taranınca saçları uzayan Barbie bebekler... 1960'ların en sonu ile 1970'lerin başında o kadar çok renk kullanılırdı ki! Avrupa'dan gelen okul defterlerin kapakları bile birer Pop Art eseri gibiydi. Oysa 1960'ların başı, "siyah beyaz"a adanmıştı.

1966 yılında popüler olan Antoine adlı Fransız bir şarkıcı vardı. Uzun saçlı, sivri bir tipti. *Les Élocubrations d'Antoine* (Antoine'ın saçmalamaları) adlı bir şarkısı yüzünden Johnny ile kapışmış, Johnny ise *Cheveux longs et idées courtes* (uzun saç, kısa fikir) adlı bir şarkıyla karşılık vermişti. Ancak Antoine, Türkiye'deki şanını ("Salut les Copains" okuyanlar dışında) çiçekli gömleklerine borçluydu. Onun giydiği

1970'lerin ispanyol paçaları

1960'ların "siyah beyaz" giysileri

Fransız okullarına gidenlerin pek rağbet ettiği Salut les Copains ile Mademoiselle Âge Tendre dergileri

türden gömlekler Beyoğlu'nda satılır ve bir ara hemen gencin üzerinde görünür olmuştu. Günümüzde ününü belgesel yapımcısı olarak sürdürüyor. 1966 yılında dünyayı asıl titreten şarkı, Hugues Aufray'ın *Céline*'i idi. *Dis-moi Céline, les années ont passé, / Pourquoi n'as-tu jamais / Pensé à te marier?...* O nesilde kaç kız bebeğe Selin ismi takıldı kim bilir?

Senelerce kısa saçlı kaldıktan sonra nihayet uzattığımda, belimi geçip neredeyse üzerine oturup minder diye kullanabileceğim kıvama gelinceye kadar kestirmemiştım saçlarımı. Berbere gider (kuaför denmezdi o zaman, kadın berberi ve erkek berberi) maşa çektirirdik dümdüz olsunlar diye. Sonra uçları çatallaşan o zavallı saçları "temizlemek" için ne yapardı bazı aklı evveller biliyor musunuz? Bir tutam saç alırlar, büke büke lüle haline getirirler, uçları kek gibi ortada kalan kırık saçları mum alevine tutarak yakarlardı. Nasıl? Annelerimiz haftada en az bir kere *mizanpli* yaptırırdı. Saçlar yıkandıktan sonra bira ile yeniden ıslatılır ve orta boy metal bigudilerle sarılır, pensle tutturulurdu. O koca kafalar bir tür bone görevi gören bir *file* ile örtülür ve uzaya ışınlanma aygıtlarını andıran ayaklı kurutma makinelerine sokulurdu. Nadiren bir saatten az kalınırdı bugünün MR makineleri

Ajda'nın 45'lik plaklarından biri...

kadar ses çıkaran o başlıkların içinde (O neslin tansiyonunun yüksek olmasına şaşmamak gerekir). Ardından berber, biradan sertleşmiş, kalıp gibi duran bukleleri uzun saplı ince bir tarakla *tiftiklemeye* başladı. *Krepe* denirdi o işleme. Postişler pek revaçtaydı. Dönemin topuzları, saç bantlarının altından çıkararak omuzlara kadar uzanan o kabarık yeşeller, hep takmaydı. Gerçek ve yalancı saçlar harmanlanır, tutsun diye iyice spreyleneirdi. Kadınlar özellikle saçlarının yapıldığı

Adamo'nun Tombe la Neige (Her yerde kar var, diye Türkleştirilmişti), Patricia Carli'nin Accusé Levez-vous), Charles Aznavour'un La Mamma'sı, hep 1960'ların ikinci yarısında dinlediğimiz şarkılardı. Parça Avrupa'da ünlü olur olmaz, İstanbul'da da duyulmaya başlamazdı o zamanlar. Hep arkadan izlerdik.

Sylvie Vartan ve Johnny Holliday... Ne olay olmuştu evlenmeleri!

ilk gece mumya gibi hareket-siz yatardı ki, kafalarındaki sanat eseri bozulmasın. Diyelim ki, cuma günü yapıldı bir işlem; pazartesi yine berbere gidilip aynı saç (yıkandıktan yani), bu sefer tarağın sapıyla yukarı doğru ittirilir, aynı kabarık hava yeniden yaratılmaya çalışılırdı. Buna da *coup de peigne*, yani tarak darbesi denirdi. Birkaç tarak darbesi ile canlanan bir saç modeli! Kim bilir nasıl kaşınırdı insanın kafa derisi...

Maşa yaptırmaya fırsat bulamadığımızda, saçımızı... yazarken hicap duyuyorum inanın (sizden değil, saçlarımdan utanıyorum), ütülerdik. Basbayağı, bildiğiniz ütü. Başımızı kurbanlık koyun gibi ütü masasının üzerine yan yatırırđık, saçlarımızı yayardık, bir yakınımız da saç hem tarar, hem de ucuna doğru tek yönde ütülerdi. Ütünün

Annemin okumaktan pek hoşlandığı *Nous Deux*, *Confidences*, *Intimité* gibi mecmuaları almaya hevesle giderdim.

ayarımı ipek konumuna getirmeyi ihmal etmezdim ama! Bir de yazın yaptığımız *Abu Agela* (Meksika mizanplisi diyordu Frenk dergileri) vardı. Tepedeki saçlar iki büyük bigudi ile sarılır, geri kalanı iyice bastırılarak bir yöne yatırılır, kafaya yapıştırılır ve tokalarla tutturulur. Saçlar kurumaya yakınken açılır ve aynı işlem aksi yönde tekrarlanır. Nasıl elektriklenirdi zavallılar! Yine de sonuç güzel olurdu.

Nereden hatırladıysam, ortaokulda iken Nişantaşı'nda oturan bir sıra arkadaşım olmuştu. Çok varlıklı bir ailenin kızıydı. Bir keresinde saçını Paris'te kestirmişti de sene boyunca konuşulmuştu. Sanırsınız Paris, dev bir kuaför salonu. Paris'te nerede diye sorsak, ne bileceğiz iyi berber mi, kötü mü? Annesinin saç çok kıvrıkcık olduğundan, günde iki kez berbere gittiğini anlatmıştı saf saf. Hayır, model filan değildi, sosyetik bir hanımdı sadece. "Sabah birlikte bir kahve içelim mi?" diyen soran arkadaşına, "Ay gelmem şekerim, berbere gideceğim." "Peki, öğleden sonra?" "Ay maalesef şekerim, berbere gideceğim." "O zaman yarın sabah?" "Ay olamaz şekerim, berbere..." derdi herhalde.

Kaşlar giderek inceliyordu; öyle abartılmıştı ki bu, kaş dediğiniz tek bir sıra tüyden ibaren kalmıştı. Cımbız yönünü bir şaşırsa, kaş yok artık! Sırf kaşlarını aldirmek için makyajcıya giden sınıf arkadaşları vardı. Kirpiklere sürülen maskaralar şimdiki gibi bir fırçadan oluşuyordu. Çok eskiden kaşları taramak için kullanılan türden bir fırçası (yer fırçasının saplı ve minyatür olanını hayal edin lütfen) olan, sert pudra gibi siyah bir kalıp düşünün; o kalıbı bir şekilde ıslatır, fırçayı siyah bulamaca banar ve kirpiklerimizi yukarı doğru iterek hem kıvrıtmaya, hem daha uzun ve hacimli göstermeye çalışırdık. O her şeyi

bilen dergiler, daha da gur gözükmeleri için zavallı kirpiklerimizi pudra ile örtmemizi ve bir kat daha maskara sürmemizi öğütlerdi. Minik odun parçacıklarına benzerdi garipler. Parmağının ucuyla şöyle bir dokun, çat diye kırılır valla. Bakışlarımıza derinlik kazandırmak için göz kapağının bittiği yere kalemle bir "yay çeker", sonra doğal görünsün diye kalemin bıraktığı çizgiyi parmağımızla dağıtırdık. Eksi bir beden sıksa manken Twiggy'ye borçluyduk bu numaraları. Piyasadaki tek yerli fondöten Tokalon'du. Yine dergilerden öğrendiğim gibi bir

sünger parçasını suyla hafifçe ıslattıktan sonra fondöten bular ve yüzüme sürerdim. Üstüne bir ton açık renkte pudra, tenin porselen gibi görünmesini sağlardı (daha doğrusu sağlamalıydı). Öyle yazıyordu dergi. O zamanlar nerede yüzlerce çeşit ruj? Ruj dediğin, adı üstünde, kırmızı olurdu. Bilemedin pembe. Bej renkte ruj üretmek için fondöteni Nivea kremle karıştırır, dudakımıza sürerdik. Her derde deva, Nivea!

Aklıma gelmişken, birkaç sene önce dolmuşla plajdan dönüyorum, iki kadın sohbet ediyor. Biri, "Ben bebe yağı kullanıyorum," dedi. Altta kalmak istemeyen diğeri hemen karşılık verdi. "Ben de Nive-yağı." Bende jeton çok kısa sürede düştü valla.

Yaşıtlarım arasında en popüler oje, Cutex 130'du. Bugünlerde pudra rengi dediğimiz tondaydı. Makyaj ve giyim konusunda o zamanlar keşfettiğimiz, yığınla minik ipucu vardı: Alılık niyetine (yapay ürünlere alerjisi olanlara duyurulur), bir dilim pancar kesip yanaklarıma sürebileceğimi öğrenmiştim mesela. Ders defterlerinin karton kapaklarını örtmek için kullandığımız plastik kaplardan kemer yapmayı, resimleri kırarak kolaj yapmayı, günlük tutmayı, anket defteri doldurmayı hep o dergiler sayesinde öğrenmiştim. Okulda iken anket defteri diye bir sosyalleşme aracı vardı, hatırlıyor musunuz? İlk sorular (doğal olarak) adın ne, soyadın ne, kaç kardeşiniz diye başlar, sevdiğin şarkılar, şarkıcılar diye devam eder, hiç öptüğün mü şeklinde zirvalayarak sona ererdi. Anket defterlerine ne kadar çok resim yapıştırırsam, o kadar çok okunurum diye düşünmüştüm haklı olarak. Aynı sebepten ötürü, çok da defter doldururdum. Günümüz feysbuk'ü mübarek.

Defter demişken, dergilerden şarkı sözlerini ve şarkıcı resimlerini kesip yapıştırarak şarkı sözü defterleri de oluştururduk ama o şarkı sözlerini ne yapardınız diye soracak olursanız... Hiçbir şey. Karaoke partileri düzenlenmezdi ki o zamanlar!

1968 yılının en popüler İngilizce şarkılarından biri Sandy Posey'in söylediği *In Your Green Eyes* adlı şarkıydı. Kendi veya sevgilisinin gözleri yeşil olan herkesin dilindeydi. Aynı yıl Paul Mauriat, *Love is Blue*'yu çıkararak, asansör müziği

denecek türün doğuşunu müjdeledi. 1969'da kuzenim Jozi sayesinde King Crimson'un *Epitaph*'ını keşfettim ve sonrasında senfonik rock sever oldum. Emerson Lake & Palmer'ı çok tutsam da (*C'est la vie*'yi düşünsenize!) tüm zamanlarda favorim, Renaissance adlı İngiliz gruptur. Ne varsa İngilizlerde varmış. Beatles yıllardır ortalığı kasıp kavuruyordu ama 1970 yılında çıkardıkları *The Long and Winding*

Dönemin topuzları, saç bantlarının altından çıkararak omuzlara kadar uzanan o kabarık yeşeller, hep takmaydı. Gerçek ve yalancı saçlar harmanlanır, tutsun diye iyice spreyleneirdi. Kadınlar özellikle saçlarının yapıldığı ilk gece mumya gibi hareketsiz yatardı ki, kafalarındaki sanat eseri bozulmasın.

Nasıl giyineceğimizi, nasıl boyanacağımızı, şevremizle nasıl iletişim kuracağımızı hep o tür dergiler öğretilirdi bize.

Bakışlarımıza derinlik kazandırmak için göz kapağının bittiği yere kalemle bir "yay çeker", sonra doğal görünüşün diye kalemin bıraktığı çizgiyi parmağımızla dağıtırdık. Eksi bir beden sıksa manken Twiggy'ye borçluyduk bu numaraları.

Road, ayrılacaklarının ilk işaretini verir gidiydi. Aynı sene, Amerikalı Simon & Garfunkel ikilisi, *Bridge Over Troubled Water* ile gönlümüzü fethetti.

Sanmayın ki, hep böyle süslenip dolaşırdık. Kız kardeşimle aynanın karşısına geçip saatlerce makyaj yaparak oyalandığımız olurdu ama saçlarımızı maşa çektiirmek ve ara sıra manikür yaptırıp oje sürmek dışında pek makyaj yapmazdık. Ama Gülay, kirpiklerini odun parçacıklarına dönüştürmeden evden çıkmazdı.

Gülay bütün gece oturur, gün ağarınca yatar, öğleden sonra iki gibi uyanırdı. Kışları görüşmezdik bu yüzden. Sabah okula gitmek için erken kalktığından, bu ritme alışık olmayan bünyeyi eve döner dönmez yatağa yatırması gerekirdi. Ders çalışır mıydı peki? Hangi arada diye sorsanız, lütfen. Beni sigarayla daha on dört yaşındayken o tanıştırmış, dumanı içime nasıl çekeceğimi o öğretmişti. Gelincik, Hisar, Bahar, Çamlıca... O zamanlar içtiğimiz sigaraların markaları bunlar. Aman diyeyim, sigara çok zararlıdır! Bırakıncaya kadar valideniz gözyaşı döker. Gülay'la ortak yönünüz neydi diye merak ediyorsanız, ortak hiçbir yönümüz yoktu. Birbirimize, etrafımıza ve dünyaya farklı açılardan bakmayı öğretiyorduk. Okul vardı, evet ama karşıdaki evde yakışıklı çocuklar da vardı. Yabancı pop müzik vardı ama Türkçe pop müzik de vardı. *Diün gece seni bekledim, hani ya yalancı gelecektin, yalancı, gelmedin, aşkıma hiç bilmedin...* Gülmek de vardı, ağlamak da. Ağırbaşlı olmak iyiydi ama arada bir delilik yapmanın bir mahzuru yoktu.

Müzikte Fransızlar yine öne çık-

muştı; 1971 yılında uzun kıvrıcık saçlarıyla pek yakışıklı bulduğum Julien Clerc *Ce N'est Rien* derken, ertesi sene Michel Fugain iki *hit* ile – *Une Belle Histoire* ve *Fais Comme l'Oiseau*, hedefi on ikiden vurdu.

Size Gülay'la yaptığımız bir deliliği anlatayım. Yetmişlerin başında bir kış günü. Belki cumartesi, belki pazar. Divan Otel'i'nin oralarda (arka cephesindeki Ünver Otel de olabilir) Oriental diye bir kafe vardı. Camın önündeki bir masada oturmuş, kahve içiyor, sigara tütürüyoruz. Sigara kötüdür, özenmeyin lütfen. Birden, "Tuvalete gidelim," dedi Gülay. "Sen git, ben burada beklerim," dedim. Israr etti, "Yok, sen de gel, bir şey göstereceğim." Çantalarımızı iskemlelerin üzerinde bıraktık (bu kadar yani!) ve alt kata indik ama tuvalete girmek yerine etrafı kolaçan ettikten sonra bir kat daha indik ve kendimizi diskotekte bulduk. 33 müydü, yoksa Hidromel mi, tam hatırlamıyorum ama kendimizi piste attık, hızlı bir dans ettik, sonra tuvalete gidecekmiş gibi yukarı ve bir kat daha yukarı çıkıp ciddi ciddi yerimize oturduk. Kasvetli ve karanlık bir kış günüydü, yine de içimiz aydınlanmıştı birden. Böyle kimseye zararlı dokunmayan, çocukça şeyler yaptırırdı bana.

1973 yılında Roberta Flack, *Killing Me Softly* diyerek kalbimizi yumuşattı. Bereketli bir yıldız 1973. *Tie a Yellow Ribbon* (Dawn), *You are the Sunshine of my Life* (Stevie Wonder), *Angie* (Rolling stones), *Top of the World* (Carpenters) şarkılarını ilk kez o sene duyduk. Bizde ise Nilüfer, *Diünya Dönüyor* diyordu.

Bu yazının üslubunu çözdünüz, değil mi sevgili okurlar? Yazının başlığı Unuttuğumuz Şarkılar olsa da, piyasaya çıktıklarında bizi çok etkiledikleri halde zamanla unuttuğumuz tüm şarkılardan söz etmek tabii ki mümkün değil. Başımızdan bütün geçenlerden de. Maksat ikisini harmanlayıp nostalji yapmak.

Başka bir nostalji köşesinde görüşmek umuduyla, esen kalın. ■

Teknoloji çok değişti...

Standart bilgisayar formlarından, işe özel her türlü baskı çözümlerine kadar hizmet veren DataForm; 29 yıldır üstün kalite ve özen politikasını hiç terketmedi. Yıllardır sizin için düşünen, en son baskı teknolojileriyle ulusal ve uluslar arası ölçekte tam zamanında hizmet üreten DataForm, her zaman güvenebileceğiniz bir çözüm ortağınız oldu.

DATA FORM
BİLGİSAYAR VE
İLETİŞİM GEREÇLERİ
SANAYİ VE TİCARET
ANONİM ŞİRKETİ

Data Form®

Sanayi Mah. Eski Büyükdere Cad. Silahtarolu Sk. No:5 4.Levent Kağıthane 34416 İstanbul

T: 0212. 324 1860 (5 Hat) F: 0212. 281 0061 @: dataform@dataform.com.tr

www.dataform.com.tr

İNSANSIZ İNSAN

İnsanlığın varoluşundan bu yana, üstün insan olma gayretimiz hiç tükenmemiştir. Arkadaşlar arasında, ailede, okulda, iş yerinde, sokakta, trafikte "özel biri" olmak önemli olmuştur. İnsan; sosyal yaşamını da "önemli ve üstün olmak" merkezinde inşa etmiştir. Dünyamızı yönlendiren kişiler ve kurumlar ise bu arzumuzu daha da vahşileştirmiş ticari ve siyasi alanlarda kullanmaktan çekinmemişlerdir. "Sen özelsin", "istersen Başbakan bile olabilirsin", "evrene enerji yollaman yeter çok zengin olabilirsin" gibi sözlere sanırım fazla yabancı değilsiniz.

"İstersen yapabilirsin" bu ve benzeri cümleler sanki içimizdeki başka bir insana söylenen sözler gibidir. Bizi bize yönlendirmeleri ne tuhaf... Dışımızdaki insanı sömürüp tükettiler, sıra içimizdeki insana geldi. Sebebi basit aslında! O kadar çok sömürüldük ve kullanıldık ki; kendimizi mutlu etmek için, içimizde başka bir dünya yarattık. En mahrem halimizi kurduk zihnimizde.

“*Kendisi tarafından kandırılan insanlar elbette doğrumun değil yanlısın, gerçeğin değil rüyanın peşinden koşacaklar.*”

Şimdi içimizdeki o masum çocuğu ele geçiriyorlar. İçimizdeki insana diyorlar ki; Aslında sen içte değil dışta olmalısın, hayal değil gerçek olmalısın. Bunun sonu mutsuzluktan ve depresyondan başka bir şey değil. Sahte bir dünyayı gerçeğe taşımaya çalışmak saflıktan öteye geçmeyecektir. Düşlerimizdeki "ben"i aldıklarında insansız birer insan olacağız. Birer iş makinesi, evrakları imzalamaktan öte yeteneği ve akı olmayan çabasız et yığınları! Bizler yakın bir gelecekte insanlıktan çıkıp, yeni nesil canlı aygıtlar olacağız sadece.

İnsanlığın geride bıraktığı bunca yıldan sonra geldiğimiz nokta; sömürü, ırkçılık, din faşizmi, cinsiyet ayrımcılığı, şiddet, savaş, adaletsizlik ve bencilliktir. Her şeyi bilen fakat düşünmeyen ya da hiçbir şey bilmeden düşünce ileri süren insanlardan oluşan dünyamızın, yaşam şartlarının bu kadar gaddar olmasına çok şaşırılmamalıdır. Bilmediğini kabul etmeyen, o bilgisizlik içinde kendisine ait bir bilgi düzeni kuran insan olmak. Devamında o bilgisizlik düzeyinde her şeyi algılamaya çalışmak en büyük yanılgıdır. İnanıldığın din dışındaki dinlerin, ait olduğun ırk dışındaki ırkların, mezheplerin kötü ve gereksiz olduğuna inanıyor olmayı başka türlü izah etmek mümkün değil. Ben her zaman haklıyım diyenler; her zaman aldanacaklardır.

Karanlık ve pis dünyada yaşayan insanın aydınlık bir yüreği olamaz. Ancak her şeye rağmen ışık saçmaya

çalışır insan. O da yeterince... Ezilerek ilerlemek, kaybederek çoğalmak kaderimiz olmamalı. Her insan diğerleri ile bağlıdır birbirine. Herhangi bir insan eğilmişse, tüm insanlık köle edilmiş demektir. Bir kişi bile sömürülüyorsa hepimizi kandırıyorlar demektir. Bu düzen değişir mi diye sorarsanız; çok zor derim sizlere. Çünkü büyük çoğunluğumuz değişsin istemiyor. İsteklerden uzak bir rüyada yaşamaya başlayalı uzun zaman oldu. Ve büyük çoğunluk bu sorunları görmezden geliyor. Kaos hali, hüznün duvarına sürekli çarpmalar bizde çaresiz bir keyif alma durumu yarattı. Sürekli bir nefret hali, aldatılmışlık duygusu, intikam ateşiyle yaşamaktan ve bu şartlar altında mutlu olduğunu sanabilmekten bahsediyorum.

Çözüm istemiyor kimse; bu melankoli, karmaşa, göz yaş, acı, öfke hoşumuza gidiyor sanıyoruz, çaresizce... Bizler aslında sandığımızdan daha güçlüyüz, hiçbir şeye ihtiyacımız yok. Fakat ellerimizle kurdurduğumuz düzen; insana insanlığını unutturan bir mikrop oldu kalbimizde. *Günümüzde insan; asfaltta yürüyen bir kediye benziyor.* Sokaklarda yürüyen o kedileri izleyelim ve kendimizi görelim. Kurdurduğumuz sistem hiçbir şeye ihtiyacımız olmadığı halde bizleri her şeye muhtaç bireyler olarak yetiştiriyor, kendimize değil başkalarına hizmet ediyoruz; bizi canla başla sömürenlere köle oluyoruz. Sonunda bu duygu içimizde onarılmaz bir hüznün yaratıyor ve bu hüznün müptelası oluyoruz. Kendi yarattığımız sorunlar içinde kendimizi kaybediyoruz. Doğal olarak sorunlar çözülmek yerine daha çok büyüyor. Bu sorunlar büyüdükçe içimizdeki hüznünde katlanarak çoğalıyor ve daha bağımlı hale geliyoruz.

Bu nedenle düşünmekten nefret ediyoruz. Bir an bile

düşünmek acı veriyor çünkü. Gerçek acıdansa sahte acılar ile yaşamak güzel bir kaçış yolu elbette. Gerçek sorunlar ile yüzleşmektense, yapay sorunlar ile mücadele etmek yaptığımız en acınası şeydir... Artık herkes hüznü. Filmdeki bir karakter öldü diye ağlamak, ünlü biri öldüğünde yalandan üzülme ve iki dakika sonra unutmak hüznü. Gerçek hüznü bastırma ne tuhaf bir hile.

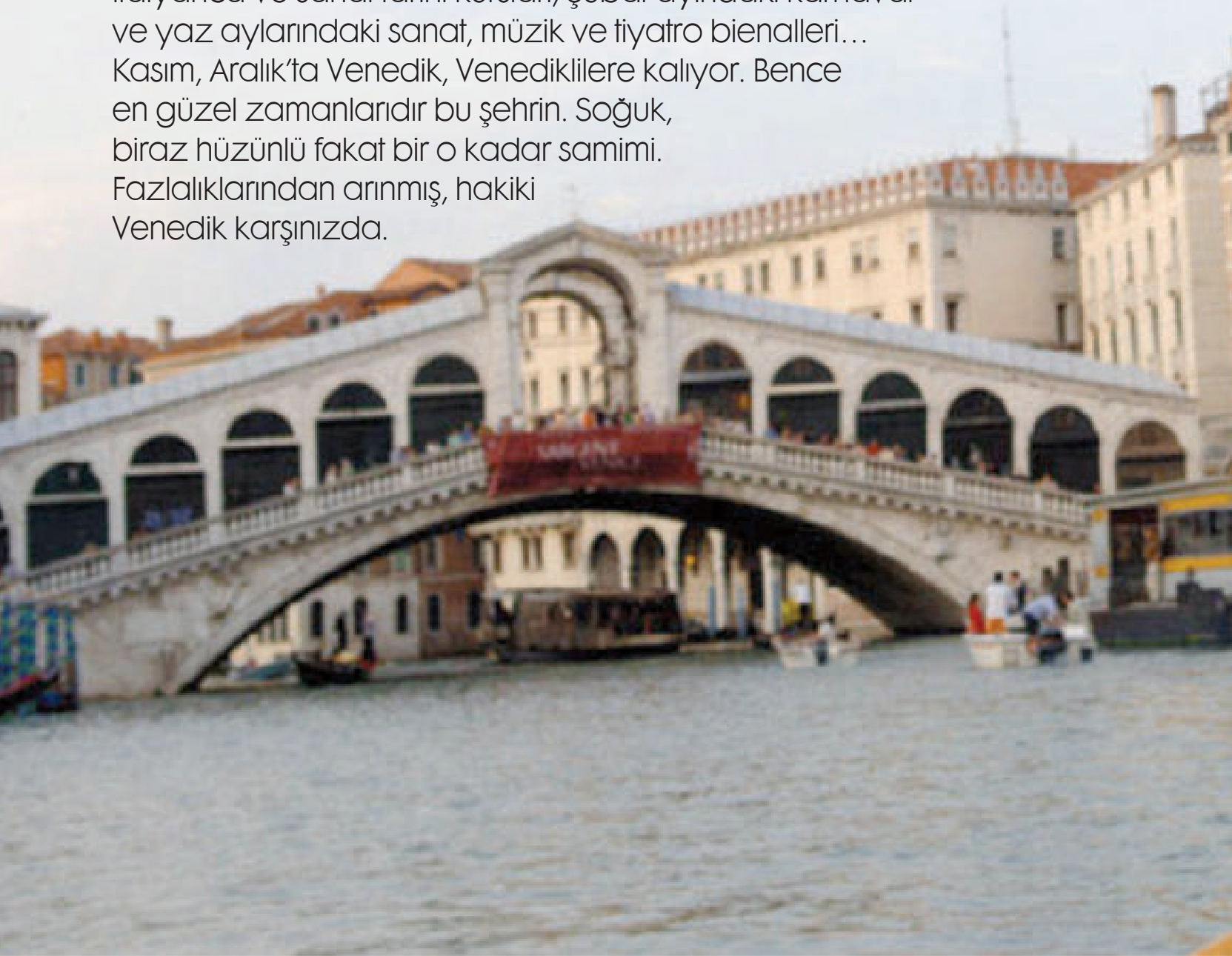
Kendisini büyük ustalık ile kandıran insanların sayısı giderek çoğalıyor. Kendisi tarafından kandırılan insanlar elbette doğrunun değil yanlışın, gerçeğin değil rüyanın peşinden koşacaklar. Günümüzde kimse doğruya inanmıyor. Doğru söyleyeni kimse dinlemiyor, ciddiye almıyor. Ne kadar yalan o kadar gerçek bir dünya. Yalın bir gerçek değil elbette, yalanın yılan gerçeğinden bahsediyorum. Zehri dilinde; sürünen bir yılan gerçekten! Dünyada sömürü ve savaş hiçbir zaman bitmeyecek. Çünkü çoğunluk bitsin istemiyor. Hatta artık o savaşlar bir yakınımız ölmediği sürece umurumuzda bile olmuyor. Çünkü İnsansız İnsan olmayı neredeyse başardık. Duygusuz bir kalp, bakışsız bir göz gibi olduk. Ve ateş her zamankinden daha çok yakıyor düştüğü yeri. Diğerlerimiz o ateşin etrafında ısınmaya çalışıyoruz. Sonra da kalkıp kendimize diyoruz ki; *"Sen her şeyi yaparsın"* ... Bedenimizi daha da yaşanılmaz bir hale getirmek için her yolu deniyoruz. *"Biz her şeyi yaparız."* İçimiz kirlenip karardıkça, daha bir batıyor dünya... *Kulağa hoş gelen sözlerle ışığa kavuşamayız. Açılıp kapanmayan göze rüyada erişemeyiz. Işığın bizimle olmasını istiyorsak; elbirliği ile karanlığı yakmalıyız.* ■

Venedik

Büyülü Şehir

Venedik şehrini görüp de cazibesine kapılmayanı henüz duymadım. Venedik'i ziyaret etmek için bahanem çok: İtalyanca ve sanat tarihi kursları, Şubat ayındaki karnaval ve yaz aylarındaki sanat, müzik ve tiyatro bienalleri... Kasım, Aralık'ta Venedik, Venediklilere kalıyor. Bence en güzel zamanlarıdır bu şehrin. Soğuk, biraz hüznünlü fakat bir o kadar samimi. Fazlalıklarından arınmış, hakiki Venedik karşınızda.

V

enedik şehrini görüp de cazibesine kapılmayı henüz duymadım. Yaklaşık on beş senedir yılda bir, bazen iki kez bana müthiş bir mutluluk veren bu şehre gidip geliyorum. Orada bulunduğum süre içinde, etrafındaki şehirleri gezmek uğruna, Venedik'i bir öğleden sonra için bile olsa bırakıp gitmek zoruma gider.

Venedik'i ziyaret etmek için bahanem çok: İtalyanca ve sanat tarihi kursları, Şubat ayındaki Karnaval ve yaz aylarındaki sanat, müzik ve tiyatro bienalleri... Bu dönemlerde turist akımına uğrayan şehir, kendi sakinlerine zor anlar yaşıyor. Hıncahuñ dolan vaporettolar ve labirent gibi daracık sokaklar, insanların evlerine gidip gelmelerini zorlaştırıyor. Tabi bu da onların geçim kaynağı, mecburen katlanıyorlar.

Nispeten daha sakin olan aylar olan Kasım, Aralık'ta Venedik, Venediklilere kalıyor. Bence en güzel zamanlarıdır bu şehrin. Birkaç kez ziyaretlerim bu aylara denk geldi. Soğuk, biraz hüzünlü fakat bir o kadar samimi. Fazlalıklarından arınmış, hakiki Venedik karşınızda. Aralık akşamlarında palto-mun yakasını kaldırarak, koca San Marco Meydanında sisler arasında San Zaccaria iskelesine yürüdüğümü bilirim. Venedik şehrinin sisi bir başkadır. Sizi öyle bir sarar ki, adeta içinde kaybolursunuz. Ve bu kaybolma hissi sizi korkutmaz. Aksine, zevkli bir maceraya atılmışsınız gibi size tatlı bir heyecan verir. Yarı yarıya görünen bazilikaların kubbeleri, hayal meyal seçilen palazzolar ve gondollar bu tabloya ürkütücü olduğu kadar büyüleyici bir atmosfer katar.

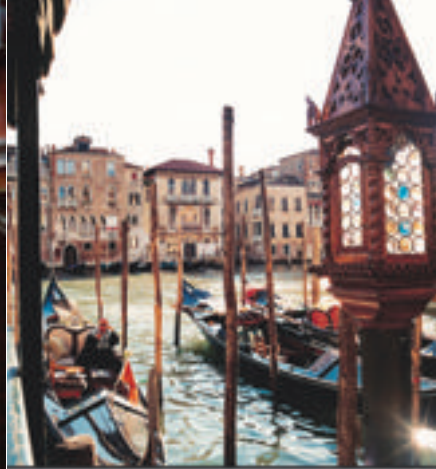
PALAZZOLAR, KANALLAR, KİLİSELER, KÖPRÜLER

Venedik şehrinin turistleri çekmek için sanatsal bir olaya ihtiyacı yok, her köprü başındaki manzarasıyla adeta sizi yerinize muhlar. Dünyanın her yerinde sanat eserleri vardır. Ama yine de bu kadar dar bir yüz ölçümde, bu denli çok sanat şaheserlerinin toplanmasına akıl erdirmek zordur.

Venedik diyalektinde söylendiği gibi il Canalasso yani Büyük Kanal üzerinde dizilen pembe tepeleri güneşte, yeşil ayakları suda yüzen, Bizans, Gotik, Rönesans ve Barok tarzındaki bu kadar güzel binanın karşısında insanın nutku tutulması çok doğaldır.

Ama yine benim özellikle her gittiğimde, muhakkak uğradığım, resimlerini çektiğim spotlar vardır. Bunların iki tanesini sizlerle paylaşayım. Büyük Kanal'daki 3. köprü olan Accademia köprüsüne çıkın. Orada görünen manzara, sizi Canaletto'nun resminin içine adım atmışsınız gibi hissettirir. Muhteşem Santa Maria della Salute kilisesi ve Grand Canal'daki palazzolar size o kadar yakın ve aynı zamanda erişilmez gözükürler. Venedik Senatosu, 1630 yılında 45 bin can alan veba salgınından sonra, Meryem Ana'ya şükranlarını sunmak amacıyla bu kilisenin inşasına karar vermiş ve tasarımını genç mimar Baldassare Longhena'ya vermiştir.

Diğer sevdiğim ve sık gittiğim yer, Laguna'nın öbür tarafına bakan Zattere rıhtımlarıdır. Giudecca adasını gören buradaki lokantalar kışın çok güzel güneş alır. Ve burada batan güneşi izlemek bir ayrıcalıktır. Şunu da kabul etmek gerekir, Venedik, coğrafi konumu ve şehrin yapısı, bir de Akdeniz ışığıyla yıkanan görüntüler resamlara eşsiz olanaklar tanımıştır. Tuvallere yansıyan günbatımı renkleri, canlı, çarpıcı, alışılmamış bir sarı, altın rengi, pembe, alev kırmızısı, kızıldır. Bazen bulutlar bile bu renklere boyanır.

YAHUDİ GETTOSU

1997 yazında Venedik'te yapılan 2. Venedik Yahudi Kültür Festivaline katılmak imkânını bulmuştum. Birçok sanatçı, yazar ve akademisyenin katılımı ile gerçekleşen bu festival, bünyesinde toplam 5 sinagog, bir müze ve bir kaşer lokanta barındıran Yahudi Gettosu'nda gerçekleşmişti.

29 Mart 1516'da alınan bir kararla, Yahudiler, Ghetto adı verilen bu mahallenin içinde yaşamaya zorlanmışlardı. Getto'nun kapılarını, dört gardiyan beklerdi. Bu kapılar sabahları açılır geceleri kapanırdı.

Üç yüzyıl boyunca bu bölge, şehrin diğer kısmından ayrı kaldı. Bu Avrupa'nın ilk Yahudi Gettosu olarak biliniyor. O zamanlar 700 kişiymişler. Daha çok Alman kökenli Yahudilermiş. Sonraları onlara İtalyan ve İspanyol asıllı Yahudiler katılmış ve 1797 senesine kadar orada yaşamışlar.

1848'de bazı zengin aileler şehrin "palazzo"larında oturmaya başlarlar. Getto'da ancak fakir aileler kalır. Hatta iki Yahudi, biri İsaçco Pesaro (Finans Bakanı), diğeri Leone Pincherie (Devlet Bakanı) dönemin parlamentosuna girmişler.

Ghetto'nun turunu yaparken, Venedik'in en büyük sinagogu olan Scola Spangola için, rehberimiz, "Açıldığından bugüne kadar ara vermeden hizmet veren belki dünyadaki tek sinagogdur" diye bir açıklama getirmişti. Burası da, Venedik'te birçok kilisedeki sanat eserlerine imzasını atmış olan ünlü Mimar Baldassare Longhena tarafından restore edilmiştir.

KARNAVAL

Venedik'ten bahsedince, Karnaval'ını, San Marco Meydanı'ndaki cafelerini ve ünlü besteci Vivaldi'nin müziğini anımsamamak olmaz. İlk karnaval 1094 yılında kışın bitişini kutlamak için yapıldı. 18. yüzyılda Venedik Karnavalı, en görkemli günlerini yaşıyordu ve neredeyse altı ay sürüyordu.

Bugün de bütün Karnaval süresince, rengarenk kostümleriyle binlerce ziyaretçiye ev sahipliği yapmakta. Şehrin her Piazza ve Campo'sunda her dakika, her saat bir etkinlik vardır. Tıklım tıklım olan Vaporetto'lara binmek istemezseniz, yürüebilirsiniz.

CAFÉ FLORIAN

Napoleon'un "Avrupa'daki en güzel misafir odası" diye betimlediği San Marco Meydanının en meşhur kafesi "Café Florian" dır. Burası herkesin bazen içeriden dışarısını, bazen de dışarıdan içerisini seyrettiği Venedik'in vazgeçilmez mekânlarından biridir. Yıllarca, Byron, Dickens, Proust, Balzac ve Stendhal gibi yazarların ve sanatçıların uğrak yeri olmuştur. Casanova da buranın müdavimlerindenmiş. Derler ki, Palazzo Ducale'ye bitişik hapisneden kaçtığı zaman şehri terk etmeden önce Florian'a gelip son kez kahvesini içmiş.

Benim için Venedik, biraz Vivaldi, biraz daracık sokakların büyüğü atmosferi, inanılmaz sanat enerjisi deposu ve maskelerin arkasında bir zamanlar çılgınca yaşanan hayatlardır. Bir zamanlar diyorum, çünkü bugün o maskelerin arkasında çok az gerçek Venedikli var. Dünyanın dört bir tarafından gelen turistler, birkaç günlüğüne eski Venedik'in hayaletlerine bürünüyorlar. Venedik halkı da anlayışla karşılayıp gülüp geçerek, hayatlarına devam ediyorlar.

San Marco Meydanında gezinirken, kafelerin önündeki orkestraların çaldığı Vivaldi'nin eşsiz ezgileri eşliğinde, kendinizi 1700'lerin ışıltılı, neşeli ve şehvet dolu dolce vita atmosferine ısınmış gibi hissedebilirsiniz. ■

ŞANS TORBASİ

***KOROPLAST ÇÖP TORBALARI
RENAULT CLIO KAZANDIRIYOR!**

Koroplast Şans Torbası logolu çöp torbası paketlerinden, çıkan şifrelerle hem **Renault Clio** kazanma şansı yakalayın hem de 250'ye yakın hediye için puan toplayın.

Detaylı bilgi için;

www.koroplastsanstorbasi.com

Bu kampanya Koroplast Temizlik Ambalaj Ürün, San. Ve Dış. Tic. A.Ş. tarafından MP'nin 25.03.2013 tarih ve 24951361.0.02-255.01.02/1176-3150 sayılı izni ile Hedef Çekiliş tarafından 01.04.2013 Saat: 00.01-13.09.2013 Saat: 23.59 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Çekilişe, 18 yaşından küçükler katılamaz, katılmış ve kazanmış olsalar dahi ikramiyeleri verilemez, KDV ve ÖTV hariç diğer yasal yükümlülükler tahvililer tarafından ödenecektir. Ayrıntılı bilgi www.koroplastsanstorbasi.com

KOROPLAST
Hayatı Kolaylaştırır

DANİMARKA AZ BİLİLEN DÜNYA SINEMALARI -12 SİNEMASI-3

DANİMARKA SİNEMASINA AYIRDIĞIMIZ BU ARAŞTIRMANIN ÜÇÜNCÜ VE SON BÖLÜMÜNDE, DOĞME SONRASI ÜRÜN VEREN SİNEMACI KUŞAĞINI İNCELEYECEĞİZ.

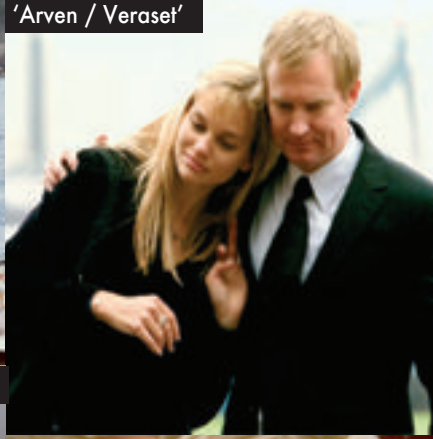

'In a Better World / Daha İyi Bir Dünyada'

'Love Is All You Need'

'Arven / Veraset'

'Drommen'

'Nordkraft'

Suzanne Bier

Per Fly

Ole C. Madsen

SUZANNE BIER 1933'de Almanya'yı terk ederek Danimarka'ya yerleşen Yahudi bir ailenin çocuğu olan Susanne Bier, Kudüs Üniversitesi'nde sanat ve Londra'da mimarlık eğitiminin ardından 1987'de mezun olduğu Danimarka Ulusal Sinema Okulu'nda sinema eğitimi aldı. 1991'den itibaren çektiği filmlerinin ticari başarısı ona daha çok bir ana akım sinemacısı olarak ün sağladı. "Brodre / Erkek Kardeşler" (2004) ve "Efter brylluppet / Düğünden Sonra" (2006) filmleri hem izleyicilerden hem eleştirmenlerden tam not aldı. "Efter brylluppet" aynı zamanda, başoyuncusu Mads Mikkelsen'e uluslararası ün kazandırdı. Susanne Bier'in ABD'de çektiği "Things We Lost in the Fire / Yangında Yitirdiğimiz Şeyler"den (2007) sonra ülkesine dönerek yönettiği "Hoevnen / İntikam" (2010), 2011'de "In a Better World / Daha İyi bir Dünyada" adı ile hem Altın Küre'de, hem de Oscar'larda En İyi Yabancı film ödülünü aldı. Son filmlerinden "Den skaldede frisør / Love Is All You Need" (2012) bu yıl İKSV'nin Uluslararası İstanbul Film Festivali programında gösterilecek.

OLE CHRISTIAN MADSEN

Ole Christian "OC" Madsen (d.1966), Thomas Vinterberg ve Per Fly gibi, Danimarka Film Okulunun "altın yılı" mezunlarından. İlk iki filmi "Sinans bryllup / Sinan'ın Düğünü" (1997) ve "Pizza King"de (1999), o zamana kadar Danimarka'da hiç değinilmemiş bir konuya, ikinci kuşak Türk

ve/veya Müslüman kökenli göçmenlerin sorunlarına eğildi. Uluslararası tanınma, yazıp yönettiği ve depresyondaki bir orta sınıf kadınının günümüz dünyasında yaşama çabalarına odaklanan "En koerlighedshistorie / Kira's Reason: A Love Story" (2001) ile geldi.

PER FLY 1993'den beri film çeken ve Bier'le yaşıt olan Per Fly, özellikle ülkesinin üç farklı toplumsal sınıfını betimlediği "Boenken / Banko" (2000), "Arven / Veraset" (2003) ve "Drabet / Cinayet" (2005) adlı üçlemesi ile ülkesinin dışında da övgüler kazandı.

NIELS ARDEN OPLEV

1989'da Danimarka Ulusal Sinema Okulu'ndan mezun olan Niels Arden Oplev'in (d.1961) suç dünyasından sıyrılmak için erkek kardeşini bu ortama bulaştıran bir genç adamın öyküsünü anlattığı ilk filmi "Portland" (1996), tartışmalı bir "Danimarka Yeni Dalga"sının ilk filmi sayılır. 1969 Danimarka'sında, Dr. Martin Luther King Jr.'dan ilham alarak okulunun baskıcı yönetimine meydan okuyan bir çocuğun mücadelesine odaklanan "Drommen / We Shall Overcome" (2006), Berlin'de Gümüş Ayı dahil, çok sayıda ödül aldı. İnancı dışında birine âşık olan bir Yehova Şahidinin kızının, inançları ile aşkı arasında seçim yapmaya zorlanışını ele alan "To Verdener/Ayrı Dünyalar"ın ardından Oplev, 2009'da Steig Larsson'un kült romanı "Ejderha Dövmeli Kız"ı sinemaya uyarlayarak ününü pekiştirdi.

'Prag'

'Flammen & Citronen'

'Blinkende lygter / Titrek Işıklar'

Yakın arkadaşı *Jakob Ejersbo*'nun romanından uyarladığı , "Kuzey Avrupa'nın Paris'i" olarak adlandırılan Aalborg'da geçen "junkie" filmi "*Nordkraft*"da (2005), uyuşturucunun etkisiyle görülen halüsinasyonları baş döndürücü bir tempoyla anlatmış ve gittikçe yükselen bu tempoyu, sesi sürekli artarak devam eden ve anlatımda etkin bir yer kaplayan müziklerle zenginleştirmiş.

2006'da el kamerasıyla çektiği "*Prag*"da, dağılmakta olan bir evliliği, yakın, hatta çok yakın planlarla iki ana karakterinin yüzlerinde büyük bir başarı ile anlatmış. 2008'de yönettiği ve senaryosuna da katkıda bulunduğu "*Flammen & Citronen*"de, Nazi işgalindeki Danimarka'da iki direnişçinin öyküsünü, casus filmi ile çizgi roman karışımı bir kara komedi olarak ele almış. Danimarka tarihinin bu en pahalı -ve en çok iş yapan- filminin ardından Madsen, Buenos Aires'de eğlenceli bir güldürü çekmiş: "*Superclasico*" (2011).

ANDERS THOMAS JENSEN

Oscar'lı üç kısa filmin, "*Ernst & Lyset*" (1996), "*Wolfgang*" (1997) ve "*Valgaften*" (1998) yazar-yönetmeni ve

çağcıl Danimarka Sinemasının birçok ünlü filminin senaryolarının yazarı *Anders Thomas Jensen* (d.1972) ilk uzun metrajı "*Blinkende lygter / Titrek Işıklar*" (2000)'da patronlarının 4.000 kronunu çalan dört küçük çapta üçkâğıtçının kaçış öyküsünü, karanlık bir komedi tonlamasıyla anlatmış. Bir ikinci kara komedide, "*De grønne slagtere / Yeşil Kasaplar*" (2003)'da, geleneksel çizgiden çok farklı yöntemler geliştiren iki kasabın öyküsüne odaklanan *Ole Christian Madsen*, Danimarka'nın tuhaf

ve uyumsuz karakterlerine adadığı üçlemesini, kamu hizmeti cezasını bir kilisede çeken neo-nazi ile, kilisenin inançlı rahibini karşı karşıya getirdiği "*Adams oebler / Adem Elması*" (2005) ile sonlandırmış. Her üç filmin önemli rollerinde, "*Prag*" ve "*Flammen & Citronen*" filmlerinde de oynamış olan Mads Mikkelsen var.

NIKOLAJ ARCEL 2001'de Danimarka Ulusal Sinema Okulu'ndan mezun olan *Nikolaj Arcel* (d.1972) dördünü kendi yönettiği dokuz filmin senaryosunu yazmış. Dünyaca ünlü bir Çek bestecinin göç ettikten sonra hayatını kazanmak için porno film endüstrisinde çalışmak zorunda kalışını anlattığı traji-komik orta metrajı "*Woyzecks sidste symfoni*"den (2001) 3 yıl sonra senaryosunu Rasmus Heisterberg ile yazdığı ilk uzun metrajı "*Kongekabale / Kralın Oyunu*"nu (2004) yönetti. Politikacılar ile medyanın arasındaki Faustvari anlaşmayı açığa çıkaran bu filminden sonra Arcel- Heisterberg ikilisi Arcel'in bugüne kadar yönettiği bütün filmlerin senaryolarını ortaklaşa yazdı. Fantastik korku filmi "*De fortabte sjoeles o*

Niels A. Oplev

Anders T. Jensen

Nikolaj Arcel

'Valhalla Rising'

'En Kongelig Affoere / Yasak Aşk'

/ *Kayıp Ruhlar Adası* (2007) ve yaşamının tatminsizliklerini bir film senaryosunu inceleyen gibi analiz etmeye çalışan bir senaristin sorunlarının ele alındığı *"Sandheden om mænd / Erkekler Hakkında Gerçekler"* (2010), zayıf inandırıcılıkları sebebiyle birer yarım başandan öteye gidemedi. Buna karşın, Nikolaj Arcel'in yarı deli bir kralla evli genç bir kraliçenin doktoruyla olan aşk ilişkisini anlattığı dönem filmi *"En kongelig affoere / Yasak Aşk"* (2012), hem başrollerdeki iki erkek oyuncunun (*Mads Mikkelsen* ve *Mikkel Boe Folsgaard*) başarılı yorumları hem de olağanüstü dekor ve kostümleri ile izleyicilerin ve eleştirmenlerin beğenisini kazandı. Film Berlin'den iki Gümüş Ayı ile dönmüş ve 2013 Oscar'larında En İyi Yabancı Film adayı oldu.

CHRISTOFFER BOE Film yapımının her zaman bir takım çalışması olduğuna inanan *Christoffer Boe* (d.1974), 2001'de Danimarka Ulusal Sinema Okulu'ndan mezun olduktan sonra, "kusursuz film karesi"ne tapınmanın bir araya getirmiş olduğu okul arkadaşları ile yazıp yönettiği bütün filmlerin beraberce oluşturulduğu "Hr. Boe & Co." adlı bir ekip kurdu. Basit bir aşk öyküsünü belleği alt üst ederek ve anlatıyı parçalayarak, üslup ve içeriğin olağanüstü dansına çeviren ilk uzun metrajı *"Reconstruction / Yeniden Sev Beni"* (2003) 2004'de Uluslararası İstanbul Film Festivalinin Uluslararası Yarışma Bölümünde İzleyici Ödülünü almıştı. Boe'nun düşünsel bilimkurguyu, barok görsel dokuyu ve romantik melankoliyi iç içe geçirdiği ikinci filmi *"Allegro"* (2005), *Jean-Pierre Jeunet*'nin biçimselliği ile Charlie Kaufman'ın varoluşsal hassasiyetini başarı ile harmanlar. Ardından çektiği ve bir film içinde film olan *"Offscreen"* de

(2006) gerçekleri kabullenemeyen bireyin, yaşanan gerçekliği değiştirmede ve kendine göre kurgulamada önemli rol oynayan kameraların hayatla olan yakın ilişkisine değinir. Eline tesadüfen Danimarkalı askerlerin Irak'ta yaptıkları işkencelerin fotoğrafları geçen bir senaristin hikâyesi olan *"Everything will be Fine"* (2010), paranoyak gerilimi ve siyasal-askeri skandal göndermeleri ile Hitchcock sinemasına bir saygı duruşudur.

Kıskançlığı insanı ruhunun en korkunç taraflarını ortaya çıkaran bedensel bir düzensizlik olarak algılayan ve "çift" in ilişkisini sürekli bir çarpışma olarak gören *"Beast"* (2011), *Polanski* ve *Cronenberg* sinemalarının kesiştiği yerde duran hastalıklı bir şiir.

Christoffer Boe'nun son filmi *"Spies & Glistrup"* (2013) henüz post-produksiyon aşamasında.

NICOLAS WINDING REFN

1970'de Kopenhag'da doğan *Nicolas Winding Refn*, 1978'de ailesiyle birlikte, ilk gençlik yıllarını geçirdiği New York'a taşınır. Liseyi 17 yaşındayken döndüğü Kopenhag'da bitiren *Refn*, American Academy of Dramatic Arts'da eğitim almak için New York'a döner. Kısa bir süre sonra, sınıfının duvarına bir masa fırlattığı için kovulan genç adam, eğitime Danimarka Film Okulunda devam etmek için ülkesine geri döner; ancak kısa bir süre sonra bu okulu da bırakır. Yazıp yönetmiş olduğu bir kısa film, pek de tanınmamış bir TV kablo kanalında yayınlandığında, bir yapımcının dikkatini çeker ve *Nicolas*, 3.200.000 kronluk bir bütçe ile kısa filmi bir uzun metrajla dönüştürme teklifi ile karşılaşır.

'Kayıp Ruhlar Adası'

'Erkekler Hakkında Gerçekler'

'Ejderha Dövmeli Kız'

Böylece hayatının fırsatını yakalayan *Nicolas Winding Refn*, henüz 24 yaşındayken, uluslararası eleştirmenlerin övgü ile karşıladığı ve vizyona girer girmez bir kült fenomenine dönüşen, yazıp yönettiği had safhada şiddet içeren uzlaşmaz ilk filmi "*Pusher / Uyuşturucu Satıcısı*" (1996) ile ünlü sinemacılar arasında yerini alır.

1999'da çektiği ve yaratıcılığının sınırlarını daha da zorladığı, son derece stilize ve cesur "*Bleeder*", aynı yıl Venedik Film Festivalinde gösterilir ve Saray Bosna'da FIPRESCI ödülüne layık görülür.

İlk gösterimi Sundance'de yapılan ve izleyicilerden olsun eleştirmenlerden olsun tam not alan üçüncü filmi, İngiliz dilinde ilk çalışması "*Fear X / Korku X*" (2003), bir *Hubert Selby Jr.* uyarlamasıdır. Karısını bir kazada yitiren ve bu ölümün arkasındaki gizemi çözmeye çalışan bir adamın yaşadıkları üzerinden, gerçeği görebilmenin ve anlamının zorluklarını araştıran bu zarif ve düşünsel gerilim filminin başarısında, *John Turturro*'nun olağanüstü oyunculuğunun da büyük katkısı var.

"*Fear X*"'in büyük başarısından sonra, "*Pusher*"'in hayran kitlesinin aradan geçen yıllarla azalacağına, giderek arttığını gözlemleyen *Nicolas Winding Refn*, iki yılda yapımıcılığını da yüklediği iki devam filmini yazar ve yönetir. "*Pusher II*" (2004) ve "*Pusher III*"'ün (2005) ilk filmle beraber oluşturduğu üçleme, hâlâ kült statüsünü ve hayran kitlesini arttırmaya devam ediyor.

2006'da *Nicolas*, ona beş yaşındayken annesinin anlattığı, aya gitmek için yola çıkan bir baba-oğlun öyküsünden esinlenerek ikinci İngilizce filmi "*Valhalla*

Rising"i (2009) çekmeye hazırlanır. Bilinmeyen çekiciliğinden her zaman etkilenen *Nicolas Winding Refn* için annesinin anlattığı öykünün sonunu hatırlayamaması olayı daha da heyecan verici kılmaktadır. Filmin ön çalışmaları sürecinde arkadaşı *Rupert Preston* onu, İngiltere'nin en azılı katillerinden birinin yaşamından esinlenen "*Bronson*" (2009) filmini yazıp yönetmeye ikna eder. Gerçeklerden kaçan bir mahkûmun ifrat derecede şiddet içeren bu gerçeküstücü öyküsü, çekildiği yıl Sundance'da yılın sinema olayı haline gelir. Filmin ikircikli konusuna tepkisi merakla beklenen İngiliz basını, oybirliğiyle *Refn*'i Avrupa'nın gelecekteki en önemli "auteur"ü ilân eder.

Aynı yıl bitirdiği, kafatası parçalayan diltsiz ve tek gözlü bir Viking savaşçısının ilk çağların dünyasına ve duyguların en ilkelilerine yaptığı yolculuğu anlatan "*Valhalla Rising*", gerçek ile hezeyan arasında gidip gelen, aşırı testosteron yüklü, vahşi, çılgın ve rahatsız edici bir filmidir. Ancak çoğu seyirciye itici ve zorlayıcı bile gelse, *Valhalla*, bir kere izleyenin kolayca unutmamasının imkânsız olduğu bir çalışmadır. Yine İngiliz dilinde çektiği ve bir B tipi aksiyon filmi atmosferinde başlayan "*Drive / Süürücü*" (2011), ilk başlarda bu aykırı yönetmenin artık ana akım sinemasıyla barıştığı izlenimi bırakır. Ama bu yalın, sık ve karmaşık öykü, bir anda sersemletici şekilde *Refn*'in su katılmamış yaratıcılığının olağanüstü bir gösterisine dönüşür. Cannes'daki En İyi Yönetmen dahil almış olduğu 40'dan fazla ödülü fazlasıyla hak eden "*Drive*", son yıllarda ABD'den çıkan en "*Avrupai*" filmidir.

Christopher Boe

Nicolas Winding

Timo Vuorensola

'Drive'

KÜLTÜREL YOZLAŞMA MI?

21. yüzyılın ilk on yılında Danimarka filmlerinin seyirci sayısında bir gerileme gözlemleniyor. Ülkenin önde gelen birçok önemli sinemacısının son filmleri, uluslararası festivallerde yine pek çok ödül kazansa da, gişe hâsılatlarında belirgin bir azalma var. Ticari başarısını da sürdürebilen bir tek *Nicolas Winding Refn* var ama onun da son dönem filmlerinin çoğu

Avrupa veya ABD yapımı.

Tabii bunda Amerikan Endüstrisinin son yıllarda sinemayı tamamen bir ticari meta olarak algılamasının ve en büyük hedef kitle olan 12-16 yaşa göre "üretim" yapmasının doğurduğu düzey düşüklüğünün ve kültürel yozlaşmanın büyük payı var.

Bu yozlaşmanın en güncel ve en elle tutulur göstergesi, bu yılın Oscar'larının, En İyi Yabancı Film (*Amour*), En İyi Yönetmen (*Ang Lee*) ve En İyi Erkek Oyuncu (*Daniel Day-Lewis*) haricinde en iyisi orta halli, çoğu da açıkça kötü çalışmalarını ödüllendirmesi. Sırf "sistemle barışık" olduğu için *Argo* gibi bir filmin En İyi Film seçilmesi ve hele hele ödülün ABD'nin "First Lady" si tarafından verilmesi Oscar tarihinin en utanç duyulacak anları arasında yerini alacaktır.

Umudumuz, Danimarka Sineması'nın, ve onun gibi, sinemanın sadece bir eğlence değil aynı zamanda bir sanat olduğunun bilincindeki bütün sinemaların, ucuzluğa, basitliğe ve bayağılığa karşı vermekte oldukları bir savaştan çok fazla yara almadan çıkabilmeleridir.

Birkaç aydır Orta ve Kuzey Avrupa ülkelerinin sinemalarına yaptığımız bu geziye biraz ara vererek, gelecek sayılarımızda Avrupa'nın güneyine inecek ve dünü ve bugünü ile sinemaya yön vermiş önemli bir ülkeye, İtalya'ya yöneleceğiz. Önümüzdeki aylarda İtalyan Sinemasında buluşmak üzere... ■

Refn'in başrolünü yine *Ryan Gosling*'e verdiği son filmi "*Only God Forgives / Sadece Tanrı Affeder*" (2013), Bangkok'da bir polis ile bir gangsterin uyuşmazlıklarını bir Thai-boksu maçında çözümlemesine odaklanmaktadır. Halen post-produksiyon aşamasında olan bu film önümüzdeki aylarda vizyona girecek ve sanırım ki yine kendinden çok söz ettirecektir.

TİMO VUORENSOLA

Genç Danimarkalı Sinemacılar kuşağının en genci, 1979'da doğan *Timo Vuorensola*'dır. *Alymystö* gurubunun solisti ve kurucusu olan *Vuorensola*, görsel efektlerini *Samuli Torssonen*'in yaptığı, "*Star Trek*" dizisinin ve filmlerinin çok keyifli bir parodisi olan "*Star Wreck: In the Pirkinning*" (2005) ile sinemaya geçmiştir. 2012'de *Vuorensola* ve *Torssonen* ikilisi, yıllarca süren bir çalışma sürecinden sonra, küçük bütçesine karşın çok başarılı bir görseelliği olan bilimkurgu taşlaması "*Iron Sky / Demir Gökyüzü*"nü bitirir. Yakın bir gelecekte geçen "*Iron Sky*", 1945'de ayın karanlık yüzüne kaçarak orada bir üs kurmuş olan Nazilerin, "*Dördüncü Reich*"ı zafere ulaştırmak için, *Sara Palin*'i fazlısıyla andıran bir başkanın yönettiği ABD'ye saldırısının öyküsüdür. Ay üssündeki Nazi şefini efsanevi oyuncu *Udo Kier*'in canlandığı bu taşlamanın en çarpıcı bölümü, *Palin*'vari başkanın ikinci kez seçilebilmek için Nazi'lerden öğrendiği söylemleri ve propagandayı kullanmasıdır.

Mahallemizin İtalyanı sizi bekliyor, her zaman...

La Cucina

Kapıdan girmeden içeride sizi neyin beklediğini biliyorsunuz; samimi, sahici bir gülümseme, güzel kokular, canınızın çektiği ve heryerde de bulamadığınız lezzetler, çoğu tanıdık hepsi selam alıp veren insanlar.

Yani, bir trattoria'yı sahici yapan herşey; tabii en başta tadı hep damağınızda olan makarnalar, risottolar, pizzalar, tatlılar, iyi şaraplar... Ama en önemlisi sizi görünce yüzü ışıldayan insanlar.

Biliyorsunuz zaten ama haydi biz de hafifçe utanarak söyleyelim, hepsi la Cucina'da.

Paket Servis
0212 322 27 62

Saat: 12:30 - 22:30 arası

İstanbul Cad. Neo Vista Çarşısı, No: 14 Göktürk/ İstanbul (0212) 322 27 62

www.lacucinakemer.com

Marc Jacobs

Lanvin

Jason Wu

Siyah ve Beyaz

Siyah ve Beyaz 2013 İlkbahar/ Yaz sezonunun olmazsa olmazı... New York, Londra, Paris ve Milano, modanın tüm başkentleri bu sezon cesur siyah ve beyazda buluştu. Minik desenlerden geometrik şekillere en çok da cesur çizgiler... Siyah ve beyaz bu sezonun vazgeçilmezi.

2013 İlkbahar/Yaz Modası

İlham veren stil ipuçları

Marc Jacobs

Jill Sander

Diane Von Furstenberg

Dolce Gabbana

Alexander Wong

Balmain

Valentino

Salvatore Ferragamo

Giambattista
Valli

Mulberry

Beyaz şıklığı

Sıcak havaların vazgeçilmez rengi beyaz, bu sezon podyumlarda fırtına gibi esti. Valentino'nun romantik dantel beyazından Alexander Wang'ın deri elbiselerine kadar birçok farklı alternatif karşımızda. Beyaz üzerine beyaz giyinmek her zaman şık görünmenin en kısa formülü. Beyazı Burberry Porsum defilesindeki gibi gümüş ayakkabılarla veya sezonun transparan aksesuarları ile rahatlıkla kombinleyebilirsiniz.

Ralph Lauren

Carven

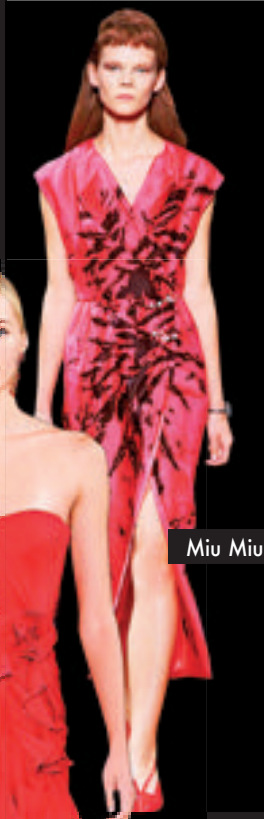
Chanel

Gucci

Burberry

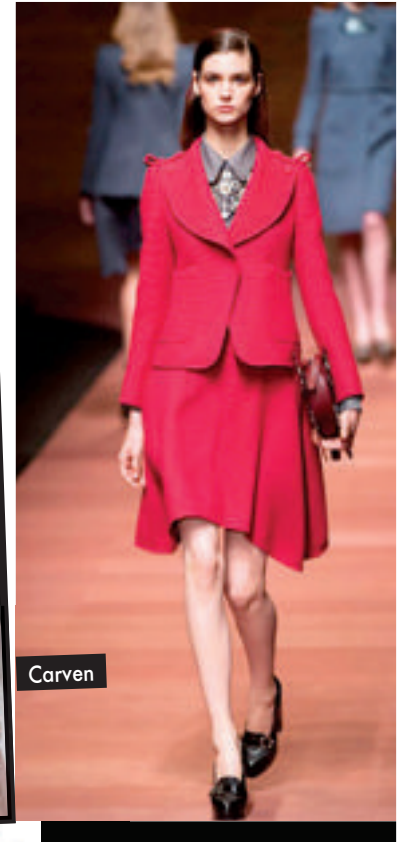
Alexander
McQueen

Miu Miu

Emilio Pucci

Carven

Ralph Lauren

Kırmızı

Sarılar, turuncular, pembeler, maviler gökkuşağının hemen hemen tüm renkleri podyumlarda boy gösterdi. Ama zamansız kırmızı nar çiçeğine yaklaşan tonuyla yine siyah ve beyazdan sıkılanların kurta-rıcısı oldu.

Isabel
Marant

Balenciaga

Erdem

Balmain

Balmain

Marc Jacobs

Giambattista
Valli

Göbek cesurca sergileniyor

Sezonun en iddialı trendi hiç şüphesiz mideyi açıkta bırakan bluzlar. Marc Jacobs, hem kendi koleksiyonunda hem de Louis Vuitton koleksiyonlarında göbeği en cesur sergileyen tasarımcılardan. Benim tavsiyem eğer daha önce 90'ların sonunda mide açık bluzları rahatlıkla giydiyseniz, bu sefer göbeğinizi açmadan önce tekrar düşünmenizi tavsiye ederim.

Her yerde volanlar

Yazın yumuşaklığının ve hafifliğinin hem renklerde hem de kumaşlarda hissedildiği bir sezonda, volanlar romantik tarzın habercisi. Kıyafetlerinize hareket katmak, ve özellikle bir noktaya dikkat çekmek istiyorsanız çözümünüz volanlar. 2013 yaz sezonunda volanlar yakalarda, omuzlarda, yırtmaçlarda... Anlayacağınız bu sezon volansız olmak zor.

Balenciaga

Givenchy

Dolce Gabbana

Gucci

Akris

Transparan güzellik

İpek satenler, şifonlar, ve organza kumaşlar pod-yumlara farklı kesim ve şekillerde egemenliklerini hissettirdiler. Uçuşan, pliseli, emprime modeller, renk blokları, ten rengi, mayolardan gece elbisesine kadar bu sezon transparan panellerle süslendi.

Victoria Beckham

Mayodan gece elbisesine bu sezon çok gözde...

Alexander Wang

Marc Jacobs

Michael Kors

Prada

Renkli çizgiler, geometrik desenlerle 60'lı yıllar

Andy Warhol ve onun ilham kaynağı Edie Sedgwick ikonik estetik anlayışlarıyla hala zamansız görünüyor. Giles, Moschino, Prada 2013 yaz sezonu için ilhamını 1960'lı yıllardan alan tasarımcılardan. Marc Jacobs Louis Vuitton için geometrik şekillerden esinlendi. Estetik anlayışlarıyla mini etek gibi zamansız. Tasarımcılar bu sene ilham almak için zaman tüneline oldukça geriye gittiler. Michael Kors, Louis Vuitton, ve Prada defilerinde gördüğümüz renkli çizgiler, eğlenceli dama tahtası desenleri, cesur güneş gözlükleri ve aksesuarlarla Andy Warhol'u yanı başımızda hissettik.

Louis Vuitton

Marni

Prada

Giles

www.salom.com.tr

Artık her gün
yenileniyor!

twitter'da ŞALOM'u takip edin,
gelişmelerden haberdar olun

twitter.com/SALOMgazetesi

facebook'da ŞALOM'u beğenin, haberler ve
köşe yazıları size daha yakın olsun

facebook.com/facesalom

Fredrika Stahl

Sony Music'e bağlı İsveçli caz sanatçısı Fredrika Stahl'ın "Tributaires" albümü en saygın caz dergilerinden Swing Journal tarafından en iyi albüm ödülüne layık görüldü. Eşsiz sesi, güzelliği ve kendine has caz yorumu ile büyük bir hayran kitlesine sahip olan ve şimdiye kadar Lionel Richie, Diane

Reeves, The Brand New Heavies ve Ron Carter gibi müzisyenlerle aynı sahneyi paylaşan Fredrika Stahl, son albümü "Sweep Me Away"ın ardından uzun süre hafızalardan çıkmayacak özel bir performans için ülkemize konuk olacak.

25 Nisan Perşembe /Babylon

John O'Connor İstanbul Resitalleri

Dünyanın en önde gelen Beethoven yorumcularından ve "Piyanonun Gerçek Şairi" olarak tanımlanan ünlü İrlanda'lı piyanist John O'Connor, sayısız Unvan, nişan, madalya ve ödülün sahibi. 16 yıl sürdürdüğü İrlanda Kraliyet Müzik Akademisi Başkanlığı'nın ardından akademinin onursal üyesi olan John O'Connor, dünyanın en prestijli uluslararası piyano yarışmalarının da başlıca jüri üyesi. John O'Connor'ın Beethoven, Mozart, Schubert ve John Field'i seslendirdiği 29 albümü var.

O'Connor'a eşlik eden orkestralar arasında Londra Senfoni, Royal Filarmoni, Çek Filarmoni, Viyana Senfoni, Fransa Ulusal Orkestrası, Japon NHK, İrlanda Ulusal Orkestrası gibi dünyanın önde gelen orkestraları yer alıyor.

"Beethoven zirvesinde bugüne kadarki en yüksek kalibredeki kayıtlar" şeklinde yorumlar alan John O'Connor'ın liste başı olan bir albümü de İrlanda'lı besteci John Field'in noktürnlerini kaydettiği albümüdür. Sanatçının son albümü "Irish Classics" adıyla 2010 yılında yayınlandı.

10 Mayıs Cuma
Sakıp Sabancı Müzesi
The Seed

Tanita Tikaram

Özellikle "Twist in My Sobriety" ve "Good Tradition" şarkılarıyla tanınan İngiliz pop-folk şarkıcısı ve şarkı sözü yazarı Tanita Tikaram, nisan ayında ilk kez Türk seyircisiyle buluşuyor. Çıkış albümü "Ancient Heart"ı 19 yaşındayken 1988'de yayınlayan Tikaram, "Good Tradition" ve "Twist in My Sobriety" şarkıları ile Avrupa listelerinde ilk 10'a girmeyi başardı. Tanita Tikaram, Pet Shop Boys'un prodüktörlüğünde Lisa Minelli'nin cover'ladığı, "Twist in My Sobriety" şarkısı dahil eski ve son olarak çıkardığı "Can't Go Back" albümünden bir çok şarkısını seslendirecek.

19 Nisan Cuma /Ghetto

Gençlerin
gönlünde
taht kuran

**Justin
Bieber**

İstanbul'da!

"Believe"

Turnesi kapsamında İstanbul'da konser verecek olan Justin Bieber dünya çapında 15 milyonun üzerinde albüm satışı ile 2 yıldan fazla zamandır pop kültürüne ve sosyal medyanın yeni yüzü olarak hükmediyor. 43 milyondan fazla Facebook hayranı, 22 milyondan fazla Twitter takipçisi ve 2,9 milyardan fazla YouTube görüntülemesi olan Justin Bieber - tüm zamanların en popüler YouTube sanatçısı olup, 2012 Billboard Müzik Ödülleri'nde Yılın Sosyal Sanatçısı seçildi. "Believe", dünya üzerinde en çok dinlenen ve iTunes'da 1 numaraya yerleşen "Boyfriend" parçası ile başlıyor. Albüm'e Ludacris, Nicki Minaj, Drake ve Big Sean konuk sanatçı olarak katıldılar. Justin Bieber konserinin biletleri şimdiden tükendi.

2 Mayıs Perşembe
İTÜ Stadyumu

Mischa Maisky

Macar Oda Orkestrası

İş Sanat sezonun son klasik konserinde çok özel bir etkinlikle müzikseverlere veda ediyor. Çellonun yaşayan efsanesi Micha Maisky'nin kızı Lily Maisky ve oğlu Sascha Maisky ile aynı sahnede buluşturan bu görkemli konser aynı zamanda genç ve dinamik Macar Oda Orkestrası'na da ev sahipliği yapıyor. Maisky, 25 senede Viyana Filarmoni, Berlin Filarmoni, Londra Senfoni, İsrail Filarmoni, Orchestre de Paris, Orpheus, Avrupa

PROGRAM

J. Brahms Piyano Trio
Op. 8, Si Majör

P.I. Tchaikovsky
Noktürn Op. 19 No. 4

M. Bruch Kol Nidrei
Op. 47

J. Haydn Çello
Konçertosu, Hob
VIIb:1, Do Majör

Oda Orkestrası gibi seçkin orkestralarla yaptığı 30'dan fazla kayıt ile beş kez prestijli Tokyo Kayıt Akademisi Ödülü, üç kez Echo Deutscher Schallplattenpreis, Grand Prix du Disque ve Diapason d'Or'un yanı sıra gıpta edilen Grammy adaylığı ile ödüllendirildi. Çellonun duayenleri

Mstislav Rostropoviç ve Gregor Piatigorski'nin her ikisiyle de çalışma imkânı bulan dünyadaki tek çellist olan Maisky, 2000 yılında Bach'a duyduğu büyük hayranlığa ithafen yüzden fazla konseri kapsayan bir dünya turnesi ve bestecinin solo çello süitlerini üçüncü kez kaydetmesiyle dünya çapında büyük beğeni ve eleştirel övgü almıştı.

2 Mayıs Perşembe
İş Sanat Kültür Merkezi

Marinella ile

İstanbul, Dünya Müziği kuşağında Ege'nin karşı yakasından muhteşem bir sesi ağırlıyor. Geride bıraktığı elli yılı aşkın sanat yaşamıyla bugün bir Yunan müzik ikonu kabul edilen Marinella uzun soluklu kariyerinde farklı müzisyenlerin albümlerinde yer almanın yanı sıra 66 kişisel albüme imza attı. Popülaritesi 70'lerde ve 80'lerdeki başarılı albüm çalışmaları ve canlı şovlarla parlayan sanatçı güneşin sıcaklığını taşıyan sesiyle hiç şüphesiz Yunan müziğinin keşfettiği en iyi temsilcilerden biri.

80'li yıllarda Yunan gece kulüpleri için geliştirdiği kostüm, danslar ve özel ışık efektlerini kapsayan yeni standartların günümüz Yunan şarkıcıları tarafından hala örnek alınan Marinella, muhteşem kalitedeki sesi ve güçlü sahne performansı ile Yunan müziklerinde hem şarkıcı hem de artist olarak yer aldı. Sadece halk şarkıları değil aynı zamanda geleneksel, laika, pop, blues ve caza uzanan farklı müzik stillerini de kapsayan çok yönlü bir tarza sahip olan Yunan diva, 1974 yılında Eurovision Şarkı Yarışması'na ilk kez katılan Yunanistan'ı temsil eden isim oldu. 2002 yılında düet yapmaya başladığı şarkıcı George Dalaras ile çıkarıldığı çift CD ile platinyum satış statüsü yakalayan Marinella'nın 2005'te marketlerde yerini alan ve Antonis Remos, Glykeria ve Kostas Makedonas gibi ünlü Yunan şarkıcılarla düetler içeren "Tipota den ginete tyhea" adlı albümü de altın satış statüsüne ulaşmıştı.

“Dire Straits” in sesi ve gitarı

Rock müzik tarihinin efsane ismi, “Walk of Life”, “Sultans of Swing” ve “Brothers in Arms” gibi unutulmaz hitleri ile tanınan Mark Knopfler, İstanbullu hayranlarıyla buluşacak.

MARK KNOPFLER

Yunan ezgileri

18 Nisan Perşembe
İş Sanat Kültür Merkezi

Bu yılın nisan, mayıs, haziran ve temmuz aylarında 25 ülkede, 72 konser verecek olan sanatçı, sekizinci solo albümü “Privateering” tanıtımı için 8 kişilik orkestrası ile İstanbul’da olacak.

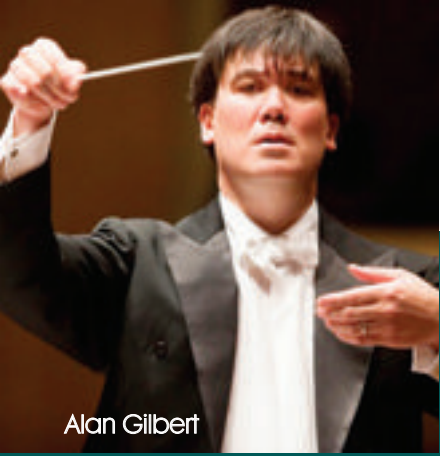
2008 yılında Turkcell Kuruçeşme Arena’da verdiği konserle uzun süre hafızalardan çıkmayan bir performans imza atan efsane isim, son çıkardığı albümü “Privateering”den parçalar ve eski albümlerinde yer alan “Money For Nothing”, “Sultans of Swing”, “Romeo and Juliet”, “Walk of Life”, “Your Latest Trick” gibi unutulmaz parçaları ile hayranlarını bir kez daha büyüleyecek.

12 Ağustos 1949 tarihinde Glasgow’da doğan Mark Knopfler, 70’li yılların ortasında pek çok grup kurdu veya gruplara dahil oldu. 1978 yılında yayınlanan ilk albüm “Dire Straits” ile Mark Knopfler, rock müzik tarihinde önemli sayfa açtı.

1996 yılından itibaren kariyerine solo çalışmalarıyla devam eden Mark Knopfler, rock müzik tarihinin yaşayan en ünlü efsanevi ismi olarak anılıyor. Ayrıca Bob Dylan ve Randy Newman’in albümlerinin prodüktörlüğünü yapmış, bunun yanı sıra “Cal”, “Local Hero”, “Princess Bride” ve “A Shot at Glory” gibi birçok filmin müziklerini yaptı.

27 Nisan Cumartesi
Sinan Erdem Spor Salonu

New York Filarmoni

Alan Gilbert

Emanuel Ax

Muhteşem solistlerle İstanbul'da

Joshua Bell

İKSV, kurucusu Nejat Eczacıbaşı'nın anısına, dünyanın en eski ve en iyi orkestralarından biri olan New York Filarmoni'yi müzik direktörü Alan Gilbert yönetiminde iki konserle İstanbul'da ağırlıyor. Sezona damgasını vuracak bu konserlerin ilkinde, "klasik müziğin süper starı" olarak anılan kemancı Joshua Bell, ikincisinde ise çağımızın en tanınmış piyanistlerinden Emanuel Ax solist olarak yer alıyor.

İlk konserin solisti, günümüzün en ünlü keman virtüözlerinden, "kemanın şairi" olarak tanınan Joshua Bell. Merakı, tutkusu, çekiciliği, çok yönlülüğü ve sahne karizması sanatçıya, sıra dışı bir biçimde "klasik müziğin süper starı" unvanını kazandı. Çeşitli televizyon programlarına konuk olan, videoları VH1 gibi müzik kanallarında yayınlanan Joshua Bell, 2007'de Washington Post için

bir metro istasyonunda tebdil-i kıyafet keman çaldığı Pulitzer Ödüllü projeye de çok konuşulmuştu. Gerek solistliği gerek şefliğinde, oda müziği yaparken veya albüm kayıtlarında hep aynı düzeyde mükemmeliyet sergileyen Bell, 40'ın üzerinde albümü ile Grammy dahil çeşitli ödüllerin sahibi. Bu konserde seslendireceği Bernstein'in Serenat'ını içeren albümüyle de Grammy'ye aday gösterildi.

New York Filarmoni Orkestrası İstanbul'daki ikinci konserinde çağımızın en tanınmış piyanistlerinden Emanuel Ax'a eşlik edecek. Birden çok Grammy kazanmış sanatçının albümleri Haydn'dan Piazzola'ya uzanıyor. Ax, Alan Gilbert'in ifadesiyle "dünyanın en önemli piyanistlerinden biri."

3 Mayıs Cuma
4 Mayıs Cumartesi
Haliç Kongre Merkezi

İstanbul Caz Festivali'den

Branford Marsalis

Joey Calderazzo

Günümüzün en saygın caz sanatçılarından, Amerikalı saksafon virtüözü ve besteci Branford Marsalis, uzun yıllardır birlikte çalıştığı usta caz piyanisti Joey Calderazzo ile birlikte iki gece üst üste sahne alıyor.

Bugüne dek Tony ve Grammy de dahil olmak üzere sayısız ödüle layık görülen Marsalis, Miles Davis, Dizzy Gillespie ve Herbie Hancock gibi cazın dev isimlerinin yanı sıra Sting, The Grateful Dead ve New York Filarmoni Orkestrası ile müzikal ortaklıklara imza attı. Piyanist Joey Calderazzo ise kariyerinin erken dönemlerinde efsanevi plak şirketi Blue Note için kayıtlar gerçekleştirdi, 1998'de cazın günümüzdeki en heyecan verici topluluklarından Branford Marsalis Quartet'e katıldı. İkili, birlikte kaydettikleri "Songs of

Branford
Marsalis

Joey
Calderazzo

"Mirth and Melancholy" (2011) adlı ilk albümlerinin ardından Toronto Caz Festivali'nde unutulmaz bir performans imza attı. Şimdi de, olağanüstü müzikal birikimlerini İstanbullu müzik-severlerle paylaşmaya hazırlanıyorlar.

15 Nisan Pazartesi -16 Nisan Salı
Salon İKSV

MSC Club Card Sahiplerine
%20 varan indirim
Türkiye Çıkışlı Programlarda
65 Yaş Üzeri ve
Gençlik İndirimleri
Paket Gemi Turları
THY'nin Direk Uçuşları ile
Gerçekleşmektedir.
Havaalanı Vergileri,
Liman Vergileri ve
Transferler Dahildir
Türkçe Rehberlik
Hizmeti Dahildir.

5* MSC DIVINA ile Ege&Adriyatik (7 gece)

Kişi başı **549€** itibaren

10 Nisan - 23 Ekim tarihleri arasında her Çarşamba İstanbul hareketli, 09 Nisan - 22 Ekim tarihleri arasında her Salı İzmir hareketli
Türkiye, Hırvatistan, İtalya, Yunanistan

5* MSC MUSICA ile Karadeniz&Akdeniz (11 gece)

Kişi başı **809€** itibaren

24 Eylül ve 05 Ekim tarihlerinde İstanbul hareketli
Türkiye, Ukranya, Romanya, Yunanistan, İtalya

5* MSC MAGNIFICA ile Akdeniz (11 gece)

Kişi başı **759€** itibaren

14, 25 Ekim ve 05 Kasım tarihlerinde İstanbul hareketli
16, 27 Ekim ve 07 Kasım tarihlerinde İzmir hareketli
Türkiye, Yunanistan, İtalya

5* MSC MAGNIFICA ile İngiltere&Kuzey Avrupa (9 gece)

Kişi başı **1399€** itibaren

01 Eylül tarihinde Hamburg hareketli
* 27 Nisan 2013 hareketli 4 gecelik MSC Divina turu hediye
Almanya, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda

5* MSC PREZIOSA ile Akdeniz (7 gece)

Kişi başı **1044€** itibaren

23, 30 Haziran, 07, 21, 28 Temmuz, 04 Ağustos, 22, 29 Eylül, 13 Ekim tarihlerinde Cenova hareketli
İtalya, Tunus, İspanya, Fransa

5* MSC SINFONIA ile Akdeniz (7 gece)

Kişi başı **944€** itibaren

15, 22 Temmuz, 05, 19 Ağustos, 09 Eylül, 14 Ekim tarihlerinde Cenova hareketli
İtalya, İspanya, İtalya

5* MSC POESIA ile Baltık Başkentleri (7 gece)

Kişi başı **1394€** itibaren

01 Haziran, 13, 27 Temmuz, 10, 24 Ağustos, 07 Eylül tarihlerinde Kiel hareketli
Almanya, Danimarka, İsveç, Estonya, Rusya

5* MSC POESIA ile Norveç Fiyordları (7 gece)

Kişi başı **1244€** itibaren

26 Mayıs, 07, 20 Temmuz, 04, 17, 31 Ağustos tarihlerinde Kiel hareketli
Almanya, Danimarka, Norveç

Belirtilen fiyatlar 2 kişilik kabinde kişi başı konaklama fiyatı olup, gemide tam pansiyon konaklama, (Logolu programlarda) Türk Hava Yolları ile gidiş-dönüş uçak bileti, transferler, Türkçe rehberlik hizmeti, seyahat sigortası ve tüm vergiler dahildir.

CTC "CRUISE & TOURISM CLUB İSTANBUL"
Cemil Topuzlu cad., Hasan Ali Yucel sok.,
As apt. A Blok No: 1 D.2 Ciftahavuzlar
Kadıkoy - İSTANBUL
Tel.: 90 216 385 4414 Fax.: 90 216 385 5669
www.ctc.com.tr

TOYOTA

İYİNİN DE İYİSİ

YENİ RAV4

DAHA YAKIŞIKLI, DAHA KARİZMATİK, DAHA ÖZGÜR...
4x4 ve 4x2 seçenekleriyle.

RAV4 modelinin CO₂ salımı 127-176 gr/km, birleşik yakıt tüketimi 4.9-7.2 lt/100 km değerleri arasındadır.